

واژه‌نامه هارود، نشر الکترونیکی را "انتشار و توزیع اطلاعات با استفاده از ابزارهای الکترونیکی" تعریف کرد. (Harrod, 1995, 198)

ابزارهای مورد نیاز برای نشر الکترونیکی تا حدود زیادی همان ابزارهای نشر رومیزی است. مانند رایانه و محمل های ذخیره اطلاعات، نمایشگر، انواع تجهیزات ورود اطلاعات مانند صفحه کلید و پویشگر، انواع نرم افزارها، رسانه های ارتباطی و انتقال اطلاعات مثل اینترنت و شبکه های اطلاعاتی و ارتباطی و به طور کلی همه سخت افزارها و نرم افزارهایی که به نحوی در تولید، ذخیره، پردازش و دسترسی به اطلاعات نقش دارند. همین طور یکی از برون داده های نشر رومیزی، فایل رایانه ای است که از آن خروجی چاپی تهیه می شود. در واقع نشر الکترونیکی زمانی مطرح شد که ناشران و تولیدکنندگان اطلاعات به جای برون داد چاپی از رسانه های الکترونیکی برای توزیع اطلاعات استفاده کردند. به همین دلیل نشر رومیزی و نشر الکترونیکی تا مرحله تولید فایل رایانه ای مشترکند. تفاوت اصلی این دو در محمل هایی است که محصول نهایی عرضه می شود. محصول نهایی نشر الکترونیک، اطلاعات الکترونیکی است که در رسانه های مختلف الکترونیکی ذخیره و بازیابی می شود.

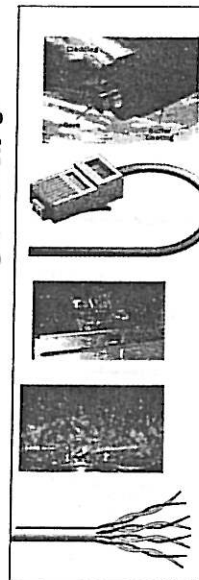
دو عامل مهم رواج نشر الکترونیکی

۱) تحول در ابزارهای نشر رومیزی یا همان فناوری های اطلاعاتی (به خصوص تولید محمل های الکترونیکی قابل حمل مثل انواع دیسک های نوری که موجب رواج محصولات الکترونیکی قابل حمل شد)

۲) پیوند فناوری های اطلاعاتی مثل رایانه و انواع سخت افزارها و نرم افزارهای نشر رومیزی با فناوری های ارتباطی به خصوص شبکه اینترنت که موجب رواج محصولات الکترونیکی درون خطی شد.

دو تحول فوق سبب شد تا سازمان ها و ناشران و تولیدکنندگان اطلاعات به این فکر بیفتند که فایل های رایانه ای محصول نشر رومیزی را به جای کاغذ با کمک محمل های الکترونیکی نیز به بازار عرضه کنند.

فن آوری های ارتباطی

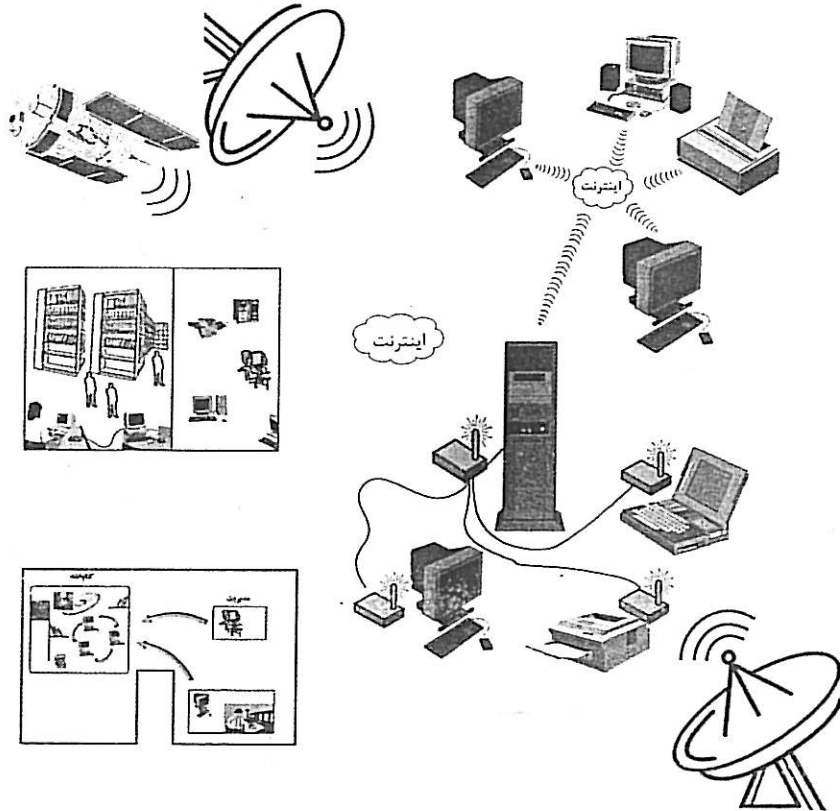

فناوری اطلاعات و ارتباطات و شکل های عرضه محصولات

فناوری اطلاعات مجموعه سخت افزارها و نرم افزارهای مورد استفاده برای ذخیره و نگهداری، بازیابی و استفاده از اطلاعات است. مثل رایانه، صفحه کلید، نمایشگر، اسکنر، چاپگر، دیسک های نوری و سایر محمل های نگهداری اطلاعات و انواع گوناگون نرم افزارهای سیستمی و کاربردی. مداد، خودکار، کاغذ و کتاب و مانند آن نیز در گروه فناوری های اطلاعات قرار می گیرد. اما بیش تر، همان سخت افزارها و نرم افزارهای رایانه ای مد نظر است.

فناوری ارتباطات شامل ابزارهایی است که برای انتقال علائم و داده ها و اطلاعات استفاده می شود. مثل انواع مجراهای انتقال اطلاعات همچون خطوط مخابراتی، ماهواره ها، شبکه های انتقال اطلاعات با سیم و بی سیم، انواع تلفن و موبایل و مانند آن، مودم، شبکه های ارتباطی محلی، شبکه های گسترده مثل اینترنت. در سال های اخیر برخی از سخت افزارها و نرم افزارهای رایانه ای نیز بخشی از یک نظام ارتباطی محسوب می شوند.

در این شکل ارتباط تنگاتنگ دو فناوری (۱) اطلاعات و (۲) ارتباطات تصویر شده است.

فن آوری های اطلاعاتی موجب ذخیره و پردازش انبوه اطلاعات در جهان شده است. اما این فن آوری های ارتباطی است که بین رایانه های موجود در همه سازمان ها و نهادها و افراد ارتباط برقرار کرده و مبادله اطلاعات بین آن ها را تسهیل نموده است.

انقلاب اطلاعاتی محصول همکاری بین فن آوری های اطلاعاتی و فن آوری های ارتباطی است.

به همین دلیل اغلب از ترکیب "فن آوری های اطلاعات و ارتباطات" با هم استفاده می شود.

❖ عرضه محصولات الکترونیکی متناسب با تحولات ایجاد شده در فناوری های اطلاعات و ارتباطات پیوسته در حال تغییر بوده است، اما می توان آن ها را به دو دسته اصلی محصولات قابل حمل و درون خطی تقسیم کرد.

از زمان عرضه محصولات الکترونیکی درون خطی بین فناوری اطلاعات و ارتباطات پیوند محکمی برقرار شد. تا حدی که برخی از دانشمندان از ازدواج این دو عرصه با هم سخن گفتند (لاودن، ۱۳۸۵). زیرا این دو آن قدر با هم عجین شدند که گاه تفکیک آن ها به سختی ممکن است. برای مثال امروزه فناوری های اطلاعات بخش تفکیک ناپذیری از نظام های ارتباطی است و در واقع جزو زیرساخت های ارتباطی محسوب می شود. زیرا بدون رایانه و سایر اجزای فناوری های اطلاعاتی نمی توان برخی از نظام های ارتباطی را کنترل کرد یا از بیش ترین کارایی آن استفاده کرد و برعکس، یکی از زیرساخت های نظام های اطلاعاتی نیز شبکه های ارتباطی قدرتمند و پرسرعت است. شبکه اینترنت یکی از نمونه های بارز و ملموس این همکاری است. اطلاعات اینترنت در رایانه هایی ذخیره شده که از طریق شبکه های ارتباطی و اینترنت به هم متصل اند. بدین ترتیب همه می توانند از راه دور و بدون محدودیت های مکانی و زمانی از تجربه و اطلاعات یک دیگر استفاده کنند.

❖ استفاده مشترک از سخت افزار و نرم افزارهای رایانه ای نیز محصول همین همکاری دو حوزه کاملا مستقل، اما مرتبط فناوری اطلاعات و ارتباطات است. به همین دلیل امروزه در بسیاری از متون از جمله کتابداری و اطلاع رسانی این دو واژه در کنار هم استفاده می شوند: فناوری اطلاعات و ارتباطات.

در حالی که این دو حوزه کاملا مستقل اند، نکته مهم آن که همین دو حوزه کاملا مستقل با همکاری یکدیگر، بسیاری از فعالیت های اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی و سیاسی را بنیان نهاده اند و یا تحولات انقلابی را در بسیاری از این حوزه ها به وجود آورده اند.

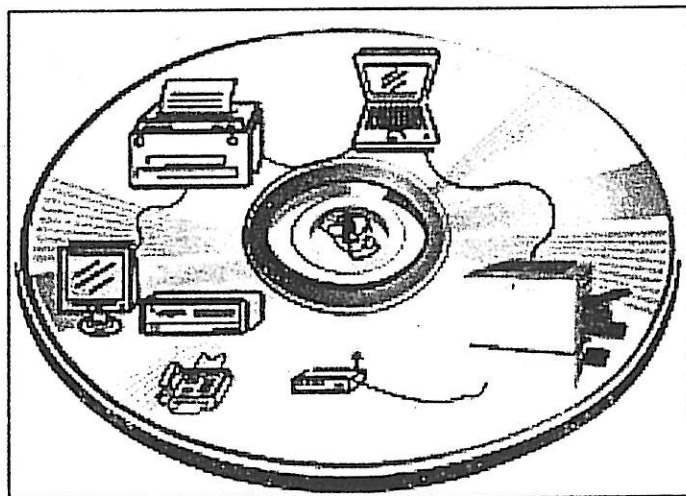
نشر یکی از حوزه هایی است که به شدت تحت تاثیر این دو فناوری قرار گرفته است. همین طور، تحولات صنعت نشر و فناوری های اطلاعات و ارتباطات سبب شده تا کتابداری و اطلاع رسانی و نهادهای مرتبط با آن ها و به طور کلی "دسترسی به انواع گونه گون اطلاعات" نیز تحت تاثیر قرار گیرد.

فناوری های اطلاعات و ارتباطات بیش از پیش همکاری بین حوزه

های مختلف را ضروری ساخته است نه رقابت بین آن ها را. قطعا نهادی که نتواند با این تغییرات هماهنگ باشد و بر استقلال خود بدون همکاری با سایر حوزه ها تأکید کند، محکوم به انزوا و حتی شکست است. امروزه حرفه ها و شغل های زیادی به سرعت در حال اضمحلال و فروپاشی اند یا از دامنه استقبال از آن ها کاسته شده یا حداقل روش های آن ها تغییر کرده است. نمونه های آن از جمله در صنعت نشر اطلاعات فراوان است. تایپ دستی، صفحه آرایی، لیتوگرافی، فرایند ویرایش و آماده سازی محتوا، و حتی چاپ و بازاریابی و فروش و توزیع آن ها از جمله همین موارد است که در فصل های مختلف با آن ها آشنا شدید.

❖ منابع اطلاعاتی الکترونیکی، محصول نشر الکترونیکی و ساز و کارهای جدید آن به نوبه خود سبب شده تا دسته ای جدید از ناشران به نام ناشران الکترونیکی تاسیس شود.

❖ منابع و ناشران الکترونیکی عمر چندان درازی ندارند، اما در همین مدت کم هم تنوع زیادی یافت و هم دامنه اثرگذاری آن ها بر فرایندهای نشر و عرضه منابع اطلاعاتی و همین طور کتابداری و اطلاع رسانی و نهادهای مرتبط مثل ناشر، کتابخانه و مراکز اطلاع رسانی و کارکنان شاغل در آن ها بسیار قابل ملاحظه است. در ادامه همین فصل بیش تر مطرح می شود.

فناوری های اطلاعات و ارتباطات بیش از پیش همکاری بین حوزه های مختلف را ضروری ساخته است نه رقابت بین آن ها را.

شکل های عرضه محصولات الکترونیکی

محصولات الکترونیکی به دو شکل زیر عرضه می شوند:

۱. منابع الکترونیکی قابل حمل (Portable) مانند انواع محصولات الکترونیکی که بر روی رسانه های قابل حملی مثل دیسک های نوری عرضه می شوند. انواع نرم افزارها، پایگاه های اطلاعاتی و دایره المعارف ها بر روی دیسک نوری منتشر می شوند.

۲. منابع الکترونیکی درون خطی (Online) منابعی است که از طریق اینترنت و سایر شبکه های اطلاعاتی و از راه دور عرضه می شوند. مثل انواع مجلات و پایگاه های اطلاعاتی بر روی اینترنت. این دسته از منابع از پیوند بین فناوری اطلاعات و ارتباطات سرچشمه گرفتند.

دیسک های فشرده (Compact Disc (CD)

۱. دیسک های فشرده فقط خواندنی

Compact Disc - Read Only Memory (CD-ROM)
 که اطلاعات آن را فقط می توان خواند و قابل حذف و اضافه نیست

۲. دیسک های فشرده قابل نوشتن

Compact Disc-ReWritable (CD-RW)
 که کاربر می تواند بارها اطلاعات را در آن حذف و اضافه کند.

۳. دیسک های فشرده قابل ذخیره

Compact Disc-Recordable (CD-R)
 که کاربران می توانند یک بار در آن ذخیره کنند و سی دی رام خودشان را تولید کنند.

۴. دی وی دی

Digital Versatile Disc / Digital Video Disc (DVD)
 از جمله دیسک های نوری با ظرفیت بسیار بالاست که برای ذخیره فیلم و اطلاعات زیاد از آن استفاده می شود.

دیسک های لِرزان (Floppy Disc)

از دیسک های مغناطیسی است و برای ذخیره اطلاعات کم مناسب است. دیسک های نوری در حال جایگزین شدن آن است.

نوارهای مغناطیسی (Magnetic Tape)

هم چون نوارهای کاست است و برای ذخیره انبوه اطلاعات در رایانه های بزرگ (Main Frame) از آن بیش تر استفاده می شود.

دیسک سخت (Hard Disc)

در رایانه های شخصی و نگهداری انبوه اطلاعات از آن استفاده می شود.

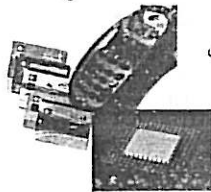
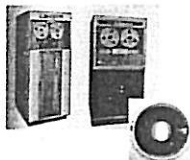
حافظه فلش (Flash memory)

برای انتقال اطلاعات بین رایانه ها و افراد در سال های اخیر از آن استفاده زیادی می شود.

انواع محمل های الکترونیکی کوچک مبتنی بر ریز پردازنده ها

در کارت های هوشمند، کارت های اعتباری، ماشین ها و ابزارهای مختلف در زندگی روزمره استفاده می شود.

محمل های الکترونیکی قابل حمل

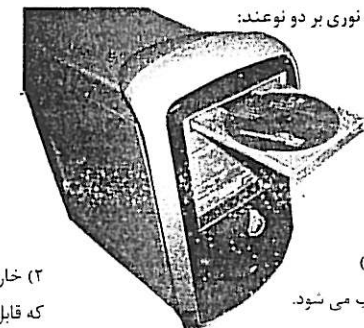
دیسک‌های فشرده (Compact Disc یا CD) محملی است با ظرفیت ذخیره بسیار بالا که متون مختلف همچون کتاب، مجله، تصویر و صوت به صورت جداگانه یا با هم بر روی آن ذخیره و بازیابی می‌شود. سرعت بازیابی اطلاعات، ظرفیت ذخیره بالا، کیفیت و دوام این دیسک‌ها از مهم‌ترین خصوصیات آن‌هاست.

این دیسک‌ها به نام‌های دیگری چون دیسک‌های نوری (Disc Optical) و دیسک‌های لیزری (Laser Disc) نیز معروفند. دیسک‌های فشرده تقریباً به اندازه کف دست (۵ یا ۵/۳ اینچ)، یا کوچک‌تر از آن و به شکل دایره و با روکش بسیار نازک آلومینیومی اند. اطلاعات بر روی آن‌ها با کمک گرداننده دیسک نوری یا سی‌دی درایور (CD Driver) نوشته یا خوانده می‌شود.

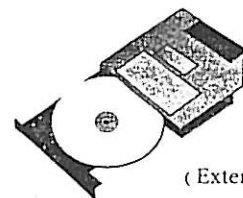
گرداننده دیسک نوری از ابزارهای جانبی رایانه محسوب می‌شود که برای خواندن و نوشتن دیسک‌های نوری از آن استفاده می‌شود. برخی از آن‌ها فقط قابلیت خواندن دارند و برخی دیگر می‌توانند هم داده‌ها را بر روی دیسک نوری بنویسند و هم بخوانند. این دیسک‌ران‌ها باید بنا به درخواست کاربر بر روی رایانه نصب شود.

گرداننده‌های دیسک نوری بر دو نوعند:

۱) داخلی (Internal)

که در داخل رایانه نصب می‌شود.

۲) خارجی (External)

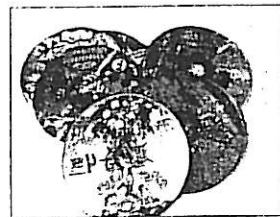
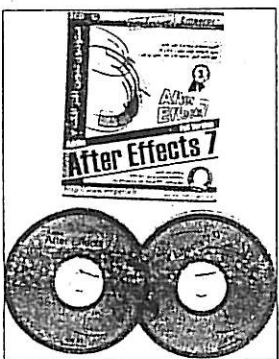
که قابل حملند و با کابل به رایانه متصل می‌شود.

نمونه‌هایی از اطلاعات ذخیره شده بر دیسک نوری

بر روی هر دیسک نوری تقریباً ۷۵۰ مگابایت تا چندین گیگابایت (۲۵۰ هزار تا میلیون‌ها صفحه A4) اطلاعات متنی ذخیره می‌گردد. انواع دیسک‌ها همواره در حال تحول‌اند و، افزایش حجم ذخیره آن‌ها باور کردنی نیست و برعکس، قیمت آن‌ها کاهش می‌یابد. این محمل‌های الکترونیکی در کنار اینترنت تحول زیادی را در تولید و توزیع و دسترسی به انواع اطلاعات به وجود آورده‌اند و نشر الکترونیکی را وارد مرحله جدیدی کردند. از زمان اختراع انواع دیسک‌های نوری تا کنون کتاب‌های مرجع، چکیده‌نامه‌ها، پایگاه‌های اطلاعاتی، مجلات، فیلم، نوار صوتی و بسیاری از اطلاعات دیگر با این فن‌آوری روانه بازار شده‌اند و تحولی در ذخیره اطلاعات و ارائه خدمات اطلاع‌رسانی به وجود آورده‌اند. به طوری که اطلاعات کتابخانه بزرگی را می‌توان بر روی یکی از آن‌ها ذخیره کرد.

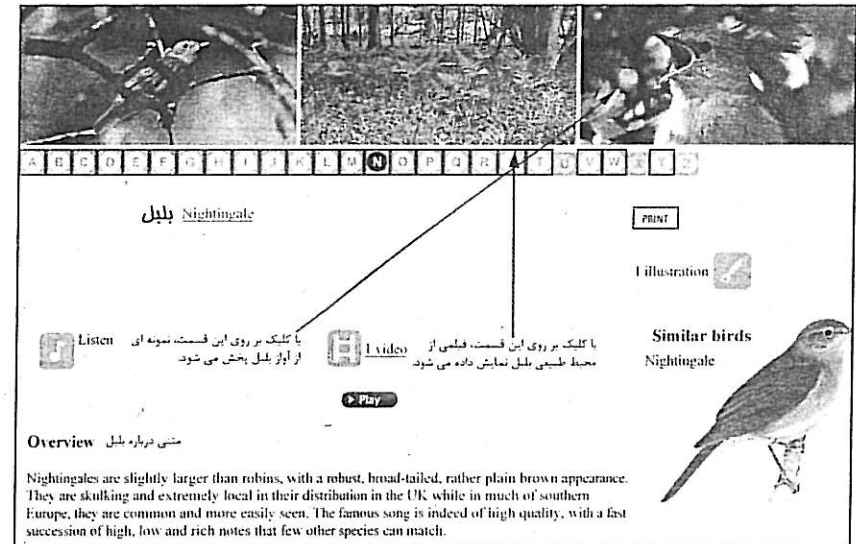
اطلاعات ذخیره شده در محمل‌های مختلف الکترونیکی را می‌توان از طریق شبکه‌های محلی یا گسترده در هر نقطه‌ای از دنیا و به طور مشترک استفاده کرد. دیسک‌های نوری و سایر رسانه‌های الکترونیکی، رقیب جدی برای محمل‌هایی چون میکروفیش، میکروفیلم، نوارهای صوتی و ویدئویی و بسیاری از محمل‌های کاغذی است. از این رو سازمان‌ها باید با قابلیت و توانایی‌های آن آشنا شوند. از دیسک‌های نوری می‌توان برای ذخیره و بایگانی اسناد و اطلاعات سازمانی، تولید و ذخیره انواع بروشورها و کاتالوگ‌ها و سایر منابع اطلاعاتی استفاده کرد.

محمل های الکترونیکی و چندرسانه ای ها

منابع اطلاعاتی چندرسانه‌ای (Multimedia) از ره آورد فن آوری‌های جدید اطلاعاتی است. چندرسانه‌ای‌ها منابعی الکترونیکی اند که هم زمان از بیش از دو رسانه مانند صوت، تصویر، متن، گرافیک و فیلم متحرک استفاده می کنند. برای مثال؛ استفاده کننده هنگامی که متنی را در باره پرندهای مطالعه می کند، در همان لحظه می تواند به صدای پرند یا گوینده‌ای گوش کند و پس از آن فیلمی از پرواز پرند در محیط طبیعی را مشاهده نماید.

نمونه ای از یک پایگاه اطلاعاتی چند رسانه ای

مبتنی بر نظام های چندرسانه ای جایگزین نظام‌های سنتی خواهد شد. در حال حاضر نیز از این منابع در آموزش علوم و فنون مختلف استفاده زیادی می‌شود. به همین دلیل در کتابخانه‌های آموزشی به آن ها توجه ویژه‌ای می شود. تا حدی که کتابخانه های مدارس را کتابخانه رسانه ها (Library of Media Centre) نیز می نامند.

نحوه پیوند بین متون و رسانه های مختلف در منابع الکترونیکی اغلب به دو شکل فرامتنی (Hypertext) و فرارسانه‌ای (Hypermedia) است. در سیستم های فرامتنی از یک متن به متن دیگر در همان متن یا متون دیگر پیوند برقرار می شود (مانند تصویر همین صفحه). اما در سیستم های فرارسانه ای بین رسانه های مختلف مانند متن و فیلم و صوت و تصویر و دیگر رسانه ها پیوند داده می شود (مثل تصویر صفحه قبل).

نمونه از پایگاه اطلاعاتی فرامتنی

پرنگان

بلبل (بلبلک) - لیشکف - ایما - فردک - اوزنق - ادرت - البتروس - الوجهمخورک - فیکلی - انقوت - بشخور - باز - بقرقره - بالابن - بوللاکی - بصری - ببل - خرما - بلبل - بلورین - بوتیلو - بوچهگانه - بوقسون - پشلک - بیت - پستو - پرستی درویی - پری شاهرخ - پشمخو - پایگان - پنگون - پیتر - ترستان - تروله - طبله - تینه - توکا - تهر - چند - جوجق - جیرقی - چایلی - چرخو - چرخسبک - چک - چکنوک - هند - چکنوک - چکچک - چلیله - چنگر - چنگر - چوبها - کوسول - خروس - خروس کولی - خوتکا - دارخوک - دارکوب - دبدوبک - دراج - درنا - نلیجه - دهبخوک - دهبتری - دسرخ - دودو - دودوک - دیورخوک - کراغ - زامی - زوبیره - زین - زنبورخوار - زنگارمول - زیرابوک - ستر - سارگیه - سزاقیا - سرسز - سرخالی - سسک - سلیم - ستر - سنگشیم - سنگسوزان - سپره - سیامفروس - سینمخ - شاموف - شامین - شگرود مصری - شگرود - شتر مرغ - شنکر - شهتو - شهنخو - سندخوار - صوه - طخوس - طخاروسک - طرافه - طران - طوشی - عروس طوشی - عقاب - عنایب - عق - غراب - غواص - قلغه - قلغه دم دراز - فلانینگو - فنج - فنششکن - فرلزل - قری - فرستر - قمری - قناری - قر - کلسو - کاکلی - کاکلسینه - کبک - کبوتر - کرکس - کیم - کیمینوک - کلاغ - کسکولی - کورکوز - کورکوزا - کرکر - کرکو - کوزک دونه - کوی - گاورچک - گلایول - گلابی - گنجشک - گیلتر - گیلشاه - لاپین - لکلک نیل - لکلک - لیکو - لیل - مارگردن - مامخورک - مرغ راز آفریقایی - مرغ طوفان - مرغ عشق - مرغ سگ خوار - مرغ مینا - مرغ آبروزی - مرغ - مرغی - مگرگر - منترشاهی - میشخو - مینا - میومور - لوکسندری - دهد - مزارستان - هما - هربره - پتکرم - پلو

با کلیک بر روی کلمه آبلبلک در متن فوق به متن مرتبط با آن در زیر پیوند برقرار می شود.

آبلبلک

از ویکی‌پدیا، دانشنامه آزاد

آبلبلک‌ها پرنده‌گانی هستند اجبر با پاهای نسبتاً بلند یا خیلی بلند، بال‌های دراز که معمولاً نوک‌تیز و زاویه‌دار است و منقار دراز و باریک که ممکن است راست یا خمیده باشد. پر و بال آنها اغلب در تابستان و زمستان متفاوت است نوار بالی و طرح نگاه و دم در مشخص آنها اهمیت زیادی دارد. بیشتر آنها مهاجرند و تابستان‌ها را در سواحل جنوب منطقه زادوولد خود می‌گذرانند.

نسبتاً اجتماعی هستند و بعضی از آنها گله‌های بزرگ تشکیل می‌دهند. بز و مله آنها همشکل است.

معمولاً روی زمین آشیانه می‌سازند. جوجه آنها پوشیده از کرکچر است و بعد از خروج از تخم قادر به فعالیت می‌باشد. غذایشان شامل مواد مختلف حیوانی و بعضی مواد گیاهی است.

فهرست مندرجات

- ۱ گونه‌های آبلبلک
- ۲ نگارخانه

دسته بندی کاربرد فن آوری اطلاعات و ارتباطات در صنعت نشر تمامی محصولات نهایی نشر، اطلاعاتی است که به شکل الکترونیکی نیز تبدیل می شود. از این رو، بیش از همه فن آوری اطلاعات و ارتباطات بر صنعت نشر موثر بوده است. کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات بر نشر را از دو جنبه می توان بررسی کرد:

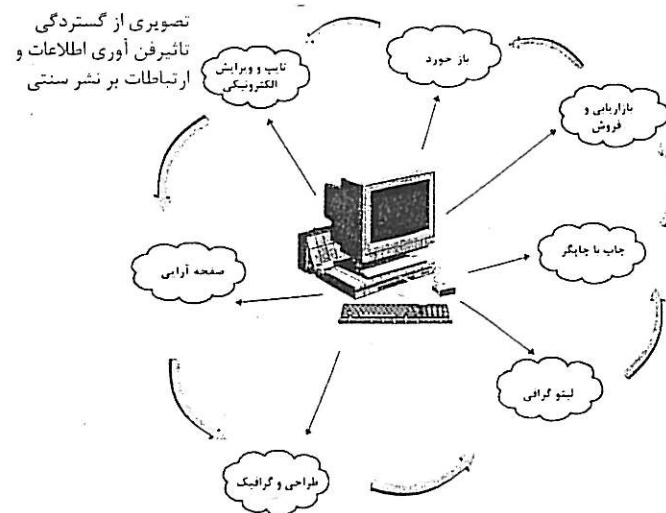
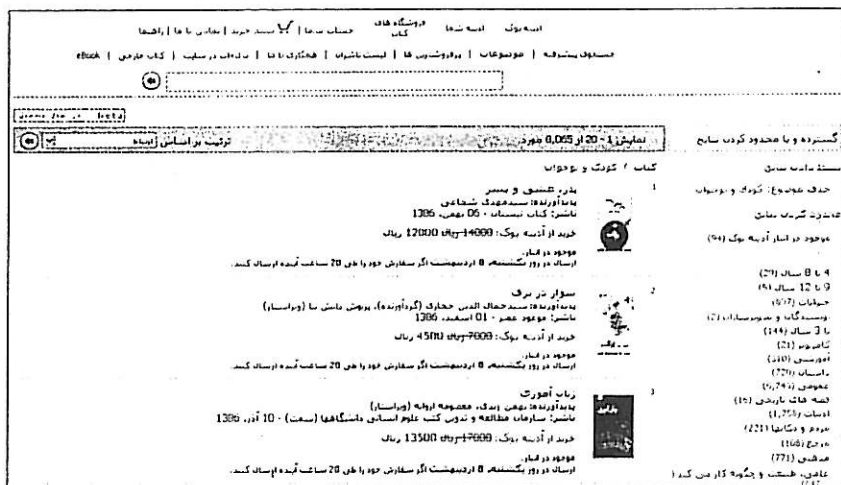
۱. کاربرد فن آوری اطلاعات و ارتباطات در نشر سنتی

منابعی چون کتاب و مجله محصول نهایی نشر سنتی اند که به صورت غیر الکترونیکی و بیشتر به شکل چاپی از آن استفاده می شود. فن آوری اطلاعات در مراحل اولیه بیشتر بر فرایندهای نشر اطلاعات سنتی تاثیر گذاشت و تقریباً تمامی فرایندهای تولید کتاب و مجله از قبیل حروفچینی، صفحه بندی، لیتوگرافی، چاپ، بازاریابی، توزیع و فروش را متحول ساخت؛ تا جایی که امروزه بعضی از حرفه های نشر سنتی مانند حروفچینی سربی از بین رفته یا لیتوگرافی سنتی با استفاده از دوربین عکاسی و بسیاری از تجهیزات چاپ سنتی بسیار کاهش یافته است. فن آوری اطلاعات به سرعت جایگزین این ابزارهای سنتی می شود، هزینه ها کاهش یافته و سرعت تولید کتاب و سایر محصولات نشر سنتی نیز افزایش یافته است.

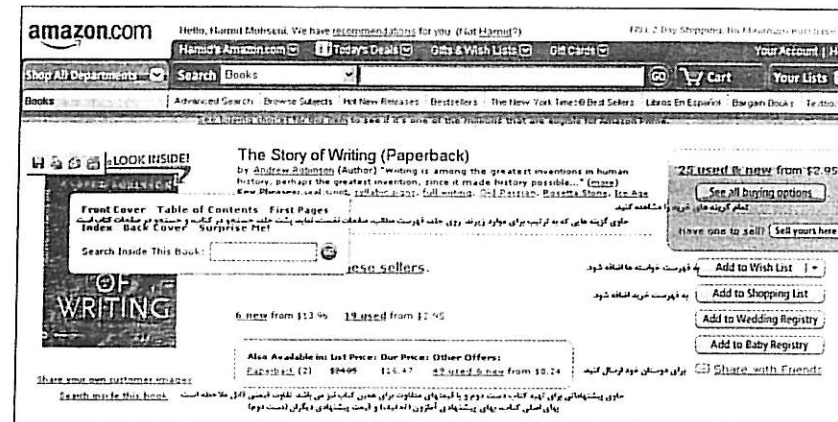
بازاریابی و فروش محصولات نشر سنتی نیز از فن آوری اطلاعات به شدت تاثیر پذیرفته است. فروشگاه های الکترونیکی کتاب تهدیدی جدی برای تبلیغ و فروش سنتی مانند کتابفروشی است، تا آن جا که شما می توانید در میلیون ها جلد کتاب این فروشگاه ها جستجو، انتخاب و همان لحظه خرید کنید و کتاب را در منزل خود تحویل بگیرید؛ حتی می توانید تصویر پشت جلد کتاب، فهرست مطالب، صفحات مقدماتی و بسیاری از اطلاعات نویسنده و غیره را نیز به رایگان ببینید. این فروشگاه ها می توانند اطلاعات کتاب های جدید را نیز به صورت خودکار بفرستند. رواج نشر رومیزی به تنهایی نشان دهنده تاثیر عمیق فن آوری اطلاعات بر نشر سنتی است که در بخش نشر رومیزی همین کتاب با آن آشنا شدید. (محسنی، ۱۳۸۸، ۵۴ - ۵۸).

فروشگاه الکترونیکی آمازون در آمریکا یکی از بزرگ ترین فروشگاه های الکترونیکی کتاب در جهان است. آدینه بوک، آی کتاب، آی آی کتاب از جمله فروشگاه های الکترونیکی کتاب در ایران اند.

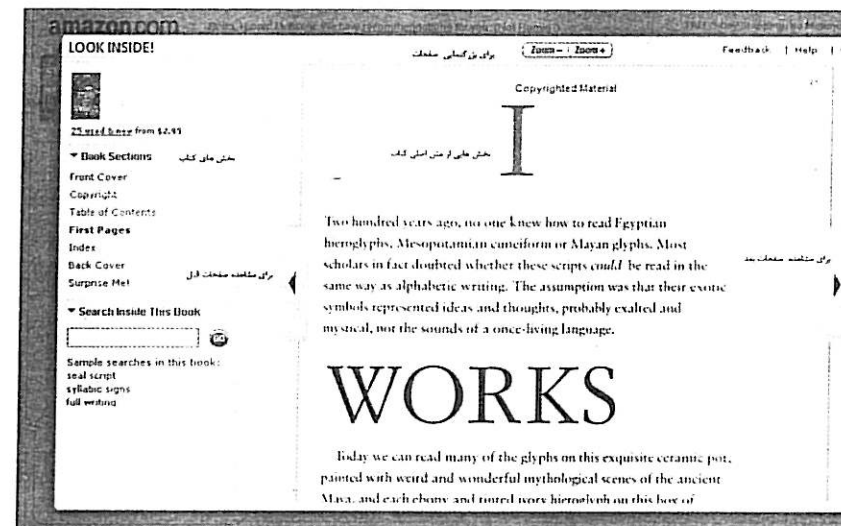
فروشگاه الکترونیکی آدینه بوک

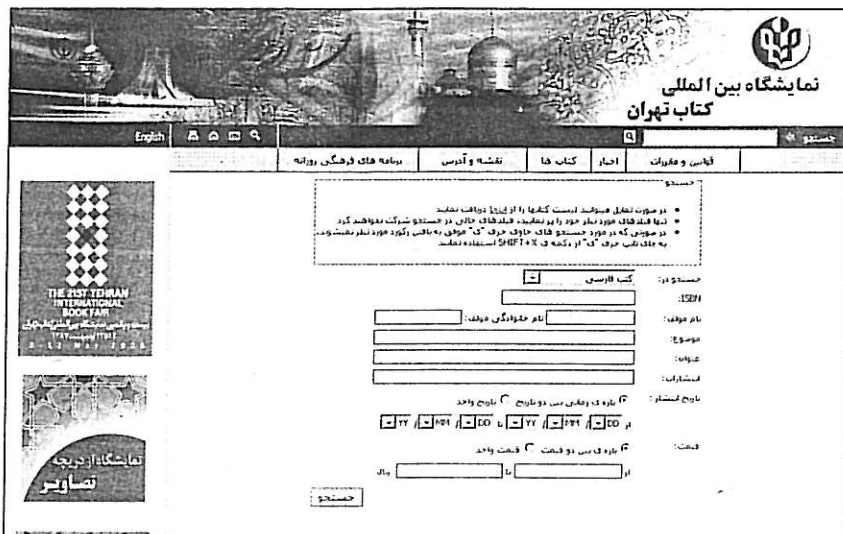
فروشگاه الکترونیکی کتاب آمازون نمونه ای دیگر از تاثیر فن آوری اطلاعات و ارتباطات بر نشر سنتی (بازاریابی و توزیع منابع سنتی)

این تصویر گویای گستردگی، کمیت و کیفیت فن آوری اطلاعات و ارتباطات بر نشر سنتی به خصوص بازاریابی و توزیع و کاربرد آن برای کتابداران و اطلاع رسانی و جامعه است.

سایت نمایشگاه بین المللی کتاب (حاوی فهرست کتابهای نمایشگاه)

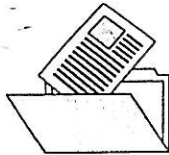
سایت خانه ناشران (حاوی اطلاعات مربوط به ناشران و کتابهای منتشر شده در ایران و...)

۴. تمامی نوارهای ویدئویی و صوتی به شکل های گوناگون سنتی را می‌توان با کمک تجهیزات رایانه ای به شکل الکترونیکی تبدیل کرد. در سال های اخیر دوربین های عکاسی و ویدئویی و سایر تجهیزات ضبط صوت، قابلیت تولید الکترونیکی فیلم و صوت و تصاویر را نیز دارند. بیشتر دستگاه های جدید دارای حافظه های الکترونیکی اند و انواع قدیمی تر آن ها دارای کابل هایی برای اتصال به رایانه و تبدیل فیلم ها به شکل الکترونیکی اند.

۵. در سال های اخیر سیستم های ضبط و انتقال و پخش رادیو و تلویزیون ها به تدریج به شکل الکترونیکی تبدیل می‌شوند. تا آن جا که برخی از تلویزیون ها می‌توانند بسیاری از برنامه های تلویزیونی را به صورت خودکار بر روی حافظه های الکترونیکی ضبط کنند تا بینندگان بتوانند در زمان دلخواه آن را تماشا کنند.

۶. بسیاری از ادارات و سازمان ها، فرایندهای اداری و مالی و اجرایی خود را با کمک نظام های مدیریت اطلاعات انجام می‌دهند و در حال حذف کاغذ از فرایندهای اداری اند. به این فرایندها توماسیون اداری می‌گویند. همین اقدامات سبب شکل گیری سازمان های مجازی شده است؛ تا آن جا که بسیاری از فرایندهای اداری و اجرایی سازمان ها از راه دور انجام می‌شود.

۷. امروزه بسیاری از فعالیت های آموزشی را می‌توان با کمک فناوری اطلاعات و ارتباطات انجام داد. آموزش مجازی به همین واقعیت اشاره دارد. در این نظام ها نیز تمامی متون آموزشی و روش های آموزش و آزمون و ارزیابی و مانند آن به شکل الکترونیکی انجام می‌شود.

۸. با کمک دوربین ها و حسگرهای مختلف الکترونیکی و همین طور ماهواره ها و دستگاه های سنجش از راه دور می‌توان بسیاری از صوت و تصویرها و سایر اطلاعات و داده های محیطی را به طور مستقیم وارد رایانه کرد. نمونه آن استفاده از ماهواره و دوربین های کنترلی برای رعایت قوانین و مقررات رانندگی و مدیریت ترافیک، کنترل فرایند تولید و محیط کار، سنجش منابع زمینی و زیر زمینی، تخمین محصولات کشاورزی و آفات و بیماری های آن، هواشناسی، پزشکی از راه دور و بسیاری از مسائل ساده و پیچیده روزمره است. این ها تمامی به اطلاعات و داده های الکترونیکی تبدیل می‌شود.

۹. بیشتر فعالیت های فوق و همین طور نگهداری و توزیع و استفاده از اطلاعات الکترونیکی را می‌توان با استفاده از سایت های وب انجام داد. این سایت ها حاوی انبوه اطلاعات الکترونیکی است. منابع اطلاعاتی ناشران و تولیدکنندگان اطلاعات تجاری و غیر تجاری علمی و آموزشی را هم باید به این اطلاعات افزود.

Google

۲. تولید محصولات الکترونیکی

تأثیر اصلی فن آوری اطلاعات بر صنعت نشر به تولید محصولات جدید الکترونیکی مربوط است. امروزه میلیون ها صفحه اطلاعات به شکل الکترونیکی تولید و توزیع می‌شوند و به طرز شگفت آوری در حال افزایش اند. زیرا تقریباً تمامی اطلاعات را می‌توان به صورت الکترونیکی نیز تولید کرد. حتی اغلب فرایندهای اداری و اجرایی سازمان های مختلف را می‌توان به شکل الکترونیکی تبدیل کرد. تا جایی که امروزه بسیاری از فعالیت های روزمره بیش تر نهادها به شکل الکترونیکی است. سازمان های مجازی به همین واقعیت اشاره می‌کند.

برخی از ابزارها و روش هایی که موجب افزایش تولید اطلاعات الکترونیکی شده است:

۱. تمام کتاب ها، جزوه ها، گزارش ها، عکس های خانوادگی، نامه ها و مکاتبات اداری و شخصی و در نهایت هرگونه اطلاعات چاپی را می‌توان با استفاده از یک اسکنر به تصویر الکترونیکی تبدیل کرد و در محمل های مختلف الکترونیکی ضبط و نگهداری و عرضه نمود.

۲. برای ذخیره فقط متن منابع و حذف تصویرهای متون چاپی می‌توان از فناوری ا.سی.آر. (Optical Character Recognition) یا شناخت نوری نویسه ها با کمک یک اسکنر استفاده کرد. این روش تقریباً مانند روش فوق است. با این تفاوت که دستگاه اسکنر با کمک یک نرم افزار ا.سی.آر. به جای تبدیل کل اطلاعات به یک تصویر، تنها متن (یا کاراکترها یا همان علائم و حروف و اعداد) را شناسایی و تصاویر و حاشیه های سفید کاغذ را حذف می‌کند. بدین ترتیب هم حجم فایل بسیار کاهش می‌یابد و هم در تمام متن می‌توان جستجو کرد و در صورت نیاز تغییراتی را اعمال نمود.

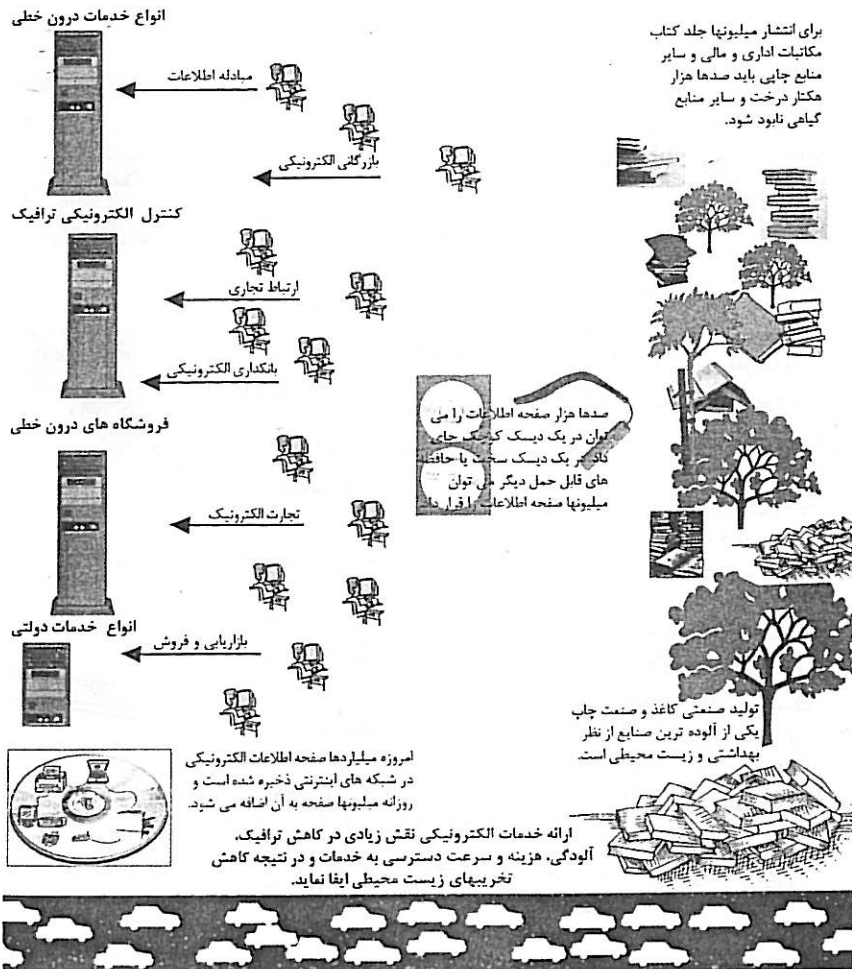
۳. ورود اطلاعات با کمک ابزارهای ورودی مثل صفحه کلید و موسواره؛ در این روش، از ابتدا اطلاعات مورد نیاز با استفاده از ابزارهای مختلف ورودی اطلاعات تولید می‌شود. امروزه تقریباً تمامی محصولات چاپی با کمک نشر رومیزی تولید می‌شوند. به همین دلیل می‌توان از فایل رایانه ای آن علاوه بر نشر سنتی در نشر الکترونیکی نیز استفاده کرد. به همین دلیل توصیه می‌شود که تمام ناشران و سازمان ها و تولیدکنندگان اطلاعات، همواره نسخه ای از فایل رایانه ای محصولات چاپی خود را در جایی ذخیره کنند تا در صورت نیاز از همان فایل استفاده شود و دیگر نیازی به اسکنر یا ا.سی.آر. نباشد.

- هزینه پایین تولید
- حذف محدودیت زمانی
- حذف محدودیت مکانی
- هزینه پایین و سرعت توزیع
- دسترسی هم زمان
- عدم وابستگی به محل خاص
- قابلیت راهبری (Navigation) کاربر یا استفاده کننده
- قابلیت وسیع جست و جوی اطلاعات
- هزینه پایین ویرایش اطلاعات و سرعت روزآمدسازی
- ذخیره یا چاپ نتیجه جستجو یا ارسال آن برای افراد دیگر
- کاهش فضای مورد نیاز برای ذخیره و نگهداری اطلاعات الکترونیکی
- تولید منابع اطلاعاتی چندرسانه‌ای با استفاده از صوت و تصویر و متن و گرافیک و سایر رسانه‌ها
- کاهش تخریب های زیست محیطی
- ارتباط فرامتنی و فرارسانه‌ای و ویژگی های دیگر

نشر الکترونیک و کاهش تخریب های زیست محیطی
 انتشار منابع چاپی مستلزم تخریب محیط زیست برای تامین کاغذ و سایر مشکلات زیست محیطی، پزشکی و بهداشتی برای چاپ و صحافی و مانند آن است. در حالی که تنها یک نسخه از منبع الکترونیکی برای دسترسی به آن کفایت می کند. مزایای فراوان زیست محیطی و سایر برتری های استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در فعالیت های مختلف اجتماعی سبب شده است تا از نشر الکترونیکی استقبال روزافزونی شود.

نشر الکترونیکی و نقش آن در کاهش تخریب های زیست محیطی

با نام خدا
 سیستم جدید پایگاه های اطلاعات پژوهشگاه
 راه آغازی شد
 امید است از نظرات شما عزیزان بهره مند گردیم
 مزایای سیستم جدید

خدمات
 در سطح تازمین اطلاعات بینگانه های پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی از طریق پست الکترونیک (SDI)
 اگر فرصت کافی برای مرور مرتب سایت را ندارید، کافی است موضوع مورد علاقه خود را انتخاب کنید تا در هر بار روزانه سزای پلگها با جدیدترین اطلاعات به صورت خودکار به آدرس پست الکترونیک شما ارسال شود.
 ثبت اطلاعات
 روز آمد سزای نشریات ادواری لاتین بلیه متناسبه های کشور
 اگر شما در کنفرانس های فعالیت می کنید که دارای نشریات علمی لاتین می باشد، می توانید موجودی مجلات خود را در سایت مرکز اطلاعات و مدارک علمی روزآمد کنید. برای کسب اطلاعات بیشتر با آدرس randocAdmin@gmail.com تماس حاصل فرمایید.

ثبت پایان نامه های فارغ التحصیلان طبق تحصیلات تکمیلی
 اگر پایان نامه در حال دفاع یا دفاع شده شما در پایگاه اطلاعات پایانه ها ثبت شده، شما می توانید هم اکنون پایان نامه خود را حتی اگر دفاع نشده باشد ثبت کنید. به این ترتیب امکان بازیابی پایان نامه شما در بخش عنوان ثبت شده توسط کاربران پلتفرم به ثبت آن وجود خواهد داشت.

ثبت اطلاعات سازمان، هیئت و برنامه ریزی
 کلیه طرح های پیشنهادی به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور از این طریق توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی در سایت پژوهشگاه اطلاع و مدارک علمی ثبت می شوند. جبهوی است که این طرحها بدقتنامه پس از ثبت، از طریق جستجو در اطلاعات سازمان مدیریت (دوید) قابل بازیابی خواهد بود.

ثبت اطلاعات پایان نامه لاتین
 ثبت اطلاعات مقاله مجلات لاتین
 ثبت اطلاعات طرح دفاعی دانشجو
 ثبت اطلاعات گزارش و روشی
 ثبت اطلاعات مقاله مجلات
 ثبت اطلاعات مقاله مجلات لاتین
 ثبت اطلاعات مقاله مجلات
 ثبت اطلاعات مجله

نمونه هایی از جمع آوری خودکار داده ها برای تولید و انتشار پایگاه های اطلاعاتی یک مرکز اطلاع رسانی

خدمات فهرست مطالب

Table of Content Services (TOC)

مانند دو خدمت اشاعه گزینشی اطلاعات و آگاهی رسانی جاری، به خصوص آگاهی رسانی جاری است. با این تفاوت که تنها فهرست مطالب مجلات جدید برای متقاضی ارسال می شود.

The screenshot shows the website for Political Science Quarterly. It features a navigation menu with options like 'Home', 'Archiver Login', 'Browse', 'Spring issue', 'Summer issue', 'Fall issue', and 'Minor issue'. There are also buttons for 'Home', 'Browse', 'Spring issue', 'Summer issue', 'Fall issue', and 'Minor issue'. A section titled 'Table of Contents Alerting Service' is visible, which includes a form for entering an email address and a 'Submit' button. The text in this section explains that users can receive email notifications of the Table of Contents for each new online issue of Political Science Quarterly.

سه خدمت اشاعه گزینشی اطلاعات، آگاهی رسانی جاری و فهرست مطالب ممکن است به یک یا چند پایگاه اطلاعاتی یا مجله خاص محدود شود. همین طور اغلب آن ها رایگان اند و تنها هزینه درخواست متن کامل مقاله دریافت می شود.

Current Awareness Services (CAS)

نحوه ارائه این خدمات مانند خدمات اشاعه گزینشی اطلاعات است. با این تفاوت که فقط اطلاعات جاری یا جدید برای متقاضی ارسال می شود. به همین دلیل ممکن است برخی از اطلاعات ارسال شده با نیاز وی متناسب نباشد. اما خدمات اشاعه گزینشی اطلاعات به گونه ای است که فقط اطلاعات مورد علاقه فرد، برگزیده و برای وی ارسال می شود. این خدمت بیش تر بر اساس ارسال فهرست مطالب یا گاه همراه با چکیده مجلات است.

The screenshot shows the Ingenta website. It features a navigation menu with options like 'Company', 'Services', 'For Publishers', 'For Libraries', and 'Contact Us'. The main content area is titled 'Email alerting services' and includes a section for 'Services' with an 'Overview' and a list of services including 'Online Publishing Services', 'Website Development', 'Information Commerce Systems', 'Information Architecture', 'Sales & Marketing Communications', 'Content Access', 'IngentaConnect', 'IngentaConnect Premium', 'Email Alerting', 'Customized Library Gateway', and 'Content Acquisition'. The text explains that Ingenta's Research Alerting services allow patrons to search and choose to receive the latest from over 28,500 publications.

خدمات آگاهی رسانی جاری کتابخانه ملی بریتانیا

The screenshot shows the British Library website. It features a navigation menu with options like 'Home', 'Services', and 'Alerting services'. The main content area is titled 'Current Awareness Services' and includes a section for 'Contents of journals and conferences'. The text explains that the British Library provides a range of current awareness services designed to help people keep up to date with what is being published in their areas of interest. It also mentions that the Inside database comprises over 20,000 of the most important research journals held at the British Library.

خدمات تحویل مدرک Document Delivery Services (DDS)

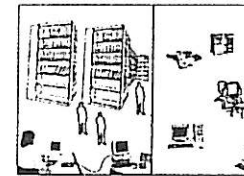
ارائه خدمات نسخه برداری از بخش‌هایی از مجلات و کتاب‌ها به جای اشتراک دوره کامل آن‌ها. خدمات تحویل مدرک ممکن است تجاری یا غیرانتفاعی باشد. خدمات تحویل مدرک تجاری را ناشران مجلات یا سایر کارگزاران تجاری و با دریافت هزینه آن ارائه می‌دهند. خدمات تحویل مدرک غیرانتفاعی اغلب بر اساس موجودی کتابخانه‌های ملی و دانشگاهی بزرگ و دولتی است که رایگان یا تنها با پرداخت هزینه عملیات کم‌تر عرضه می‌شود. کتابخانه ملی بریتانیا (British Library (BL یکی از کتابخانه‌های بزرگ ارائه‌کننده خدمات تحویل مدرک و همین‌طور آمانت بین کتابخانه‌های در جهان است. پایگاه اطلاعاتی اینجنتا Ingenta یکی از خدمات تحویل مدرک تجاری است. بسیاری از ناشران مجلات با روح نشر الکترونیکی، علاوه بر خدمات اشتراک ادواری‌ها و فروش دوره‌های کامل، به فروش مقاله‌ها با عنوان خدمات تحویل مدرک نیز اقدام نموده‌اند. درآمد برخی از ناشران از خدمات تحویل مدرک بیشتر از فروش دوره‌های کامل است.

ارائه خدمات اشتراک ائتلافی یا تعاونی Consersium

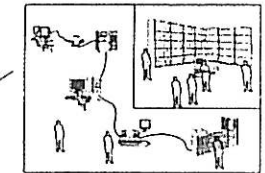
نوعی سفارش منابع اطلاعاتی است که نشر الکترونیکی و فناوری اطلاعات و ارتباطات آن را بسیار روح داده است. در این نوع سفارش، چند کتابخانه با هم ائتلاف می‌کنند و به صورت گروهی برای خرید مجلات و پایگاه‌های اطلاعاتی اقدام می‌کنند. بدین ترتیب هزینه اشتراک بین آن‌ها تقسیم می‌شود و از منابع مشترک استفاده می‌کنند. در گذشته از این روش برای منابع چاپی بسیار کم استفاده می‌شده، زیرا از یک منبع تنها یک نسخه چاپی تهیه و به ناکزیر آن را در یکی از کتابخانه‌های عضو ائتلاف نگهداری می‌کردند. بقیه کتابخانه‌ها برای استفاده به کتابخانه مزبور وابسته بودند. ناگفته نماند که کتابخانه‌ها در مرحله استفاده با چه مشکلات و هزینه‌های زیادی مواجه بودند. اما در حال حاضر کتابخانه‌ها و مراجعان آن‌ها می‌توانند یک نسخه الکترونیکی را از راه دور و همزمان استفاده کنند. آن‌ها می‌توانند این منابع اطلاعاتی را حتی در خانه، اتاق کار، مسافرت، روزهای تعطیل، و حتی شبانه‌روزی و بدون هیچ محدودیت زمانی، مکانی یا مراجعه به کتابخانه استفاده کنند. در سال‌های اخیر برخی از وزارتخانه‌ها و دانشگاه‌ها و سازمان‌های تحقیقاتی و آموزشی ایران بسیاری از پایگاه‌های اطلاعاتی و سایر بیاننده‌های الکترونیکی را به صورت ائتلافی تهیه نموده‌اند و کاربران خود را از مزایای آن بهره‌مند کردند. گزارش آن را یک دانشجو تهیه کند و در کلاس ارائه دهد. (محمسی، ۱۳۸۸، ۲۲۵)

تصویری از ائتلاف (کنسرسيوم) کتابخانه‌ای

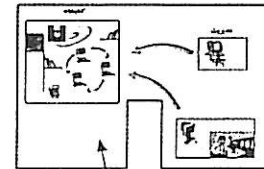
کتابخانه‌های دانشگاه شیراز

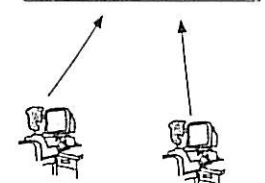
کتابخانه‌های دانشگاه تهران

کتابخانه‌های دانشگاه اصفهان

پایگاه اطلاعاتی ناشر یا تولیدکننده اطلاعات (سروور)

کاربران خارج از دانشگاه

کاربران خارج از دانشگاه

NATIONAL LIBRARY of AUSTRALIA کتابخانه ملی استرالیا

Document Supply Service خدمات تحویل مدرک

Home > For > Libraries > Document Supply Service > For Overseas Libraries

For Overseas Libraries برای کتابخانه‌های خارجی

خدمات اصلی

Core Service زمان آماده‌سازی برای ارسال: تا ۵ روز. این خدمت برای نیازهای استاندارد طراحی شده است. This service is designed to meet all standard requests. Turn-around time: up to 5 days. Requests can be sent through OCLC, RLIN, email, Kinetica Document Delivery, DOCLINE, ARIEL® or fax.

Charges:

Photocopy:	one photocopy up to 50 pages	\$A12.00
	every additional 50 pages or part thereof	\$A3.00
Loan	one monograph title or 10 consecutive microfilm reels	\$A30.00

خدمات اولویت‌دار

Priority Service زمان آماده‌سازی برای ارسال: ۲۸ ساعت تقویمی (کتاب و مقاله). برای سفارش‌هایی که خیلی زود نیاز هستند. Ideal for orders that are not quite 'Rush'. Turn-around time: 48 hours Guaranteed (articles and books). Priority requests can be sent through email, Kinetica Document Delivery, or fax.

Charges:

Photocopy:	one photocopy up to 50 pages	\$A18.00
	every additional 50 pages or part thereof	\$A3.00
Loan	one monograph title or 10 consecutive microfilm reels	\$A45.00

خدمات فوری

Rush Service زمان ارسال: ارسال مسطح / بعد از ظهر تقویمی (مقاله و کتاب). برای سفارش‌هایی که خیلی زود نیاز هستند. Ideal for orders that are required quickly. Turn-around time: AM/PM delivery Guaranteed (articles and books). Rush requests can be sent through email, Kinetica Document Delivery, or fax.

Charges:

Photocopy:	one photocopy up to 50 pages	\$A24.00
	every additional 50 pages or part thereof	\$A3.00
Loan	one monograph title or 10 consecutive microfilm reels	\$A51.00

اکسپرس

Express زمان ارسال: ۱ ساعت تقویمی می‌شود (نسخه کپی). سفارش‌هایی که ضروری را تقسیم می‌کند. Guarantees to meet urgent requests. Turn-around time: 2 hours Guaranteed (copies only). This service may only be requested by fax on +61 2 6273 2719 and is delivered by fax or Ariel® only. For same day processing a request must reach DocSS by 4.00 pm AEST (Mon-Fri).

Charges: این خدمت را تنها از طریق اینترنت شماره - می‌توانید درخواست کنید. مقاله نیز فقط از طریق اینترنت یا از طریق ارسال می‌شود. برای پردازش ارسال همان روز لازم است درخواست‌ها تا ساعت ۲:۰۰ عصر از روزهای جمعه و شنبه دریافت شوند.

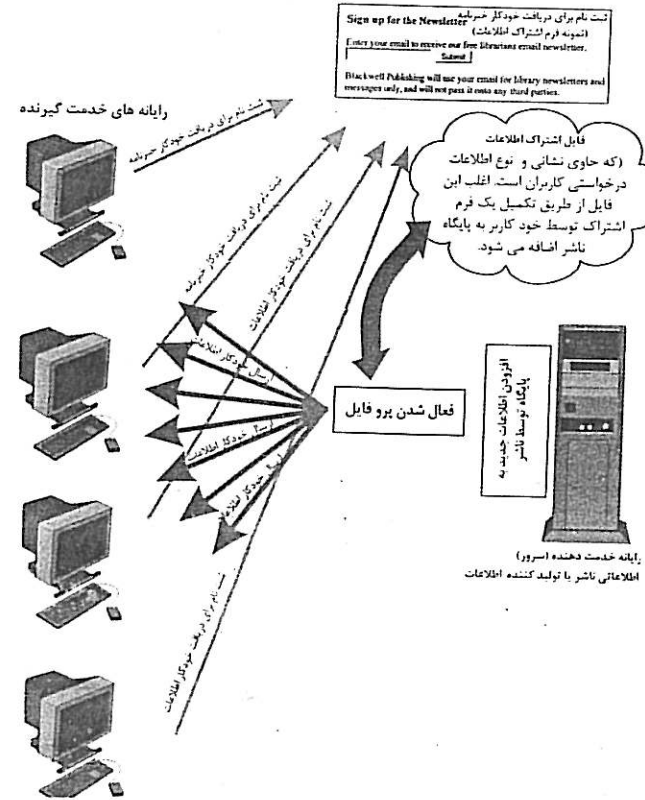
Photocopy	one article up to 50 pages	\$A36.00
Ariel® Delivery:	No delivery charge	No delivery charge
	every additional 50 pages or part thereof	\$A3.00

فناوری پوش (یا ارسال اطلاعات) Push technology

فناوری پوش (هل دادن یا دریافت اطلاعات) در واقع نرم افزاری است که خدمات ارسال خودکار اطلاعات را برای متقاضی انجام می دهد. یعنی متقاضی اطلاعات تنها یک بار به سایت شرکت یا یک پایگاه اطلاعاتی مراجعه می کند و متقاضی دریافت اطلاعات می شود و از آن پس نرم افزار مربوطه به صورت خودکار اطلاعات را برای وی ارسال می کند. برای مثال اخبار محصولات و تسهیلات جدید، اطلاعیه ها و آیین نامه ها، خبرهای علمی و فرهنگی، تازه های نشر، محصولات و انتشارات آینده و بسیاری از اطلاعات دیگر را می توانند برای متقاضیان و افراد دیگر ارسال کنند. به عبارت دیگر، فناوری پوش، نقطه مقابل فناوری بول یا واکنشی (Pull) و نوعی ارتباط اینترنتی است که درخواست ارتباط یا اطلاعات از ناشر یا خدمت دهنده اصلی سرچشمه می گیرد. این روش ارسال اطلاعات مبتنی بر تعیین اولویت هایی است که از قبل مشخص شده است. به همین دلیل به آن الگوی اشتراک/انتشار (Subscribe/Publish) هم می گویند. زیرا خدمت گیرنده یا کاربر ممکن است اقدام به اشتراک چندین پایگاه اطلاعاتی یا وب سایت حاوی اطلاعات گوناگون کند. از آن پس، به محض روزآمد شدن پایگاه اطلاعاتی، اطلاعات جدید و متناسب با نیاز درخواست کننده به طور خودکار برای وی ارسال می شود. (Wikipedia, 2009, RSS)

شرکت ها و سازمان ها و از جمله کتابخانه ها می توانند خود، برای بازاریابی و اطلاع رسانی پیشگام شوند بدین ترتیب که مشتریان خود را شناسایی کنند و آن ها را در یک فهرست پستی قرار دهند تا از آن پس اطلاعات لازم را با پست الکترونیکی برایشان ارسال کنند. خدمات خودکار مرجع مانند خدمات اشاعه گزینشی اطلاعات، خدمات آگاهی رسانی جاری، خدمات فهرست مطالب و سایر خدمات مرجع و اطلاع رسانی ناشران و کتابخانه ها بیش تر با استفاده از فناوری پوش انجام می شود.

نحوه ارتباطات در فن آوری پوش

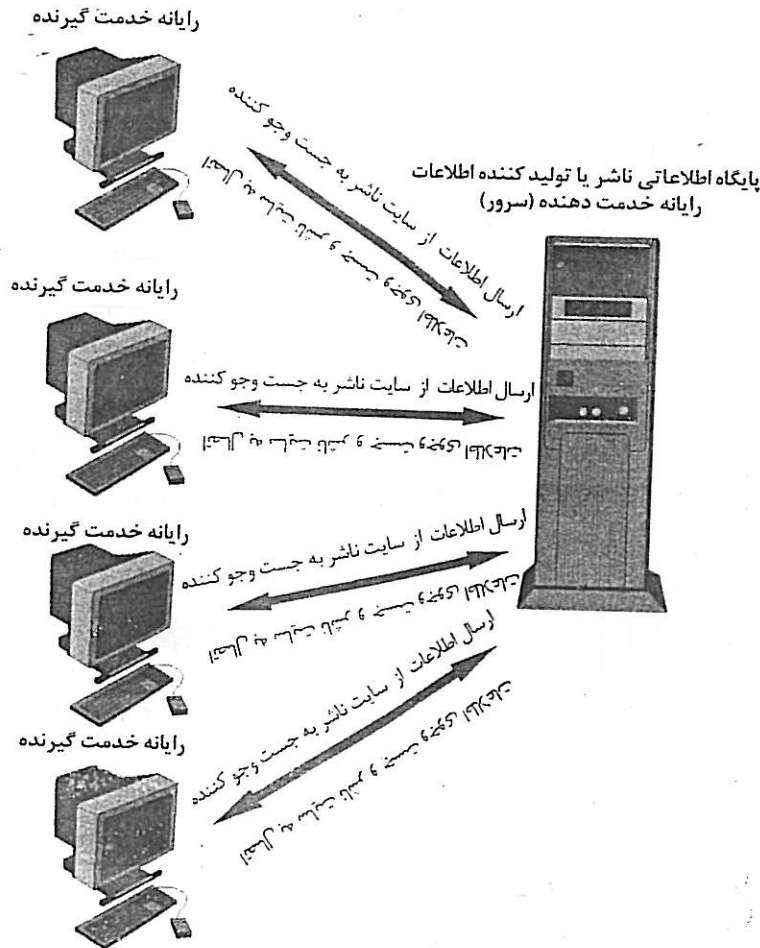

فناوری واکنشی اطلاعات Pull technology

در "فناوری بول یا واکنشی" افراد باید هر بار خود به سایت یا پایگاه اطلاعاتی ناشر یا شرکت مورد نظر مراجعه و اطلاعات مورد نیاز خود را جستجو و بازیابی یا اصطلاحاً "واکنشی" کنند. مانند اغلب فعالیت های افراد برای جستجو و بازیابی اطلاعات در پایگاه های اطلاعاتی تحت شبکه. این فناوری نوعی ارتباط شبکه ای است که درخواست اولیه اطلاعات از سوی خدمت گیرنده (Client) ارسال می شود و سپس پاسخ آن از خدمت دهنده (Server) دریافت می شود. درخواست واکنشی، اساس ارتباط شبکه ای است. از همین فناوری در شبکه های اینترنتی به طور وسیعی استفاده می شود. به عبارت دیگر، اغلب ارتباطات شبکه ای در اینترنت و سایر شبکه ها برای دریافت اطلاعات، بر اساس فناوری واکنشی است. (Wikipedia, 2009, Pull...)

دو خدمت فوق با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و تکیه بر نشر الکترونیکی، انقلابی در تبلیغات و بازاریابی ایجاد کرده است. الگوی کاری آن شبیه انواع خدمات مرجع در کتابخانه های سنتی مانند خدمات اشاعه اطلاعات و خدمات آگاهی رسانی جاری است.

نحوه ارتباطات در فناوری واکنشی (بول)

انتشار هم زمان واقعا آسان (آ.راس. اس) (RSS (Really Simple Syndication

روشی برای ارسال اطلاعات که مبتنی بر فناوری واکنشی یا پول (Pull Technology) است. این روش پیش تر برای وب سایت هایی مناسب است که به طور منظم روزآمد می شوند. (Wikipedia, 2009, Push...) مانند وبلاگ ها، روزنامه ها، مجلات و پایگاه های اطلاعاتی. بدین ترتیب ناشران و تولید کنندگان اطلاعات و کتابخانه و مراکز اطلاع رسانی می توانند اطلاعات جدید خود را به طور کامل یا خلاصه و خودکار برای کاربران خود ارسال کنند. کاربران و کتابخانه ها نیز می توانند با این ابزار به اطلاعات روزآمد و جدید مورد نیاز خود از پایگاه های مختلف دسترسی یابند و آن را به محل دلخواه منتقل کنند.

اطلاعات با کمک فناوری آر.اس.اس. بر روی تلفن همراه نیز ارسال می شود. همین توانایی سبب خواهد شد تا ارائه خدمات اطلاع رسانی بیش تر و گسترده تر شود، محدودیت های آن به رایانه و سایر نرم افزارها و سخت افزارها کم تر شود. هزینه ها کاهش یابد و محدودیت های زمانی و مکانی دسترسی به اطلاعات به تدریج کم تر شود.

فهرست پستی Mailing list

فهرست یا Lists یا List Serve هم نامیده می شود. یکی از روش های بسیار مهم برای توزیع و ارسال و دریافت اطلاعات به صورت الکترونیکی است که کتابخانه ها و نهادهای اطلاع رسانی و ناشران می توانند از آن استفاده های جالبی کنند.

فهرست پستی مانند دفتر نشانی و تماس افراد است. با این تفاوت که حاوی نشانی پست الکترونیکی افراد در یک فایل رایانه ای است. ابتدا کتابخانه یا شرکت یا هر فرد دیگر، نشانی پست الکترونیکی افراد مورد نظر را در یک فهرست پستی وارد می کند. سپس در مواقع لزوم اطلاعات مورد نظر را برای آن ها ارسال می کند. با این تفاوت که خود نرم افزار، اطلاعات را برای تک تک آن ها ارسال می کند و دیگر لزومی ندارد که ارسال کننده اطلاعات، نشانی آن ها را یادداشت و با تک تک آن ها مکاتبه کند. بلکه یک فایل به صورت خودکار و همزمان برای همه آن ها ارسال می شود. مشکل این روش آن است که اطلاعات، یک سویه و فقط از یک ارسال کننده به چندین دریافت کننده منتقل می شود.

در حال حاضر یکی از روش های ناشران و تولید کنندگان اطلاعات برای ارسال روزنامه و خبرنامه و مجلات و سایر منابع الکترونیکی به مشترکان خود استفاده از همین فهرست پستی است.

آر اس اس (انتشار همزمان واقعا آسان) (RSS (Really Simple Syndication

موبایل خدمت گیرنده

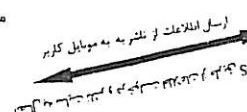
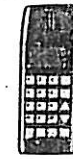
نشانه آر اس اس

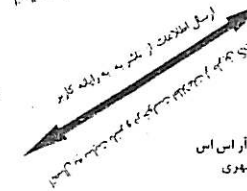
رایانه خدمت گیرنده

موبایل خدمت گیرنده

رایانه خدمت گیرنده

اشتراک خدمات آر اس اس روزنامه همشهری

- حوادث
- تاریخ
- سینما و تلویزیون
- موسیقی
- کودک و نوجوان
- سفر
- انتشارات
- عزیز آنلاین
- شورای شهر
- بورس
- شهر مجازی
- فرهنگ

EBSCO SUPPORT Join Our Mailing Lists
Sign up to join any (or all) of our mailing lists. It's free!

فهرست پستی (سونه ای از کاربرد فهرست پستی برای دسترسی به اطلاعات جدید مربوط به ناشران و تولیدکنندگان منابع الکترونیکی)

Most of our communications fall into one of three categories—general product information, technical interface and data enhancements, or resources for marketing your library. To receive automatic email notification in any (or all) categories in the fields shown below, check the appropriate boxes, and then click Submit.

* First name: _____ * Last name: _____
* Job Title: _____ * Institution Name: _____
* City: _____ * State/Province: _____
* Zip/Postal Code: _____ * Country: _____
* E-mail: _____ Phone (optional): _____
* E-mail (optional): _____

* required fields نوع اطلاعات درخواستی علامت گذاری شود

Sign me up to receive automatic email notification in these categories:

General product information (content and databases)
 Resources for marketing your library
 Technical interface and database enhancements (including EBSCOadmin)
 Library conferences and events

SUBMIT

ثبت نام برای خبرنامه بلک ول (یکی از ناشران معتبر جهانی)
Sign up for the Newsletter

نشانی پست الکترونیکی خود را وارد کنید تا خبرنامه رایگان ویژه کتابداران را دریافت کنید.
Enter your email to receive our free librarians email newsletter.

تایید یا پذیرش **Submit**

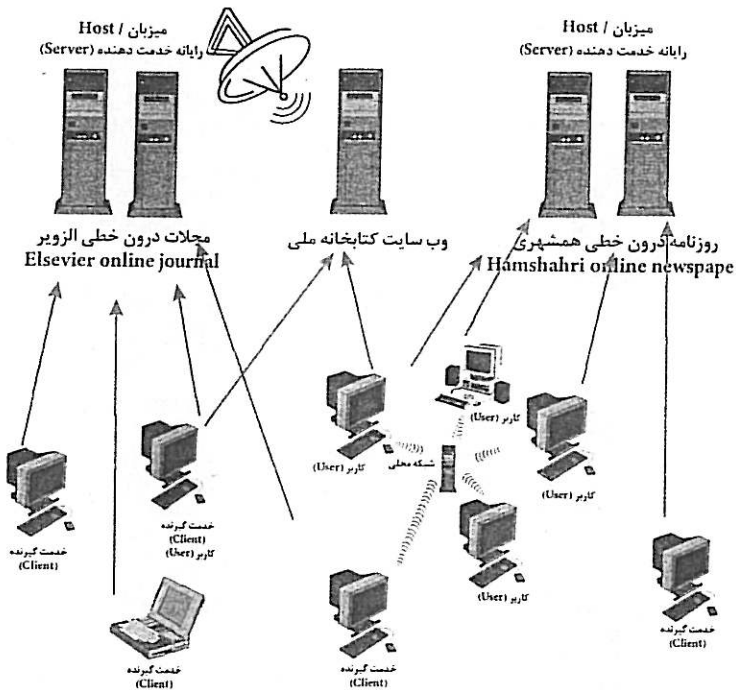
(معمولا در سایتهای باید پس از وارد کردن اطلاعات بر روی این قسمت کلیک شود تا اطلاعات تایید و ارسال شود)
Blackwell Publishing will use your email for library newsletters and messages only, and will not pass it onto any third parties.

سیستم‌ها و اطلاعات درون خطی (On-Line)

دسته ای از اطلاعات درون خطی است که در یک رایانه ذخیره شده‌اند و کاربران با رایانه‌های دیگر و از راه دور و با خطوط مخابراتی از آن استفاده می‌کنند. این اطلاعات در نظام‌های الکترونیکی مختلف در سراسر جهان ذخیره شده‌اند و از طریق شبکه‌های اطلاعاتی در دسترس اند. استفاده کنندگان می‌توانند از طریق خطوط مخابراتی به این اطلاعات دسترسی یابند و در همان زمان از آن استفاده کنند. در این نظام‌ها از یک پایانه رایانه یا ریزرایانه برای برقراری ارتباط با پایگاه‌های اطلاعاتی راه دور یا مجموعه‌ای سازمان یافته از اطلاعات ماشینی - از طریق خطوط ارتباطات راه دور یا ارتباط تلفنی پیشرفته - استفاده می‌کنند (ALA, 1993, P. 270)

تمام اطلاعاتی که ما از طریق اینترنت یا سایر شبکه‌های اطلاعاتی به آن‌ها دسترسی مستقیم داریم و از آن استفاده می‌کنیم، درون خطی اند.

تصویری از سیستم‌ها و اطلاعات درون خطی و مفاهیم مرتبط با آن‌ها

- خدمت گیرنده (client) هر رایانه ای که در محیط شبکه محلی یا گسترده از سخت افزار و نرم افزارهای رایانه های دیگر استفاده کند
- خدمت دهنده (server) هر رایانه ای که در محیط شبکه محلی یا گسترده به دیگر رایانه ها از نظر سخت افزاری یا نرم افزاری خدمت ارائه کند.
- یک رایانه در محیط شبکه هم می‌تواند خدمت دهنده (server) و هم خدمت گیرنده (client) باشد.
- رایانه های خدمت دهنده معمولاً رایانه ای با سرعت بالا و سایر ویژگی های نرم افزاری و سخت افزاری مناسب هستند. اما رایانه های خدمت گیرنده می‌تواند ضعیف تر باشد. بسیاری از نرم افزارها و سخت افزارهای مورد نیاز رایانه های خدمت گیرنده در رایانه خدمت دهنده نصب است.
- در یک سازمان ممکن است یک یا چند رایانه خدمت دهنده و چندین رایانه خدمت گیرنده وجود داشته باشد. معمولاً نرم افزارهای اتوماسیون اداری و نرم افزارهای کتابخانه ای تحت شبکه در رایانه خدمت دهنده نصب می‌شود.

گروه های مباحثه Discussion Groups

گروه های هم علاقه (Interested Groups) نیز نامیده می‌شود. در این گروه ابتدا فرد یا نهاد، گروه مباحثه الکترونیکی را با یک نشانی پست الکترونیکی واحد راه اندازی می‌کند. سپس افراد علاقه مند می‌توانند عضو آن شوند. معمولاً عضویت در این گروه با ارسال یک پیام الکترونیکی است. از آن پس هر عضو که پیامی برای همان نشانی واحد ارسال کند، بقیه اعضای گروه نیز به صورت خودکار آن را دریافت می‌کنند. بدین ترتیب افراد می‌توانند در یک زمینه تخصصی با هم مشورت و از نظرهای تخصصی هم استفاده کنند. همین طور می‌توانند از آخرین اخبار حوزه تخصصی خود مطلع شوند.

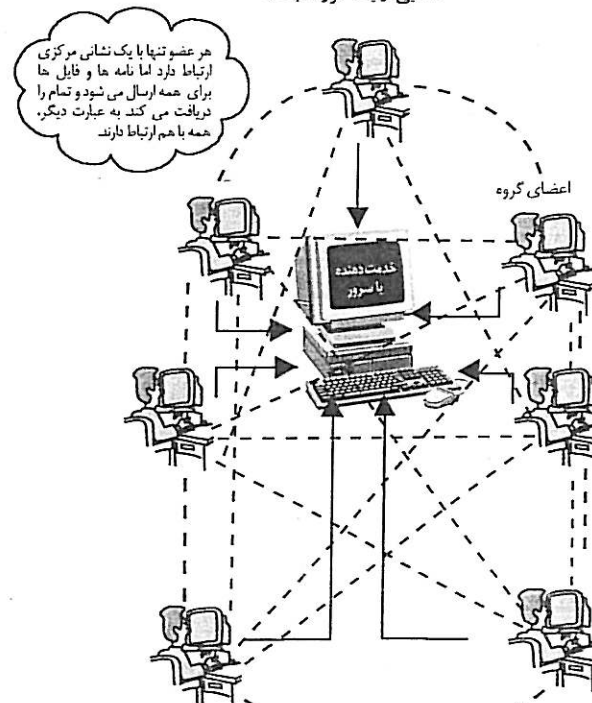
برای مثال یکی از نخستین گروه های مباحثه الکترونیکی در ایران را دکتر رحمت الله فتاحی با همکاری دانشگاه فردوسی مشهد در سال ۱۳۷۷ در حوزه کتابداری و اطلاع رسانی با نام LIS راه اندازی کرده است که در حال حاضر هزاران عضو دارد. اعضای آن اغلب کتابداران ایرانی و از نقاط مختلف کشور و حتی خارج از کشورند. هر کتابدار ایرانی می‌تواند اخبار جالب حوزه تخصصی خود را به سرعت دریافت و ارسال کند. در زمینه های مختلف با دیگران مشورت کند و حتی بسیاری از مشکلات خود را حل یا گاه پژوهش نماید. برای عضویت در این گروه کافی است پیامی الکترونیکی به این نشانی ارسال شود:

<http://maillist.um.ac.ir/cgi-bin/mailman/listinfo/lis>

با این کار، نسخه ای از تمامی نامه ها و فایل های سایر اعضا برای شما نیز ارسال می‌شود. نیز می‌توانید با ارسال نامه یا فایل به این نشانی با هزاران کتابدار دیگر ارتباط برقرار کنید: lis@ferdowsi.um.ac.ir

رعایت اخلاق حرفه ای و وفاداری به اهداف اولیه گروه، لازمه موفقیت در اطلاع رسانی و اطلاع یابی باین ابزار است. به همین دلیل یکی از مشکلات این گروه ها دریافت نامه های الکترونیکی ناخواسته و گاه آزاردهنده است. هم اکنون صدها هزار گروه مباحثه و پست الکترونیکی در زمینه های گوناگون در سراسر جهان وجود دارد که افراد می‌توانند اغلب رایگان و آزادانه عضو آن شوند. شناسایی و معرفی کاربرد و کارایی این ابزارهای اطلاع رسانی و اطلاع یابی مدرن و ترغیب افراد و متخصصان و جامعه کتابخانه برای عضویت در آن و استفاده از آن‌ها می‌تواند یکی از کارهای جالب کتابداران و اطلاع رسانیان باشد.

شعایی از یک گروه مباحثه

- خصوص مجلات و پایگاه‌های اطلاعاتی ناقص شود و آن‌ها اغلب برای استفاده از این منابع به ناشران وابسته شوند. افزایش حجم منابع الکترونیکی قطعاً چالش و نگرانی کتابخانه‌ها در این زمینه را افزایش خواهد داد.
۳. ناشران به بهترین نحو اطلاعات خود را سازماندهی می‌کنند. تهیه اطلاعات کتابشناختی، چکیده نویسی و نمایه سازی، ارائه فهرست مطالب و حتی جستجوی کلیدواژه‌ای در متن کامل از جمله این خدمات است. این مساله در کیفیت سازماندهی اطلاعات کتابخانه‌ها، شک و شبهه ایجاد می‌کند. بیش تر کتابخانه‌ها به دلیل کمبود وقت، بودجه و نیروی انسانی متخصص نمی‌توانند بسیاری از اطلاعات (به خصوص منابع غیر کتابی) را سازماندهی کنند یا با کیفیت مناسب این کار را انجام دهند.
۴. ناشران با تکیه بر مالکیت انبوه منابع الکترونیکی و استفاده از نرم‌افزارهای قدرتمند، انواع خدمات مرجع رایگان و با کیفیت را به کاربران خود ارائه می‌کنند. به طوری که کتابخانه‌ها به دلیل عدم مالکیت اطلاعات، کمبود بودجه و نیروی انسانی و زمان و سایر مشکلات نمی‌توانند چنین خدماتی را ارائه کنند.
۵. تغییر رفتار اطلاع‌یابی کاربران و گرایش به منابع الکترونیکی؛ مزایای منابع الکترونیکی سبب شده است تا کاربران بیش از پیش به استفاده از این منابع گرایش یابند. به همین دلیل ارائه خدمات سنتی کتابخانه‌ها به چالش کشیده خواهد شد و آن‌ها ناچاراً روز به روز به سمت اشتراک و استفاده از منابع الکترونیکی گرایش یابند. این رویکرد، وابستگی کتابخانه‌ها به اطلاعات الکترونیکی ناشران و چالش‌های آن‌ها را بیش تر خواهد کرد.
۶. کاهش مراجعه به کتابخانه‌های سنتی؛ منابع الکترونیکی بدون محدودیت‌های زمانی و مکانی و بدون مراجعه به محل کتابخانه قابل استفاده خواهد بود. این مساله سبب خواهد شد تا مکان سنتی و فیزیکی کتابخانه‌ها در آینده با کمبود مراجعان روبرو شود.
۷. ایجاد کتابخانه‌های الکترونیکی یا مجازی؛ کتابخانه، نهادی است که برای انتخاب، تهیه و سازماندهی اطلاعات و انواع خدمات اطلاعاتی به جامعه خاص خود اقدام می‌کند. در حال حاضر، کتابخانه‌های الکترونیکی تأسیس شده‌اند که بر اساس موجودی الکترونیکی خود همین خدمات را با کیفیت بهتر به افراد مختلف می‌دهند. بسیاری از این کتابخانه‌ها را کتابداران تأسیس نکرده‌اند و حتی به نهادهای سنتی کتابخانه‌ها نیز وابستگی ندارند. بلکه نهادهای گوناگون به خصوص ناشران و تولیدکنندگان و عرضه‌کنندگان اطلاعات، آن‌ها را بر اساس موجودی خود تأسیس کرده‌اند. این کتابخانه‌ها اغلب به نام‌های دیگری چون پایگاه‌های اطلاعاتی معروفند، اما بسیاری از همان کارکردهای کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی را دارند. قطعاً این کتابخانه‌ها تهدیدی برای خدمات کتابخانه‌های سنتی است و چالش‌های گوناگونی را برای آن‌ها ایجاد کرده‌اند.
۸. آموزش‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی؛ بهره‌گیری از انواع خدمات جدید، و نشر الکترونیکی سبب شده است تا آموزش‌های سنتی موجود، کارایی خود را از دست بدهد و بسیاری از کتابداران توان فنی لازم را برای ارائه این خدمات و فعالیت در محیط جدید نداشته باشند. همگامی با تغییرات فنی باید در برنامه‌های آموزشی کتابداری و اطلاع‌رسانی نهادینه شود، اما با سرعت تغییرات، همواره نیازهای آموزشی جدیدی مطرح می‌شود. واکنش کند نظام آموزشی به تغییرات سبب خواهد شد تا چالش‌های کتابخانه‌ها و کتابداران و اطلاع‌رسانان تشدید شود.
۹. عدم آشنایی فنی کتابداران با رایانه و فناوری اطلاعات و ارتباطات سبب ضرورت حضور متخصصان دیگر به خصوص در زمینه‌های سخت‌افزار و نرم‌افزار در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی شده است و همواره ارتباط بین کتابداران و متخصصان در کتابخانه‌های ایران و جهان چالش‌های زیادی را را به وجود آورده است. آشنی دیدگاه محتوایی کتابداران و اطلاع‌رسانان و دیدگاه نرم‌افزاری و سخت‌افزاری متخصصان رایانه، ضرورتی انکارناپذیر است. در حال حاضر هر دو گروه داعیه اطلاع‌رسانی دارند. در حالی که نرم‌افزار و سخت‌افزار تنها ابزاری برای نگهداری و پردازش و دسترسی به اطلاعات است و این ابزارها بدون محتوی و اطلاعات، ارزش وجودی ندارند. البته امروزه غفلت از فناوری اطلاعات و ارتباطات و استفاده نادرست از آن‌ها نیز کارایی فعالیت‌های اطلاع‌رسانی را کاهش خواهد داد و موجب نارضایتی مصرف‌کنندگان اطلاعات خواهد شد. به همین دلیل کتابداران و اطلاع‌رسانان هم باید به دانش خود در این زمینه بیش تر بیافزایند.
۱۰. تغییر در فرایندهای مختلف کتابخانه‌ای و اطلاع‌رسانی؛ و نیز همگامی با تغییرات و ارائه خدمات کیفی و ایجاد رضایت بیش تر برای جامعه کتابخانه، نیازمند شناخت، مطالعه و پژوهش‌های چندجانبه کتابداران و اطلاع‌رسانان در زمینه‌های گوناگون است. در این زمینه نیز چالش‌های مختلفی در نظام آموزشی و پژوهشی کشور مشاهده می‌شود.
- در ادامه، انواع منابع اطلاعاتی و کتابخانه‌ها و سپس مزایا و معایب آن‌ها از دیدگاه مایکل

باکلند دسته‌بندی می‌شود:

- اصطلاحات مجلات درون‌خطی Online journals، کتاب‌های درون‌خطی Online books، روزنامه‌های درون‌خطی Online newspapers، پایگاه‌های درون‌خطی Online databases و غیره نیز برای انواع منابع درون‌خطی به کار می‌رود. به جای واژه درون‌خطی از کلمه "پیوسته" هم استفاده می‌کنند.
- به رایانه‌ای که اطلاعات فوق در آن ذخیره شده است خدمت‌دهنده یا خدمت‌گذار می‌گویند و رایانه‌ای که با استفاده از آن اطلاعات رایانه خدمت‌دهنده بازایی و استفاده می‌شود خدمت‌گیرنده می‌گویند.
- شرکت‌ها یا سازمان‌های ارائه‌کننده خدمات درون‌خطی را میزبان می‌گویند.
- میزبان ممکن است ناشر، تولیدکننده اطلاعات یا سایر شرکت‌های تجاری و غیرتجاری باشد. تولیدکننده اطلاعات، یک سازمان یا ناشر واحد است که مالک محتوایی آن محسوب می‌شود. اما میزبان آن ممکن است متفاوت باشد. آن‌ها با فراهم کردن سخت‌افزار، نرم‌افزار و خطوط ارتباطی مناسب امکان دسترسی افراد را به یک یا چند پایگاه اطلاعاتی فراهم می‌کنند. محتوای این پایگاه‌های اطلاعاتی مختلف‌اند، از جمله این منابع کتاب، مجله، منابع مرجع و غیره است که آن را شرکت‌ها، سازمان‌ها و ناشران دیگر بر اساس نیازهای خاص مخاطبان آن‌ها شناسایی، تهیه و سازماندهی می‌کنند. به افراد حقیقی یا حقوقی که محتوای این منابع را تهیه کرده‌اند و مالک آن‌ها محسوب می‌شوند، تهیه‌کنندگان اطلاعات (Data provider) نیز می‌گویند.

- منابع برون‌خطی یا ناپیوسته (Offline) نقطه مقابل منابع درون‌خطی است. این گونه منابع را نمی‌توان از راه دور و در همان لحظه مورد نیاز استفاده کرد.
- به فردی حقیقی یا حقوقی که در حال استفاده از منابع درون‌خطی با برون‌خطی یا هر خدمت کتابخانه‌ای و اطلاع‌رسانی دیگر است کاربر یا استفاده‌کننده (User) می‌گویند.

چالش‌های نشر الکترونیک برای مراکز اطلاع‌رسانی و اطلاع‌رسانان

مزایای نشر الکترونیک و ارائه انواع خدمات کمی و کیفی ناشران سبب شده است تا هم فرصت‌های جدیدی برای کتابخانه‌ها و کاربران آن‌ها ایجاد شود و از مزایای آن استفاده کنند (در همین بخش معرفی شده است) و هم چالش‌هایی را نیز برای آن‌ها ایجاد نماید:

۱. اولین و مهم‌ترین چالش، مالکیت اطلاعات الکترونیکی تهیه شده کتابخانه هاست که دیگر در اختیار آن‌ها نخواهد بود. به عبارت دیگر، کتابخانه‌ها تنها در صورت ادامه اشتراک می‌توانند از همان منابع استفاده کنند. در غیر این صورت نمی‌توانند از اشتراک منابع سال‌های قبل استفاده کنند. برخلاف مجلات و منابع چاپی که در مالکیت کتابخانه‌ها باقی می‌ماند.
۲. مالکیت ناشران بر مجموعه‌های الکترونیکی سبب شده است تا مجموعه کتابخانه‌ها، به

باکلند با برشمردن ویژگی‌های کاغذ و منابع الکترونیکی، تاثیر آن بر کتابخانه‌ها و خدمات آن‌ها را بررسی می‌کند.

- ۱) کاغذ یک رسانه صرفاً محلی است. (کاغذ و استفاده کننده آن باید در یک زمان و محل باشند. از نسخه‌ای که در جای دیگر است نمی‌توان استفاده کرد. باید خود آن یا نسخه‌ای از آن در محل خواننده وجود داشته باشد. این کارکرد، ساختار و عملیات کتابخانه کاغذی یا سنتی را تحت الشعاع خود قرار می‌دهد.
- ۲) در یک زمان تنها یک نفر می‌تواند از یک سند کاغذی استفاده کند.
- ۳) نسخه‌های کاغذی اسناد کاغذی را می‌توان با چاپ مجدد یا سایر ابزارها تکثیر کرد. اما محدودیت‌های نسخه اصلی به رونوشت آن نیز تعمیم می‌یابد.
- ۴) اسناد کاغذی نسبتاً انعطاف‌ناپذیر است. (اسناد کاغذی ادغام‌پذیر نیست، تقسیم نمی‌شود، شکل آن عوض نمی‌شود و به ویرایش اولیه خود بر نمی‌گردد).
- ۵) مجموعه‌های کاغذی، حجیم و گران‌قیمت‌اند و ذخیره آن‌ها مشکل است (باکلند، ۱۳۷۹، ص ۲۰، ۱۰۶). "در ۹ پردیس دانشگاه کالیفرنیا، دو سوم بودجه عملیاتی و فضای کتابخانه برای جمع‌آوری مجموعه و آماده‌سازی آن‌ها جهت استفاده بوده است." (باکلند، ۱۳۷۹، ص ۸۲)

ویژگی‌های کاغذ از دیدگاه باکلند

دسته بندی کتابخانه‌ها بر اساس انواع محمول‌ها

مایکل باکلند (۱۳۷۹، ص ۱۲) انواع محمول‌های کتابخانه‌ها را بر اساس ویژگی‌های فیزیکی آن‌ها به دو دسته اصلی تقسیم کرده است: محمول‌های کاغذی و الکترونیکی. وی محمول‌هایی چون میکروفیلم و فیلم‌های نوارهای کاست و مانند آن‌ها را که همان محدودیت‌های فیزیکی کاغذ دارند را آگاهانه در همین دسته منابع کاغذی قرار می‌دهد تا کتاب ارزشمند "کتابخانه‌های آینده" را با توجه به این دسته بندی تالیف کند. باکلند کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی را بر اساس انواع محمول‌های آن‌ها به سه دسته اصلی کتابخانه‌های کاغذی، ماشینی و الکترونیکی تقسیم کرده است.

- ۱) کتابخانه‌های کاغذی Paper library (کتابخانه‌ای که منابع اطلاعاتی و عملیات فنی آن (مانند خرید، آماده‌سازی، فهرست‌نویسی و توزیع) بر کاغذ و مقوا استوار است).
- ۲) کتابخانه‌های خودکار یا ماشینی Automated Library (در این نوع کتابخانه‌ها، منابع کتابخانه‌ای به طور عمده بر کاغذ و مقوا استوار است، اما عملیات فنی آن (مثل مراحل سفارش و تهیه، فرایند فهرست‌نویسی و آماده‌سازی، فرایند امانت و ارائه خدمات و مانند آن) خودکار است).
- ۳) کتابخانه‌های الکترونیکی Electronic library. کتابخانه‌ای که هم منابع اطلاعاتی و هم عملیات فنی آن بر مبنای رایانه است.

دسته بندی انواع کتابخانه‌ها بر اساس محمول‌های موجود در آن‌ها

البته باکلند معتقد است در هر کدام از انواع کتابخانه‌ها ممکن است منابعی از نوع دیگر نیز وجود داشته باشد. مثلاً در کتابخانه کاغذی شاید منابع دیداری شنیداری، پوست آهوه، لوح‌های گلی و حتی الکترونیکی هم نگهداری شود. اما این رسانه‌ها در اهداف جاری کتابخانه‌ها تفاوت چندانی ایجاد نمی‌کنند. "کتابخانه‌های امروزی، کتابخانه‌های خودکار (یا در حال تبدیل شدن به کتابخانه‌های خودکار) است. چون احتمال ناپدید شدن اسناد کاغذی (و سایر رسانه‌های غیر الکترونیکی مانند فیلم) وجود ندارد. انتظار می‌رود کتابخانه‌های خودکار و الکترونیکی تا مدت‌زمان نامحدودی هم زیستی داشته باشند. نه تنها باید منتظر این تغییرات باشیم، بلکه باید به نحوی برنامه‌ریزی کنیم که خدمت کتابخانه‌ای آمیزه‌ای از هر دو باشد: قسمتی کتابخانه خودکار و بخش دیگر کتابخانه الکترونیکی" (باکلند، ۱۳۷۹، ص ۱۴)

چشم اندازها و فرصت های جدید مراکز اطلاع رسانی

در قسمت های قبل خواندید که فناوری اطلاعات و ارتباطات و نشر الکترونیکی، چالش هایی را برای تمام حرفه ها و از جمله کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی ایجاد کرده است. اما در کنار این چالش ها، فرصت های بی نظیری نیز برای کل جامعه و همین طور مراکز اطلاع رسانی به وجود آمده است. فرصت های ایجاد شده برای کاربران مراکز اطلاع رسانی یا به طور کلی مصرف کنندگان اطلاعات به مراتب بیش تر از خود نهاد کتابخانه است. به عبارت دیگر، اگر چه برخی از نهادهای اجتماعی از جمله کتابخانه ها به دلیل عدم هم گامی با تغییرات با چالش هایی مواجه شده اند، اما در مجموع فرصت های ایجاد شده برای جامعه و مصرف کنندگان اطلاعات کم نظیر است.

✎ در حوزه کتابداری و اطلاع رسانی تلاش بر آن است تا مصرف کننده اطلاعات با هزینه مناسب و سرعت مناسب به اطلاعات مناسب دسترسی یابد. آن چه برای کتابداران و اطلاع رسانان مهم است، دسترسی به همین هدف بزرگ است. قطعاً یکی از راهبردهای مناسب برای رسیدن به این هدف، حذف هر چه بیش تر "واسطه های اطلاعاتی" است.

امروزه فناوری اطلاعات و ارتباطات سبب شده است تا مصرف کننده اطلاعات، تا حد ممکن، بدون واسطه به اطلاعات مورد نظر خود دسترسی یابد. تا آن جا که اغلب، کاربران اطلاعات الکترونیکی نمی دانند اطلاعات آن ها در کجا ذخیره شده است، اما در هر زمان و مکان می توانند به آن دسترسی یابند. فراتر از آن، امروزه نظام های اطلاعاتی به گونه ای طراحی می شوند که به طور خودکار، اطلاعات مورد نیاز کاربران در پایگاه های اطلاعاتی جستجو، بازیابی و برای آن ها ارسال شود، بدون آن که خود کاربران به پایگاه های اطلاعاتی مراجعه کنند (نمونه آن ارائه انواع خدمات اشاعه گزینشی اطلاعات و مانند آن است که در صفحات قبل با آن آشنا شدید). گرایش فناوری اطلاعات و ارتباطات و نظام های اطلاعاتی نیز در همین جهت است. قطعاً کتابداران و اطلاع رسانان و نهاد کتابخانه و مراکز اطلاع رسانی نیز باید خود را تا حد ممکن با همین روند سازگار کنند. در این صورت جایگاه حرفه ای آنان ارتقا خواهد یافت، نه مقاومت در مقابل راهبردهای جدیدی که به سرعت در تمام زوایای زندگی اجتماعی بشر نفوذ می کند. در غیر این صورت، نهادهای جدیدی که این امکانات را

مشکلات محمل های کاغذی سبب شده است تا کتابخانه های کاغذی نیز با محدودیت های جدی در استفاده مواجه شوند.
مشکلات فوق در کتابخانه ها و محمل های الکترونیکی حذف شده یا بسیار کاهش یافته است که در فصل بعد بیشتر به آن ها اشاره می کنیم.

(۱) تنها اسنادی که محلی باشد (موجود در محل خاص کتابخانه) قابل استفاده است. (کتابدار بر اساس استفاده در آینده باید منابعی را با دقت انتخاب و تهیه کند که گاه هرگز استفاده نمی شود؛ کتابخانه ها به ناچار و کم و بیش، نسخه های تکراری دارند؛ از عهده ساختن مجموعه کامل بر نمی آیند)؛

(۲) فضا برای اسناد کاغذی؛ اغلب کتابخانه های کاغذی به سرعت با مشکل فضا مواجه می شوند. برآورد هزینه ساختمان سازی و تجهیز فضای کتابخانه های دانشگاهی کالیفرنیا برای هر جلد، ۲۰ دلار است. پردیس های ۹ کانه این دانشگاه، سالانه به ۱۲ مایل قفسه اضافی نیاز دارند.

(۳) انعطاف ناپذیری اسناد کاغذی؛ محتوای اسناد کاغذی را نمی توان از محمل آن جدا و دوباره بسته بندی کرد یا در اسناد و مدارک دیگر ادغام نمود و پایگاه های جدیدی به وجود آورد.

(۴) فهرست ها در کتابخانه کاغذی؛ اطلاعات فهرست بر گه ای محدود است و افزایش اطلاعات هر کارت (مانند افزودن فهرست مطالب، چکیده، موضوع و شناسه های بیشتر) برای توصیف بیش تر کتاب ها نیازمند کارت بیش تر، فضا و زمان و هزینه زیاد، بر گه دان اضافی، بر گه آرای و نیروی انسانی بیشتر است. جستجو در بر گه دان کاغذی برای یافتن اطلاعات نیز مشکل و ترکیب جستجو ناممکن است.

(۵) جدایی فهرست از متن؛ فهرست بر گه ای بر گه دان و منابع اطلاعاتی کتابخانه کاملاً از هم جدا هستند. یافتن اطلاعات یک کتاب در بر گه دان به معنی دسترسی به آن در قفسه نیست، زیرا ممکن است در قفسه نباشد. همین طور ممکن است کتابی را در قفسه پیدا کنیم ولی مدخل آن در بر گه دان نباشد.

(۶) جدایی استفاده کننده از فهرست بر گه دان و مجموعه کتابخانه؛ بین میزان استفاده از منابع اطلاعاتی و نزدیکی آن به استفاده کننده رابطه نزدیکی وجود دارد. حتی فاصله های کم مثل چند ساختمان نیز بر میزان استفاده تاثیر دارد. در کتابخانه کاغذی باید الف) استفاده کننده به محل کتابخانه مراجعه کند، ب) بتواند اطلاعات کتاب مورد نظر را پیدا کند یا مدرک در مجموعه کتابخانه موجود باشد و ج) فرد دیگری نیز آن را به امانت نبرده باشد تا در نهایت از منبع مورد نظر استفاده شود. بسیاری از تلاش های استفاده کننده برای مراجعه و جستجوی اطلاعات در کتابخانه کاغذی بی فرجام است یا رضایت مندی کامل وجود ندارد. بسیاری از منابع در کتابخانه کاغذی موجود است، اما به دلایل متعدد بازیابی و استفاده نمی شود.

(۷) ساعت های کاری؛ بیشتر کتابخانه های کاغذی ساعت کار محدودی دارند و اغلب تعطیلند.

(۸) در دست استفاده؛ از سند کاغذی تنها یک نفر می تواند به طور هم زمان استفاده کند. به همین دلیل ممکن است مدرک مورد درخواست شما در زمان نیاز به فرد دیگری تحویل داده شود. مطالعات نشان داده است که شانس یافتن کتاب مورد درخواست در کتابخانه دانشگاهی حتی با فرض داشتن حداقل یک نسخه، حدود ۶۰ درصد است (کمی بیش از پنجاه).

(۹) محدودیت زمان؛ برای استفاده از منابع غیر الکترونیکی باید خواننده و محمل در یک زمان خاص حضور داشته باشند. مثلاً برای استفاده از منابع کتابخانه ای باید کاربر کتابخانه در ساعت ها و روزهای خاص به کتابخانه مراجعه کند. با بزرگ تر و پیچیده تر شدن نظام های مبتنی بر کاغذ، استفاده از آن ها وقت گیرتر می شود. جدایی فیزیکی فهرست بر گه دان از متن و استفاده کننده از متن و فهرست افزایش می یابد. فاصله با کتابخانه و فواصل درون کتابخانه بیش تر می شود. ممکن است برای استفاده از منبعی که دیگری از آن استفاده می کند انتظار بکنیم و دلایل بسیاری وجود دارد که زمان انتظار بیش تر و بیش تر می شود.

(۱۰) مسائل کتابخانه کاغذی تحت تاثیر اندازه است. کتابخانه کوچک محدود به اندازه خود است و افزایش موجودی کتابخانه های بزرگ نیز مستلزم هزینه های بسیاری است که مسائل و مشکلات را افزایش می دهد. (بالکلند، ۱۱۳۶، ۲۱، ۲۹، ۱۰۶، ۱۰۷-۱۰۸)

برای مصرف کنندگان اطلاعات فراهم کنند، جایگزین نهادهای سنتی خواهند شد که بر همان روش های منسوخ خود پای می کوبند. به همین دلیل به برخی از چشم اندازها و فرصت های کتابخانه ها و کتابداران اشاره خواهد شد.

نشر الکترونیک آن چنان فرایند تولید و عرضه اطلاعات را تسهیل نموده است که امروزه هر سازمان و فرد غیر حرفه ای در کار نشر نیز می تواند به راحتی اطلاعات خود را با سرعت و هزینه کم در اختیار مخاطبان قرار دهد. نشر الکترونیک این فرصت کم نظیر را به سازمان ها و کارکنان آن ها داده است که به طور دائم و شبانه روز با مخاطبان خود ارتباط داشته باشند و هر لحظه بتوانند این اطلاعات را روزآمد کنند. آن ها با کمک این ابزارهای جدید می توانند هم محصولات سنتی خود را به صورت الکترونیکی عرضه کنند و هم محصولات جدیدی را عرضه کنند که قبلاً نمی توانستند. علاوه بر آن، سازمان ها می توانند نظام اطلاع رسانی خود را به گونه ای طراحی کنند که مخاطبان نیز بتوانند در هر زمان و مکان با سازمان و کارکنان آن ارتباط برقرار کنند. بدین ترتیب نهادهای اجتماعی می توانند ارتباطی دوسویه و تعاملی را بین سازمان و مخاطبان خود ایجاد کنند.

نمونه هایی از کاربرد نشر الکترونیک در انجام وظایف سازمان های گوناگون از جمله کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی

- معرفی کلی سازمان و اهداف و وظایف آن
- ارائه آیین نامه ها و قوانین و مقررات سازمانی برای تسهیل ارتباط
- معرفی کامل کالاها و خدمات سازمان
- معرفی واحدهای مختلف وابسته به سازمان
- استفاده از نشر الکترونیک برای اطلاع رسانی مربوط به برگزاری همایش های سنتی و فرایندهای اجرایی آن
- استفاده از وب سایت برای ایجاد ارتباط داخلی موثر بین اعضای سازمان
- استفاده از وب سایت برای انجام فعالیت های اداری و اجرایی در محیط شبکه داخلی و از راه دور (کار از راه دور) و دریافت خدمات از راه دور
- ترغیب همکاری شبکه ای و کار گروهی بین اعضای سازمان
- برگزاری کنفرانس ها و همایش های الکترونیکی
- انتشار متن کامل منابع اطلاعاتی، اسناد و مدارک علمی و بسیاری از کتاب های الکترونیکی
- تبلیغ و بازاریابی و فروش کالا و خدمات
- ارائه انواع کاتالوگ و بروشور و پوسته های چاپی به صورت الکترونیکی
- جمع آوری بازخورد مخاطبان در تمامی زمینه های سازمان با روش های گوناگون
- معرفی کارکنان سازمان و نشانی تماس و عکس و توانایی و بسیاری از ویژگی های فردی آن ها

- اعلام نشانی و شماره های تماس بخش های مختلف سازمان و تغییرات آن
- استفاده از متن و تصویر و عکس و فیلم و سایر ابزارها برای معرفی سازمان
- ارائه انواع آرشیوهای الکترونیکی عکس، فیلم، کتاب، مقاله و دیگر منابع
- ارائه اخبار جدید سازمانی و نگهداری و عرضه آرشیو اخبار با خبرنامه الکترونیکی
- انتشار مجلات علمی و خبری و تحلیلی و غیره
- ارائه انواع خدمات آگاهی رسانی و اطلاع رسانی الکترونیکی به مخاطبان
- ارائه گزارش های سازمانی
- ارائه انواع آموزش ها با کمک منابع چندرسانه ای
- و صدها فعالیت دیگر که انجام آن از طریق نشر سنتی ناممکن یا بسیار پرهزینه بود. (محسنی، ۱۳۸۷، ۲۵ - ۲۶)

نمونه ای از کاربرد نشر الکترونیک

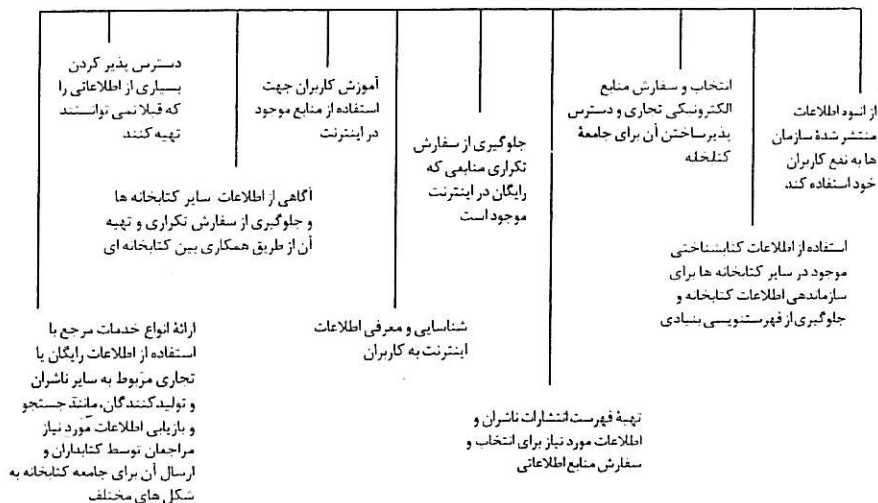
The screenshot shows the website interface for IRANIC (Iranian Information and Communication Center). It features a top navigation bar with links like 'Home', 'About Us', 'Services', 'Contact Us', and 'News'. Below this, there are several menu items under the heading 'معرفی پایگاه های اطلاع رسانی' (Information Services). The list includes:

- پایگاه اطلاعات بانامنامه های فارغ التحصیلان دانشگاهها و مراکز آموزش عالی ایران
- پایگاه اطلاعات بانامنامه های فارغ التحصیلان ایران خارج از کشور
- پایگاه اطلاعات مدارک های پژوهشی کشور
- پایگاه اطلاعات مقالات مسامرا، کنگره ها، و سمپوزیوم های علمی و فرهنگی ایران
- پایگاه اطلاعات مقالات علمی و فنی
- پایگاه اطلاعات گزارش های دولتی ایران
- پایگاه فهرستگاه نشریات ادواری لاس موجود در کتابخانه های ایران
- پایگاه اطلاعات علوم تربیتی
- پایگاه اطلاعات محققین و متخصصین ارشد کشور
- پایگاه اطلاعات آب
- پایگاه اطلاعات خبر
- توسعه ای در باره کرداری اطلاعات (پایگاه های اطلاعاتی)

The screenshot shows the website of the Ministry of Education in Iran. It features a header with the ministry's name and logo. The main content area displays several news articles with images and text. On the left side, there is a sidebar with navigation options and a list of news items. The articles include:

- 'تأثیر از نسل های مختلف' (Impact on different generations)
- 'تعمیرات و تعمیرات' (Repairs and maintenance)
- 'تعمیرات و تعمیرات' (Repairs and maintenance)
- 'تعمیرات و تعمیرات' (Repairs and maintenance)

استفاده معمول کتابداران از منابع اینترنت

کتابخانه به عنوان ناشر الکترونیکی

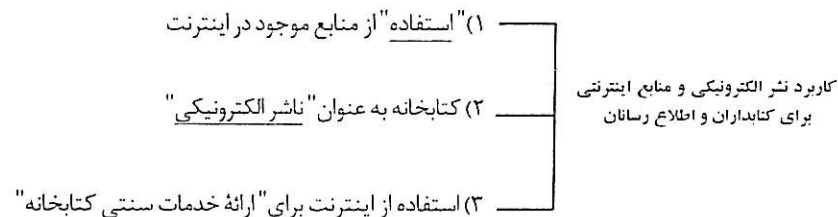
کتابخانه‌ها به نهادهایی وابسته‌اند که در زمینه‌های مختلف، اطلاعات تولید می‌کنند؛ به خصوص کتابخانه‌های وابسته به مراکز آموزشی و پژوهشی، دانشگاه‌ها و سازمان‌های دولتی و ملی و بین‌المللی. کتابداران و اطلاع‌رسانان می‌توانند از تجربه خود در زمینه‌های مختلف اطلاع‌رسانی استفاده کنند و در سازماندهی و انتشار این اطلاعات از طریق سایت وب کتابخانه نقش محوری ایفا نمایند.

از جمله خدمات کتابخانه‌ها به عنوان "ناشر الکترونیکی"

- * ارائه اطلاعات کتابشناختی منابع موجود در کتابخانه،
- * تولید پایگاه‌های اطلاعاتی موضوعی متناسب با نیازهای سازمان بر اساس منابع کتابخانه و ارائه آن‌ها،
- * تولید پایگاه‌های اطلاعاتی موضوعی بر اساس کل اطلاعات منتشر شده،
- * شناسایی، معرفی و دسته‌بندی منابع اینترنت متناسب با نیازهای سازمان و پیوند به آن‌ها،
- * تولید آرشیو الکترونیکی مقاله‌های کارکنان سازمان یا دانشجویان و اعضای هیأت علمی،
- * تولید مجلات الکترونیکی علمی،
- * تولید خبرنامه‌های مختلف الکترونیکی،
- * ارائه نتایج گزارش‌ها، پژوهش‌ها و سایر اسناد سازمانی غیرمحرمانه در اینترنت
- * ارائه انواع خدمات اطلاع‌رسانی دیگر از طریق نشر الکترونیکی به کارکنان و مخاطبان متناسب با نوع نیازها.

امروزه سازمان‌های علمی، آموزشی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی زیادی از اینترنت و توانایی‌های نشر الکترونیک برای ارائه خدمات خود استفاده می‌کنند. این استقبال روزافزون سبب شده است تا انبوه منابع اطلاعاتی برای کاربران مختلف دسترس پذیر شود. بسیاری از سازمان‌های علمی و آموزشی، مراکز و نهادهای دولتی و غیرانتفاعی، نهادهای ملی، سازمان‌های بین‌المللی و غیره اطلاعات خود را به صورت رایگان در دسترس همگان قرار دادند و دامنه استقبال از نشر الکترونیکی روز به روز بیش‌تر می‌شود. تا حدی که پیش‌بینی می‌شود اطلاعات تجاری اینترنت مانند بسیاری از پایگاه‌های اطلاعاتی گران‌قیمت و مجلات الکترونیکی نیز روزی رایگان به همه عرضه شود و مالکان این اطلاعات از آگاهی‌های تبلیغاتی برای کسب درآمد استفاده کنند.

چشم‌اندازهای فوق‌سبب شده است تا کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی از جنبه‌های گوناگون، فعالیت‌ها و خدمات خود را بازنگری کنند.

استفاده از منابع موجود در اینترنت

استقبال اغلب سازمان‌ها و نهادهای به خصوص دولتی و غیرانتفاعی و حتی انتفاعی از نشر الکترونیکی سبب شده است تا کتابخانه‌ها و کتابداران از این منبع عظیم اطلاعاتی برای دسترسی به اطلاعات مورد نیاز مراجعان خود استفاده کنند. اطلاعات اینترنت اغلب به دو شکل رایگان یا تجاری ارائه می‌شود. در هر دو شکل، شناسایی و معرفی این اطلاعات به جامعه کتابخانه و ارائه انواع خدمات آموزشی برای نحوه شناسایی و استفاده از این اطلاعات توسط خود کاربران باید به طور جدی مورد توجه کتابداران و اطلاع‌رسانان قرار گیرد. بدین ترتیب کتابخانه‌ها هم خود می‌توانند از اطلاعات اینترنت برای انجام فعالیت‌های معمول کتابخانه‌ای استفاده کنند و هم کاربران خود را می‌توانند به استفاده از این منابع ترغیب نمایند.

برای کارورزی و بحث بیشتر

۱. کارایی از فعالیت های سازمان های کوناگون در زمینه نشر الکترونیک تهیه کنید تا با کاربرد نشر الکترونیک در فعالیت های سازمانی بیش تر آشنا شوید. تلاش کنید در گزارش خود به موارد دیگری نیز اشاره کنید که در بندهای فوق وجود ندارد.
۲. استفاده از نشر الکترونیک در فعالیت های کتابخانه ها را معرفی و نقد کنید و پیشنهاد دهید.
۳. گزارشی از نشر و توزیع انواع منابع الکترونیکی رایگان توسط ناشران انتفاعی و غیرانتفاعی تهیه کنید.
۴. چند منبع الکترونیکی را که انتشار شکل جایی آن قطع شده است نام ببرید و دو مورد را معرفی کنید.
۵. درباره انواع محمل های الکترونیکی موجود در بازار (بر اساس دسته بندی انواع محمل های الکترونیکی به قابل حمل و درون خطی) و محتوای آن ها گزارشی تهیه کنید.

منابع

۱. باکلند، مایکل. (۱۳۷۹). کتابخانه های آینده. تهران: کتابدار.
۲. کتس، ویلیام. (۱۳۷۷). مرجع شناسی تخصصی و عمومی فارسی و غیر فارسی. به کوشش حمید محسنی. تهران: کتابدار.
۳. لاودن، کنت و لاودن، جین بی. (۱۳۸۰). فناوری اطلاعات و ارتباطات: مفاهیم و کاربردها. ترجمه حمید محسنی. تهران: کتابدار.
۴. محسنی، حمید. (۱۳۸۸). آشنایی با چاپ و نشر در روابط عمومی. تهران: نشر کتابدار.
۵. محسنی، حمید. (۱۳۸۵). مدیریت مجلات. تهران: نشر کتابدار.
۶. محسنی، حمید. (۱۳۸۸). مجموعه سازی و خدمات تحویل مدرک. تهران: نشر کتابدار.
7. ALA. World Encyclopedia of Library and Information Services. 3rd. ed. (1993). Chicago: American. Library Association.
8. Convey, John. (1989). Online Information Retrieval System: an Introductory Manual to Principles and Practices. 3rd. Ed. London: Library Association.
9. Harrod, Leonard Montague. (1998). Harrods Librarians Glossary: 9000 Terms Used in Information Management, Library Science. Publishing The book trade and archive management, 1992.
10. Okerson, onn. (1992). Directory of E-Journal, Lists, Newsletters, Press Release.(okerson@umdc. bitnet) Message on PACS-L@UHUPVM1. Bitnet/4/92
11. Rain, D. (1987). Electronic Publishing: it's Status and acceptance. In Proceedings of the Institute of Information Scientists annual conference, 24-27-June, Peebles, Scotland.
12. Pull technology. (2009). Wikipedia. [on line]. Available at: www.wikipedia.org
13. push Technology. (2009). Wikipedia. [on line]. Available at: www.wikipedia.org
14. RSS. (2009). Wikipedia. [on line]. Available at: www.wikipedia.org

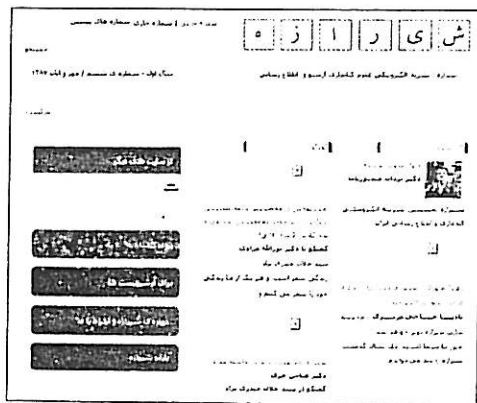
فصل ۷

پاینده ها و پایگاه های اطلاعاتی الکترونیکی

در تعریف پاینده های الکترونیکی می توانیم از همان تعریف سنتی پاینده ها استفاده کنیم: پاینده هایی که به شکل های مختلف الکترونیکی منتشر می شوند. به عبارت دیگر، دسته ای از منابع اطلاعاتی است که شکل انتشارشان الکترونیکی است، پایان انتشار آن ها مشخص نیست، اغلب عنوانی ثابت دارند و در شماره های مستقل منتشر می شوند. بر اساس این تعریف تمام روزنامه ها، مجله ها، خبرنامه ها و پایگاه های اطلاعاتی الکترونیکی، پاینده محسوب می شوند. حتی بر اساس دیدگاهی خاص تمامی منابع اینترنتی نیز منابع دنباله دار (Continues) به حساب می آیند (میچل، ۱۳۸۸، ۱۲۴) که در ادامه همین فصل بیش تر معرفی شده اند.

روزنامه جام جم

نشر الکترونیکی شیرازه از انتشارات کتابخانه ملی

پاییندها و پایگاه های اطلاعاتی الکترونیکی از جمله محصولات مهم نشر الکترونیکی اند که می بایست در فصل قبل (نشر الکترونیکی) یا حتی در فصل انواع منابع اطلاعاتی مطرح می شد، اما به دلیل اهمیت آن ها در کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی و مصرف کنندگان اطلاعات و همین طور جایگاه خاص آن ها در نشر الکترونیکی و اینترنت در فصلی مستقل مطرح می شود.

مهم ترین ویژگی پاییندها، روزآمد بودن اطلاعات و انتشار دائمی آن به صورت مجموعه ای از مقالات مستقل در فواصل زمانی خاص است. به همین دلیل در سال های اخیر ناشران و تولید کنندگان آن ها از محمول های الکترونیکی برای تولید و توزیع این منابع بیش تر استفاده می کنند. زیرا محمول های الکترونیکی ویژگی هایی دارد که آن ها را برای انتشار پاییندها مناسب ساخته است؛ برخلاف کتاب های چاپی که هنوز انتشار آن ها به شکل الکترونیکی چندان رواج نیافته است. در سیر تاریخی تولید محمول های الکترونیکی نیز مشاهده می شود که ابتدا نمایه نامه ها و چکیده نامه های چاپی و سپس سایر پاییندها مثل مجله و روزنامه به صورت الکترونیکی منتشر شده اند. اغلب این نمایه نامه ها و چکیده نامه ها با عنوان پایگاه های اطلاعاتی نام گذاری شدند. رواج نشر الکترونیکی سبب شده است تا تعداد پاییندها نیز به شکل فوق العاده ای افزایش یابد.

دسته بندی پاییندهای الکترونیکی

پاییندهای الکترونیکی را با توجه به ویژگی های مختلف به دسته های گوناگونی می توان تقسیم کرد که در صفحات بعد می خوانید.

شکل انتشار یا نوع فن آوری

دسته بندی پاییندهای الکترونیکی بر اساس شکل انتشار:

- (۱) پاییندهای الکترونیکی قابل حمل (Portable) مانند دیسک های نوری، دیسک های لرزان و غیره. (البته تعداد آنها کم است)

- (۲) پاییندهای الکترونیکی درون خطی (Online) که تمامی فرایندهای تولید، توزیع و دسترسی به آن ها از طریق شبکه های اطلاعاتی مانند اینترنت است. به همین دلیل به آن ها مجلات اینترنتی، مجلات شبکه ای و مجلات الکترونیکی نیز می گویند. بیش تر مجلات الکترونیکی از همین نوع اند. (Raiit, 1987, P. 67)

مجله کتابدار از نشر کتابدار نمونه ای از یک مجله الکترونیکی درون خطی

Welcome to Ketabdar.org

نشر کتابدار - مجله کتابدار

شرايط پذيرش و اهداف و
مقاله ويرااستاران و هيات تحريريه و
راهدرها

دوره همه دوره ها شماره
همه شماره ها جستجو

آرشیو دوره های قبل دوره و شماره مورد نیاز را انتخاب کنید

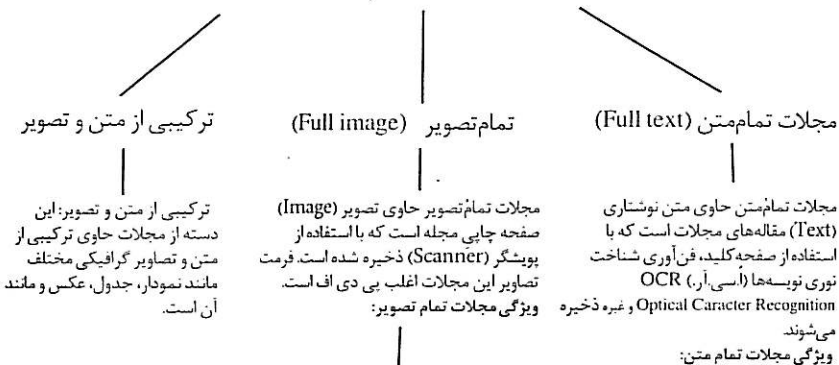
کتابداران و مراجعان محترم: (۱) بخش اخبار آخرین شماره تا انتشار شماره بعدی، به محض دریافت خبر جدید روزآمد می شود. (۲) آرشیو اخبار و مقالات شماره های قبل نیز قابل دسترس است. (۳) برای روزآمد ساختن مجله برای ما اخبار و مقاله ارسال کنید

دوره بهار - شماره ۲

صفحه اول
کتابهای کتابداری و مدیر مسئول: محمد حسینی
اطلاع رسانی سر دبیر: زینا بهزادی

مفالات: درباره نشر کتابدار
۱- مسائلهای حوزه در کتابخانه و محدو اطلاعاتی. نوشته: طیبه بیگی
۲- شاخه (ISSN) و موارد استفاده از آن. نوشته: فاطمه آسان. کارشناس کتابداری و اطلاع رسانی کتابدار
۳- تأثیر انفورماتیک بر روشهای کتابداری. نوشته: پروین دلبو دالرمیل / ترجمه: فاطمه عابدی و فاطمه مهدی فر. کتابداران و اطلاع رسانیان دانشکده علوم توانبخشی
۴- بررسی میزان استفاده اعضای هیئت علمی دانشگاه انکارای ترکیه از کتابخانه روسی. نوشته: دوغان آتلیکاب و اولم بابرام / ترجمه: علی اکبر خاصه. دانشجوی کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاه شرار
دوره های آموزشی کتابدار
۵- داده کاوی. نوشته: الهام رصاراده. دانشجوی کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی. دانشگاه تربیت مدرس
بانگاه اطلاعاتی

دسته‌بندی مجلات الکترونیکی بر اساس روش ذخیره محتوا و نرم افزار مورد استفاده

مجلات تمام‌متن و تمام‌تصویر دسته‌ای از مجلات است که محتوای کامل مجله مورد نظر را دارند. تفاوت مجلات تمام‌متن و تمام‌تصویر بیشتر در فن‌آوری ذخیره اطلاعات مربوط به قرینه چاپی مجله است. در واقع زمانی از این دو واژه در ادبیات این رشته استفاده شد که تعدادی از مجلات چاپی به مجلات الکترونیکی تبدیل شدند.

ادواری‌های الکترونیکی از نظر نرم‌افزار مورد استفاده، نحوه جست‌وجو، تورق و بازیابی اطلاعات بسیار متنوع و از سطح مبتدی تا پیشرفته‌اند. بسیاری از ادواری‌های الکترونیکی معتبر دارای خدمات جنبی متعددی مانند خدمات آگاهی‌رسانی جاری، خدمات فهرست مندرجات و اشاعه‌گزینشی اطلاعات، خدمات اشتراک، مالی، پرداخت، گزارش‌های آماری متنوع و غیره است. برخی از مجلات الکترونیکی با فرمت ورد، پی‌دی‌اف، اچ‌تی‌ام‌ال، اکس‌ام‌ال یا ترکیبی از آن‌ها ارائه می‌شود.

قیمت

ادواری‌های رایگان (Free or Not for fee journal)

تجاری یا پولی (Commercial or For fee journal)

دسته‌بندی ادواری‌های الکترونیکی از نظر قیمت

استفاده از ادواری‌های رایگان ممکن است منحصر به افراد و مؤسسات خاص یا همگانی باشد. هم‌چنین استفاده از بعضی از قسمت‌های

مجلات تجاری درون‌خطی مانند اطلاعات کتابشناختی، چکیده، فهرست مندرجات و حتی بعضی مقالات و بخش‌های خاص یک مجله ممکن است رایگان و بقیه آن پولی باشد. ناشران تجاری برای تبلیغ محصول خود و کمک به انتخاب راحت‌تر آن‌ها، گاهی تعدادی از مجلات خود را رایگان و به صورت نمونه (Sample) یا آزمایشی (Trial) در اختیار عموم یا افراد و کتابخانه‌های خاص قرار می‌دهند. سازمان‌های دولتی و غیرانتفاعی نیز معمولاً ادواری‌های خود را رایگان عرضه می‌کنند.

فصلنامه علوم و فناوری اطلاعات

با کمال افتخار «فصلنامه علوم و فناوری اطلاعات» علاوه بر «لنرا»، در پایگاه اطلاعاتی «اسکوپوس» نیز نمایه‌شده است. فهرست و متن کامل دوره‌های فصلنامه علوم و فناوری اطلاعات از سال ۱۳۵۱ تا ۱۳۸۶

سالهای ۱۳۷۲ تا ۱۳۸۶	مدیر مسئول: دکتر سید امید فاطمی
دوره ۲۴ شماره ۱ پائیز ۱۳۸۷	سرمدین دکتر سید رحمت‌الله فتاحی
دوره ۲۳ شماره ۴ تابستان ۱۳۸۷	اعضای هیات تحریریه
دوره ۲۲ شماره ۳ بهار ۱۳۸۷	□ دکتر علی افضلی‌کوشا (اسناد، دانشگاه مهندسی برق و کامپیوتر دانشگاه تهران)
دوره ۲۱ سال ۱۳۸۵-۱۳۸۶	□ دکتر فخری بیروج (انتشار گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه فردوسی مشهد)
دوره ۲۰ سال ۱۳۸۵-۱۳۸۶	□ دکتر رسول خلیلی (انتشار گروه برق و کامپیوتر دانشگاه صنعتی سربند)
دوره ۱۹ سال ۱۳۸۲-۱۳۸۳	□ دکتر نجلا خیربی (اسناد گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه آزاد، واحد علوم و تحقیقات تهران)
دوره ۱۸ سال ۱۳۸۱-۱۳۸۲	□ دکتر حسین عربی (اسناد گروه شیمی دانشگاه تربیت مدرس)
دوره ۱۶ سال ۱۳۷۹-۱۳۸۰	□ دکتر سید رحمت‌الله فتاحی (اسناد گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه فردوسی مشهد)
دوره ۱۵ سال ۱۳۷۸-۱۳۷۹	□ دکتر سید امید فاطمی (اسناد گروه برق و کامپیوتر دانشگاه تهران)
دوره ۱۴ سال ۱۳۷۷-۱۳۷۸	□ دکتر عبدالحمید فرج‌پولو (انتشار گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه شهید چمران اهواز)
دوره ۱۳ سال ۱۳۷۶-۱۳۷۷	□ دکتر جعفر مهاد (اسناد گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه تهران)
دوره ۱۲ سال ۱۳۷۵-۱۳۷۶	□ دکتر محمدرضا مهرگان (انتشار گروه مدیریت دانشگاه تهران)
دوره ۱۱ سال ۱۳۷۴-۱۳۷۵	□ دکتر بهزاد شهنشیری (اسناد گروه برق و کامپیوتر دانشگاه تهران)
دوره ۱۰ (جدید) سال ۱۳۷۲-۱۳۷۳	□ دکتر نرگس نشاط (انتشار و عضو هیات علمی کالج ملی و مرکز اسناد جمهوری اسلامی ایران)
	□ دکتر نازک نثار اعزازی (انتشار دانشگاه مهندسی برق و کامپیوتر)
	سرانجام: مانی فرسانی
	مدیر اجرایی: مهندس مصطفی کاظمی
	نسخه‌برداری و هماهنگی چاپ: مریم صابری، مانی فرسانی
	ISSN: 1735-5206
آرشیو	
دوره نهم شماره ۱ و ۲ سال ۱۳۶۴	دوره چهارم شماره ۱، ۲، ۳، ۴ سال ۱۳۵۵-۵۶
دوره هشتم شماره ۱ و ۲ سال ۱۳۶۳	دوره سوم شماره ۱، ۲، ۳، ۴ سال ۱۳۵۴
دوره نهم شماره ۱ و ۲ سال ۱۳۶۲	دوره دوم شماره ۱، ۲، ۳، ۴ سال ۱۳۵۳
دوره ششم شماره ۱ و ۲ سال ۱۳۶۱	دوره اول شماره ۱ و ۲ سال ۱۳۵۱
دوره پنجم شماره ۱ سال ۱۳۵۷	
<p>□ یادآوری: نشریه اطلاع‌رسانی ملی سالهای ۱۳۶۵-۱۳۷۱ منتشر نشده است.</p>	

داوری و ویرایش

بعضی از ادواری های الکترونیکی مانند مجلات چاپی، نمونه خوانی، داوری و ویرایش می شوند و بعضی دیگر نمی شوند. مجلاتی که داوری و ویرایش می شوند عمدتاً قرینه الکترونیکی مجلات چاپی معتبر می باشند. عدم داوری بعضی از مجلات الکترونیکی و ارزشگذاری آن ها توسط دانشگاه ها و مؤسسات تحقیقاتی از دلایل عدم ارسال مقاله توسط نویسندگان معتبر به این مجلات است.

روش تهیه

الف) ادواری هایی که از طریق اشتراک سالانه Subscription تهیه می شوند.

ب) ادواری هایی که از طریق دریافت مجوز License یا قرارداد تهیه می شوند.

ج) خدمات تحویل مدرک

(Document Delivery Services or DDS) یا پرداخت هزینه برای مقاله خاص. در این روش امکان دسترسی رایگان به فهرست مندرجات و چکیده دوره های مختلف مجلات وجود دارد، اما برای استفاده از متن کامل هر مقاله باید مبلغی پرداخت شود.

د) ادواری های رایگان. (Okerson, ۱۹۹۲)

دسته بندی ادواری های الکترونیکی از نظر روش تهیه

قرینه چاپی

ادواری های الکترونیکی بر حسب وجود قرینه چاپی به دو دسته ادواری های کاملاً الکترونیکی و ادواری هایی که قرینه چاپی دارند، تقسیم می شوند. بسیاری از ادواری های الکترونیکی معتبر، کاملاً قرینه الکترونیکی ادواری های چاپی است. این دسته از ادواری ها قبلاً فقط به شکل چاپی منتشر می شدند. اما امروزه با استفاده از فن آوری اطلاعات به شکل الکترونیکی نیز منتشر می شوند. شکل الکترونیکی این دسته از ادواری ها ممکن است به صورت قابل حمل مانند دیسک نوری یا لِرزان یا بیش تر از طریق شبکه های رایانه ای باشد. تعدادی از آن ها هر چند معادل چاپی دارند، اما کاملاً قرینه هم نیستند و با هم تفاوت های اندکی دارند. برای تولید قرینه کاملاً الکترونیکی دوره های گذشته ادواری های چاپی معمولاً از اسکنر استفاده می شود. فایل نسخه های جاری همین ادواری ها معمولاً موجود است. در هر دو صورت، برای تولید معادل کاملاً الکترونیکی، اغلب به پی دی اف تبدیل می شود تا تصاویر نیز موجود باشد. در سال های اخیر به دلایل مختلف انتشار شکل چاپی بسیاری از ادواری های الکترونیکی در حال توقف است. بدین ترتیب به ادواری های کاملاً الکترونیکی تبدیل می شوند. معمولاً قرینه درون خطی ادواری های چاپی زودتر از ادواری های چاپی منتشر می شوند. هم چنین قرینه الکترونیکی نمایه نامه ها و چکیده نامه ها بیش تر با عنوان پایگاه های اطلاعاتی هم زمان به صورت دیسک های نوری و درون خطی نیز منتشر می شوند. گاهی اطلاعات دیسک نوری زودتر از نسخه های چاپی روزآمد می شوند و معمولاً حاوی اطلاعات چندین سال یا کل دوره های چاپی است. قرینه درون خطی پایگاه های اطلاعاتی معمولاً زودتر از سایر شکل ها روزآمد می شوند. بعضی از پایگاه های اطلاعاتی درون خطی گاهی روزانه و حتی در مورد پایگاه های خاص به طور لحظه ای روزآمد می شوند.

مدلین (پایگاه اطلاعاتی پزشکی کتابخانه ملی پزشکی آمریکا). اگر بکولا (پایگاه اطلاعاتی کشاورزی کتابخانه ملی کشاورزی آمریکا) از جمله چکیده نامه هایی است که دیگر به شکل الکترونیکی منتشر نمی شود و شکل اینترنتی آن رایگان در اینترنت عرضه می شود. پایگاه اطلاعاتی جامع پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران قرینه الکترونیکی چکیده نامه های چاپی همین مرکز است که رایگان عرضه می شود.

مجله کلیات ماه که به شکل چاپی و الکترونیکی توسط خانه کتاب (وزارت ارشاد) منتشر می شود. حاوی متن کامل مجلات زیر است: (۱) کلیات ماه (۲ هنر ۳) ادبیات (۴ کودک و نوجوان) (۵) تاریخ و جغرافیا (۶) ادبیات و فلسفه (۷) علوم اجتماعی (۸) علوم و فنون

قرارداد تهیه مجله ممکن است بین ناشر یا کارگزار از یک طرف و یک یا چند کتابخانه دیگر باشد. در این قرارداد تمامی شرایط، محدودیت ها و نحوه استفاده به دقت و بر اساس قراردادی متقابل تعریف شده است. سفارش انتلافی نمونه ای از این قرارداد است. استفاده از خدمات تحویل مدرک ناشران و کارگزاران نیز روش دیگری برای تهیه مقالات مجلات است. اکثر ادواری های نهاد های دولتی و غیر انتفاعی به خصوص خیر نامه ها و روزنامه ها و مجلات به صورت رایگان عرضه می شود.

ش ی ر ا ز ه | شماره جاری شماره های پیشین | جستجو | شماره اول - شماره ی ششم / مهر و آبان ۱۳۸۷ | نشر الکترونیک علوم کتابداری، آرسو و اطلاع رسانی

پایگاه اطلاعاتی (Database) و بانک اطلاعاتی (Databank)

پایگاه اطلاعاتی مجموعه‌ای سازمان‌یافته از پیشینه‌های کتابشناختی، چکیده‌ها یا متن کامل منابع مربوط به یک موضوع، منطقه، کشور، کتابخانه یا مواردی نظیر آن می‌باشد. به همین دلیل به تمامی کتابشناسی‌ها، نمایه‌نامه‌ها، چکیده‌نامه‌ها، مجموعه مقاله‌های یک یا چند مجله، مجموعه گزارش‌های یک سازمان و مانند آن چه به صورت چاپی و الکترونیکی پایگاه اطلاعاتی گفته می‌شود. اما در سال‌های اخیر بیش تر به منابع الکترونیکی حاوی مجموعه سازمان یافته از پیشینه‌ها، پایگاه اطلاعاتی اطلاق می‌شود. به پایگاه‌های اطلاعاتی که حاوی متن کامل مدرک است یا ماهیت ارجاعی ندارد، بانک اطلاعاتی نیز اطلاق می‌شود. در واقع پایگاه اطلاعاتی اعم از بانک اطلاعاتی است، یعنی هر بانک اطلاعاتی یک پایگاه اطلاعاتی نیز محسوب می‌شود، اما هر پایگاه اطلاعاتی بانک اطلاعاتی نیست.

نمونه یک پایگاه اطلاعاتی

انواع پایگاه‌های اطلاعاتی

معمولاً پایگاه‌های اطلاعاتی بر اساس محتویات آن به دو گروه عمده پایگاه‌های اطلاعاتی "مرجع" (Reference یا Referral) و پایگاه‌های اطلاعاتی "منبع" (Source) تقسیم‌بندی می‌شوند. (Convey, 1989, P. 9) پایگاه‌های اطلاعاتی "مرجع"، فرد را برای به دست آوردن اطلاعات بیش تر به منبعی دیگر ارجاع می‌دهند. مانند چکیده‌نامه‌ها و نمایه‌نامه‌ها.

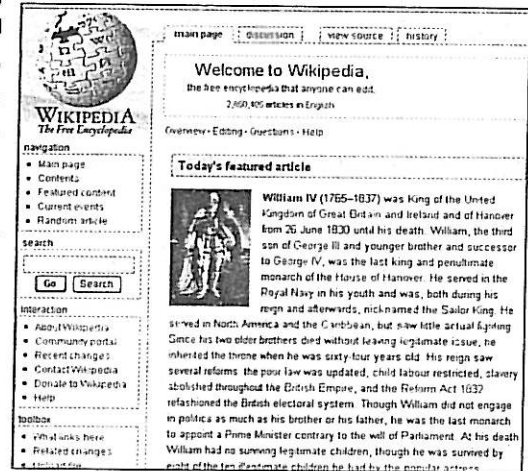
نمونه رکوردهای یک چکیده‌نامه (پایگاه اطلاعاتی مرجع)

روح‌رسل، الهه. فهرست نسخه‌های عکس کتابخانه موزه بریتانیا موجود در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران اسناد راهنما: ابراهیم دیباجی. اسناد مشاور: نوش آفرین آسمانی (محقق). پایان‌نامه (کارشناسی ارشد) - دانشگاه تهران، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، ۱۳۷۲.
هدف از این پژوهش تهیه فهرست نسخه‌های عکس کتابخانه موزه بریتانیا موجود در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران است.
گردآوری اطلاعات از طریق دفاتر ثبت میکروفیلم‌ها، عکس‌ها و مصاحبه بدست آمده است. روش فهرست‌نویسی نسخه‌ها، مشابه نسخ خطی در دو بخش کتابشناسی و نسخه‌شناسی است و در هر بخش عوامل متعددی بررسی شده است. در بخش اول به نام اثر

نمونه رکوردهای یک نمایه‌نامه (پایگاه اطلاعاتی مرجع)

آشنایی با کلبه‌نامه مرکزی آستان قدس رضوی ۶۰۳۲
آشنایی با کلبه‌نامه‌های عمومی کتبه‌ک ۶۱۷۸
آشنایی با کتاب مورد کواکب نایب ۱۰۰۷
آشنایی با گریس نظام اطلاعاتی تحقیقات جاری کشاورزی ۱۳۱
آشنایی با مجلات کتابداری ایران ۲۴۰
آشنایی با مرسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی رضوانا... تعالی علیه ۸
آشنایی با ویژگی‌های نظام خودکار و نرم‌افزار کتابخانه ۶۱۷۶
آغاز سال بین‌المللی کتاب در ایران ۶۲۷

منابع اطلاعاتی اینترنتی غیر مرسوم یا منابع دنباله دار تجمیع شده علاوه بر کتاب، مجلات الکترونیکی، پایگاه‌های اطلاعاتی و بسیاری از اطلاعات دیگر که از طریق اینترنت نیز منتشر و توزیع می‌شوند (که قبلاً به شکل چاپی هم منتشر می‌شدند و در فصل‌های قبل نیز معرفی شدند)، دسته‌های دیگر از منابع اطلاعاتی در اینترنت به صورت غیر مرسوم و بیش تر به صورت مقاله انفرادی، اطلاعات سراسر صفحه‌ها (Home Page) و پیوندهای (Link) مختلف آن، خدمات پیش چاپ Preprint، آرشیوهای الکترونیکی Electronic archive، تابلو اعلانات الکترونیکی Electro-ic bulletin board، گروه‌های مباحثه Discussion groups، فهرست‌های پستی Mailing lists یا Lists، گروه‌های خبری Newsgroups، یا بسیاری از روش‌های دیگر بین افراد در حوزه‌های مختلف موضوعی مبادله می‌گردد و به طور روزافزونی در حال گسترش اند و با دسترسی هر چه بیش تر افراد به اینترنت با استقبال بیش تری رو به رو می‌شوند. این اطلاعات را می‌توان منابع اینترنتی غیر مرسوم نام گذاری کرد. میشل (۱۳۸۸، ۱۲۴) این دسته از اطلاعات را منابع دنباله دار تجمیع گر می‌نامد و آن‌ها را از منابع دنباله داری continuing چون مجله و روزنامه که بخش‌های مجزادارند تفکیک می‌کند. منابع تجمیع گر یا یکپارچه شده نیز مانند پاینده‌ها روزآمد می‌شوند و پایداری برای انتشار آن‌ها نیست، اما به صورت شماره‌های مستقل منتشر نمی‌شوند بلکه روزآمدسازی‌ها در همان مجموعه قبلی ادغام می‌شود. مانند سایت‌های وبی که همواره روزآمد می‌شود و کاربران فقط آخرین اطلاعات را مشاهده می‌کنند. یا پایگاه‌های اطلاعاتی الکترونیکی که آخرین شماره آن علاوه بر اطلاعات جدید حاوی تمام نسخه‌های قبلی نیز می‌باشد. وی پاینده‌ها و منابع یکپارچه شده (منابعی که نسخه‌های روزآمد را وارد یک کل می‌کنند) را روی هم رفته منابع دنباله دار (منابعی که پایایی روزآمد می‌شوند و فرجام از پیش تعیین شده‌ای ندارند) می‌نامد. این دسته از اطلاعات را بیش تر مراکز آموزشی، دانشگاه‌ها، مؤسسات تحقیقاتی، انجمن‌های علمی، سازمان‌های انتفاعی و غیرانتفاعی و حتی بسیاری از افراد، دانشمندان و محققان و به صورت رایگان در دسترس همگان قرار می‌دهند. با روش‌های سنتی، تولید و دسترسی به این حجم از اطلاعات به دلایل فنی و مالی تقریباً ناممکن است. اما هر فرد و سازمان می‌تواند با صرف کمترین هزینه و بدون نیاز به آموزش‌های پیچیده بسیاری از اطلاعات تولید شده خود را در اینترنت قرار دهد. چنین کاری می‌تواند دلایل مختلفی داشته باشد که به مهم‌ترین آن‌ها اشاره می‌شود: برقراری ارتباطات علمی؛ منافع مالی باغیرانتفاعی؛ سهیم‌نمودن دیگران در تجارب و یافته‌های علمی خود؛ جمع‌آوری بازخورد فعالیت‌های علمی و سازمانی.

نمونه ای از یک دایره المعارف اینترنتی رایگان

ب. فهرست مشترکی از موجودی چند کتابخانه در مؤسسات و مراکز گوناگون باشد که با یک دیگر همکاری می‌کنند؛ مانند "فهرست مشترک کتاب‌های موجود در وزارت جهاد سازندگی" که موجودی کتاب‌های فارسی و لاتین بیش از ۶۰ مرکز آموزشی و تحقیقاتی وزارت جهاد را شامل می‌شود، یا فهرستگان کشاورزی، فهرستگان دیسک‌های نوری در مراکز آموزشی و تحقیقاتی ایران که در زمینه معرفی پایگاه‌های اطلاعاتی بیش از ۱۳۹ مرکز تحقیقاتی می‌باشد و فهرستگان ملی آمریکا. یا (NUC) National Union Catalog که آن را کتابخانه کنگره آمریکا منتشر می‌کند و حاوی فهرست موجودی کتاب‌های موجود در کتابخانه‌های ایالات متحده آمریکا است. این فهرست از طریق سایت وب کتابخانه کنگره به صورت رایگان قابل دسترس است.

ج. فهرست موضوعی از منابع منتشر شده در کشور خاص یا به زبانی خاص یا بدون حدود جغرافیایی و زبانی؛ این فهرست می‌تواند شامل زمینه موضوعی بسیار کلی و وسیع باشد؛ مانند Cab Abstract که تقریباً شامل چکیده ۱۱۰۰۰ عنوان مجله و هم چنین کتاب، پروانه ثبت اختراعات و ... در حوزه وسیع کشاورزی است؛ یا زمینه‌های جزئی از علمی خاص را در بر داشته باشد، مانند: Soil-CD که فقط جنبه خاصی از کشاورزی (خاک) را شامل می‌شود. از نمونه‌های فارسی این پایگاه می‌توان به "پایگاه اطلاعات جامع" اشاره کرد که وابسته به "پژوهشگاه اطلاعات و مدارک عملی ایران" (نام قبلی: مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران) است. "پایگاه اطلاعات جامع" حاوی تمامی زمینه‌های موضوعی از قبیل پزشکی، علوم پایه، فنی - مهندسی، کشاورزی، هنر و ... می‌باشد. لازم به ذکر است، پژوهشگاه فوق پایگاه‌های فرعی دیگری را تهیه نموده است که شامل موضوعات جزئی‌تر می‌باشد. این پایگاه‌ها، عمدتاً از "پایگاه اطلاعات جامع" استخراج شده‌اند. مانند "پایگاه اطلاعات علوم پزشکی"، "پایگاه اطلاعات علوم پایه"، "پایگاه اطلاعات کشاورزی" و ...

در مواردی که یک پایگاه اطلاعاتی، محصول فرعی یک پایگاه بزرگ تر است، به پایگاه اصلی Master File یا فایل اصلی و پایگاه فرعی تر را Subset یا محصول فرعی می‌گویند.

۲. پایگاه‌های اطلاعاتی ارجاعی

این پایگاه‌ها معمولاً جست‌وجوگر پایگاه را به نام یا نشانی شخص یا مؤسسه‌ای خاص و ... ارجاع می‌دهد.

نمونه یک پایگاه اطلاعاتی موضوعی در زمینه کتابداری و اطلاع رسانی

نمونه یک پایگاه اطلاعاتی ارجاعی

راهنمای فهرستگان ایفلا (حاوی فهرست و پیوند به فهرستگان های ملی موجود در اینترنت)

IFLANET International Federation of Library Associations and Institutions
IFLA Publications

Search Contacts

Directory of Union Catalogues

Welcome to the **IFLA Directory of National Union Catalogues**.

This Directory is a complete listing of all known current national union catalogues in the world, including monograph, serial and general union catalogues. In order for catalogues to be included, they must be both national (or international) and current. Closed catalogues and regional or local catalogues are not listed. Specific subject catalogues are included where known, as well as those with a general subject coverage.

Catalogues are listed even where there is no public access, although contact details are always provided. For catalogues which are available on the Internet, a 'hot-link' is included for direct access.

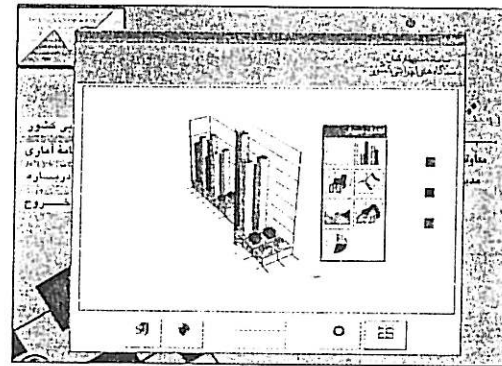
Please send all corrections, amendments, additions and comments to:
IFLA
E-mail: ifla@ifla.org
Happy searching!

Search Contents of all the Directory Listing

Submit | Reset

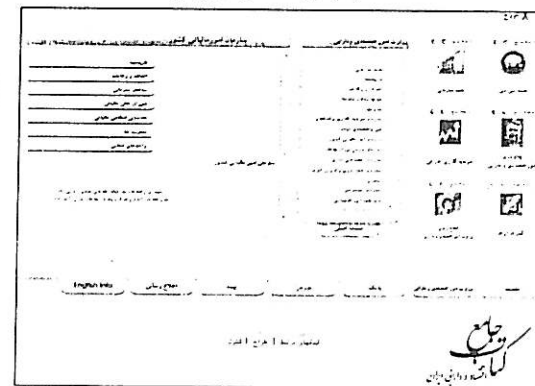
۳. پایگاه های اطلاعاتی عددی.

"در این پایگاه ها، اطلاعات به صورت عددی و با جداول یا سری های زمانی (Time Series) نشان داده می شود. این اطلاعات معمولاً شامل اندازه گیری (جمعیت یا کمیته)، سری های زمانی (آمارهایی که در یک دوره زمانی خاص جمع آوری شده است) و متغیرها (تولید، صادرات، واردات، و ... از کالایی خاص) می باشد." (Convey, 1989, P. 10) هم چنین "این پایگاه ها حاوی اطلاعات اساسی اقتصادی و بازرگانی هستند مانند: شاخص های اقتصادی؛ درآمدهای شخصی و ملی؛ قیمت ها، استخدام و درآمدها؛ فروش صنایع، سودها، سفارش ها و ارسال؛ جمعیت و نیروی کار؛ داده های آماری در بخش های اصلی مانند کشاورزی، انرژی، ساختمان، صنعت و حمل و نقل. علاوه بر آن، شامل اطلاعات راهنما و اطلاعات تمام متن از خبرهای بازرگانی است" (Convey, 1989, P. 10)

نمونه یک پایگاه اطلاعاتی عددی (سالنامه آماری کارکنان دستگاه های اجرای کشور)

نمونه یک پایگاه اطلاعاتی عددی و متنی کتاب جامع اقتصاد و دارایی ایران

۴. پایگاه های اطلاعاتی عددی - متنی
"این نوع پایگاه ها شامل ترکیبی از اطلاعات عددی و متنی است. بسیاری از پایگاه هایی که اطلاعات شرکت ها را ارائه می کنند، از این نوع هستند" Ibid.P. 11

۵. پایگاه های اطلاعاتی خواص مواد

"این نوع پایگاه ها شامل اطلاعاتی در زمینه خواص فیزیکی، شیمیایی و مکانیکی مواد و ترکیبات هستند." (Convey, 1989, P. 20)
نمونه هایی از این نوع پایگاه ها عبارتند از:

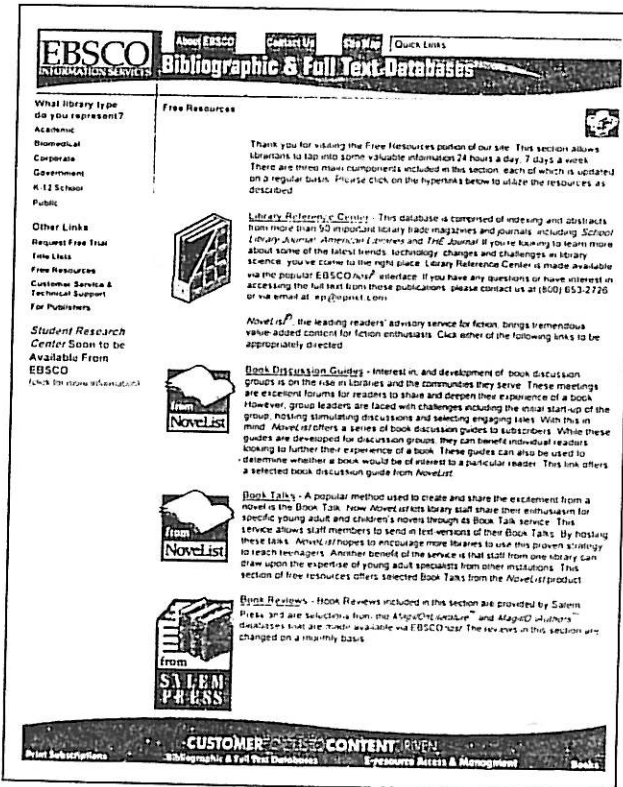
The Kirk-Othmer Encyclopedia of Chemical Technology
Heilborn Database of Organic Compounds and other Dictionaries

۶. پایگاه های اطلاعاتی تمام متن (Fulltext)

این نوع پایگاه های اطلاعاتی معمولاً حاوی متن کامل منابع اطلاعاتی در یک یا چند زمینه موضوعی خاص اند مانند: Drug Info - Fulltext که شامل متن کامل مقالات در زمینه دارو و داروشناسی است. با گسترش فن آوری ذخیره سازی انبوه مانند دیسک های فشرده و رایانه های با ظرفیت بالا، بر مقدار این نوع پایگاه ها به طور روزافزونی اضافه می شود. امروزه بسیاری از مجلات علمی و خبری و منابع مرجع

مانند دایره المعارف ها و فرهنگ ها با استفاده از این فن آوری به بازار عرضه می شوند، به عنوان مثال:

the Encyclopedia of Chemical Technology ;The Encyclopedia of Associations (Gale) Broadcasting News

پایگاه های اطلاعاتی کتابشناختی و متن کامل اسکوپ

۷. پایگاه‌های اطلاعاتی تمام تصویر (Full Image)

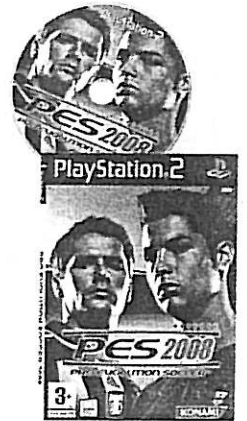
پایگاه‌های اطلاعاتی تمام متن بیش تر حاوی متن نوشتاری منابع اطلاعاتی است و شامل تصاویر، عکس و... نمی‌شود؛ بالعکس پایگاه‌های اطلاعاتی تمام تصویر، حاوی تصاویر کامل منابع اطلاعاتی است. این نوع اطلاعات ممکن است دارای تصویر مقاله، عکس، جداول، نقشه، نمودار و... باشد که از طریق اسکنر - با همان کیفیت - وارد پایگاه می‌شود. این پایگاه‌ها به‌خصوص برای ذخیره اطلاعاتی که تصاویر و کیفیت آن از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند، بسیار مناسب است. سرعت ورود اطلاعات با استفاده از اسکنر نیز از مزایای خاص این نوع پایگاه‌هاست. ADONIS نمونه‌ای از این پایگاه‌هاست که بر روی دیسک‌های فشرده نوری منتشر می‌شود. از نمونه‌های فارسی آن می‌توان به پایگاه اطلاعاتی "نمایه" از دبیرخانه هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور اشاره کرد.

پایگاه نمایه
(از انتشارات موسسه نمایه)

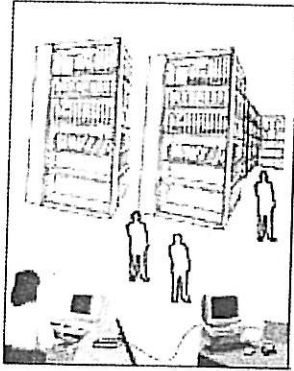
۸. پایگاه‌های اطلاعاتی چندرسانه‌ای (Multimedia)

پایگاهی است که محتواهای مختلف اطلاعاتی از قبیل متن، عکس، صوت، تصاویر متحرک و گرافیک، بر روی محمل‌های گوناگون رایانه‌ای ذخیره، پردازش و قابل بازیابی می‌شوند.

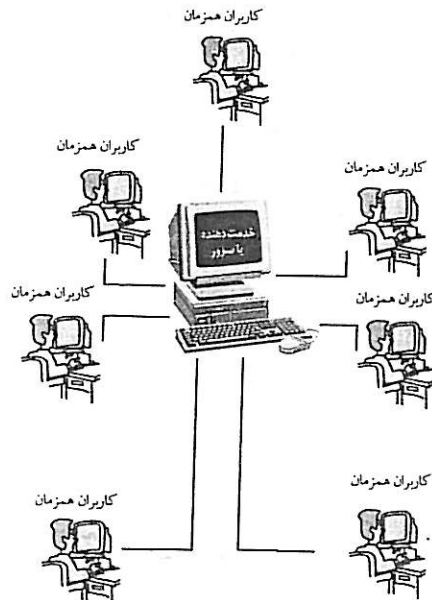

تقسیم بندی منابع الکترونیکی بر اساس تعداد استفاده کنندگان

منابع تک کاربر (Single user). منابعی که به طور هم زمان بیش از یک نفر نمی‌تواند از آن استفاده کند.

منابع چندکاربره (Multiuser). (منابعی که به طور هم زمان بیش از یک نفر می‌تواند از آن استفاده کند. در این روش کاربر می‌تواند با ایجاد یک شبکه اطلاعاتی و ارتباطی، امکان ارتباط هم زمان چندین نفر را به یک پایگاه اطلاعاتی الکترونیکی ایجاد کند.

پایگاه اطلاعاتی مورد نظر در رایانه ای به نام خدمت گزار نگهداری می‌شود و بقیه به عنوان خدمت گیرنده به آن متصل می‌شوند و از آن استفاده می‌کنند. اگر پایگاه مربوطه تک کاربر باشد، با اتصال یک نفر به پایگاه مربوطه، بقیه نمی‌توانند از آن استفاده کنند.

مزایای ادواری های الکترونیکی از نظر کاربران نهایی

- سهولت و کاربر پسند بودن جست و جو و توری الکترونیکی و تنوع آن
- سرعت جست و جو
- جامعیت و مانعیت جست و جو
- امکان جست و جو در تمام محتوا و سایر اطلاعات کتابشناختی
- جست و جوی هم زمان در چندین شماره از یک مجله یا چندین مجله مختلف
- جست و جوی رایگان
- محتوای روز آمد
- هزینه پایین تراشترک
- استفاده از خدمات تحویل مدرک
- حذف محدودیت های زمانی و مکانی
- استفاده از خدمات اطلاع رسانی رایگان و متنوع ناشران
- کیفیت مناسب و محیط چند رسانه ای و گرافیکی
- دسترسی به محتوای رایگان
- تغییر در رفتارهای اطلاع یابی
- عدم وابستگی به محمل خاص

میلیون ها مقاله الکترونیکی بیش از ۲۸۰۰۰ عنوان مجله

اینستا (یکی از بزرگترین پیشگامان خدمات تحویل مدرک در جهان)

ingentaconnect

تاسیس در سال ۱۹۹۶ میلادی، برای استفاده از منابع بسیاری از منابع
 از دسترس آسان است. نام این سرویس برای اطلاع رسانی و خدماتی است
 و در حال حاضر، جمع آوری اطلاعات و آرشیو کردن و به اشتراک گذاری آن است. این سرویس
 برای جست و جو و دسترسی به هزاران مجله، کتاب و مقاله در دسترس است.
 این سرویس برای تمام انواع اطلاعات، از جمله مجله ها، کتاب ها، مقالات و گزارش ها
 در دسترس است. این سرویس برای تمام انواع اطلاعات، از جمله مجله ها، کتاب ها،
 مقالات و گزارش ها در دسترس است. این سرویس برای تمام انواع اطلاعات، از جمله
 مجله ها، کتاب ها، مقالات و گزارش ها در دسترس است.

Why choose IngentaConnect?

IngentaConnect offers you and your patrons:

A free service

IngentaConnect is free to use.

حضور در این سایت رایگان است اما دریافت متن کامل مطالبه رایگان نیست.
 این پایگاه حاوی بیش از ۲۸۰۰۰ عنوان مجله (میلیونها مقاله) است.

Unparalleled access to academic and professional research articles, books, statistics online

IngentaConnect offers one of the most comprehensive collections of academic and professional research articles online - some 17 million articles from 28,000 publications, including 6,100 online.

Email alerting and RSS feeds

Researchers require the latest information in their chosen research areas. Speed and relevancy can be achieved using IngentaConnect's alerting services

ارائه انواع خدمات جست و جو، مرجع و آگاهی رسانی جاری مبتنی بر اینترنت و پست الکترونیکی
 بر اساس میلونها مقاله موجود در مجلات معتبر علمی و جهانی جذابیت خاصی به آن داده است.

Email alerting services

خدمات آگاهی رسانی ناشران و کارگزاران و مزایای آن
 Ingenta's email alerting service is an affordable and versatile service through which libraries can support their patrons' research needs. The service can be mediated by the library administrator, or controlled by each individual, enabling them to:

- Request alerts when new issues of their favorite publications are available online
- Create searches relevant to research topics, and receive alerts when new results are found.
- Upload data from email alerts into bibliographic tools.
- Manage their alerts according to their own preferences and research needs
- Become more self-sufficient in managing and locating the current research they need

شناخت چنین تحولات که در عرصه تولید و نشر اطلاعات روی داده است برای کتابداران و اطلاع رسانان و
 تمام جویندگان و کاربران اطلاعات و همین طور سازمانهای مختلف ضروری و الهام بخش است.

- Supplement current offerings with powerful alerting tools to search against a database of more than 16 million articles, from more than 28 000 publication and 6,100 full text, online publications
- Provide users with an unlimited number of New Issue Alerts and Saved Search Alerts across IngentaConnect content
- Select from mediated or unmediated alerting service options - allowing for various degrees of control

[Download Alerting Services brochure \(PDF\)](#), or for more information on obtaining an alerting license for your institution, please contact libraryinfo@ingenta.com

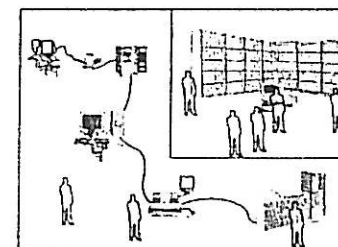
RSS Feeds

New to IngentaConnect, you and your patrons can set up free RSS feeds free of charge. Keep up-to-date by receiving notification when new issues of publications are made available online. Follow the link within the feed to move directly to the tables of contents on IngentaConnect. The feeds show the latest

تعداد کاربران هم زمان پایگاه های چند کاربره بر اساس قرارداد کتابخانه و ناشر تعیین می شود. برای مثال اگر تعداد کاربران هم زمان ۱۰ نفر تعیین شده باشد، حداکثر ۱۰ نفر می توانند به طور هم زمان به آن پایگاه متصل شوند و با هم از آن استفاده کنند. در صورتی که تعداد مراجعان هم زمان بیش از ۱۰ نفر باشد، نقرات بعدی نمی توانند وارد پایگاه شوند، تا زمانی که فردی از پایگاه اطلاعاتی خارج شود. بیشتر منابع الکترونیکی قبل از گسترش نظام های ارتباطی به صورت تک کاربره استفاده می شدند، زیرا امکان اتصال چند نفر به یک رایانه وجود نداشت. گسترش شبکه های اطلاعاتی و ارتباطی بخصوص اینترنت سبب شد تا از یک پایگاه اطلاعاتی الکترونیکی چندین نفر به صورت شبکه ای استفاده کنند.

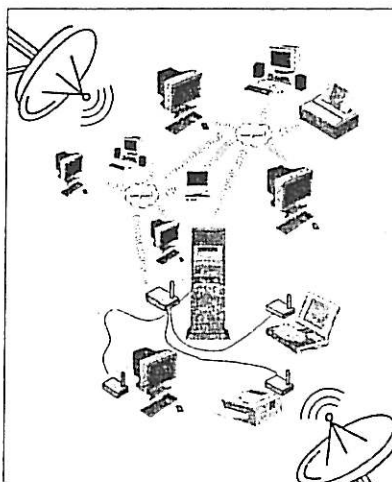
شبکه های اطلاعاتی به دو دسته اصلی تقسیم می شوند:

شبکه محلی (LAN یا Local Area Network): شبکه ای که در یک منطقه جغرافیایی محدود مانند یک ساختمان یا محوطه کوچک راه اندازی می شود و اغلب رایانه ها با استفاده از کابل به هم مرتبط می شوند. در سال های اخیر ارتباطی بین رایانه های محلی نیز رواج یافته است. شبکه های محلی را می توان با استفاده از خطوط مخابراتی به شبکه های گسترده متصل کرد. معمولاً برای ارتباط درون سازمانی از این نوع شبکه بسیاری استفاده می شود. برخی از پایگاه های اطلاعاتی بر روی دیسک های نوری با نرم افزارهای اداری و کاربردی نیز اغلب با همین شبکه استفاده می شوند. هزینه راه اندازی اولیه این نوع شبکه زیاد است، اما در نهایت موجب صرفه جویی در هزینه های مخابراتی و سایر هزینه ها می شود. هم چنین سرعت و امنیت آن نسبت به شبکه های گسترده بیش تر است.

شبکه گسترده (WAN یا Wide Area Network)

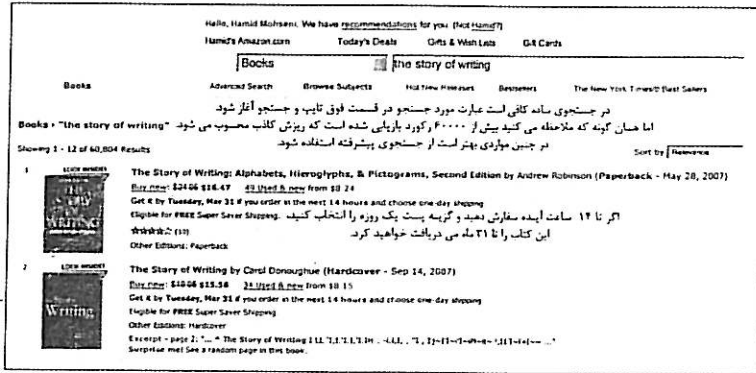
(work) شبکه ای است در یک محدوده جغرافیایی بزرگ ملی یا جهانی که رایانه ها با استفاده از خطوط مخابراتی و ماهواره به هم متصل می شوند. به عبارت دیگر، هر فرد می تواند با استفاده از خطوط مخابراتی و در هر نقطه جایی به این نوع شبکه متصل شود. شبکه اینترنت و شبکه های شهری Metropolitan Area Network (MAN) نوعی شبکه گسترده است.

انواع روش‌های معمول جست و جو عبارتند از:

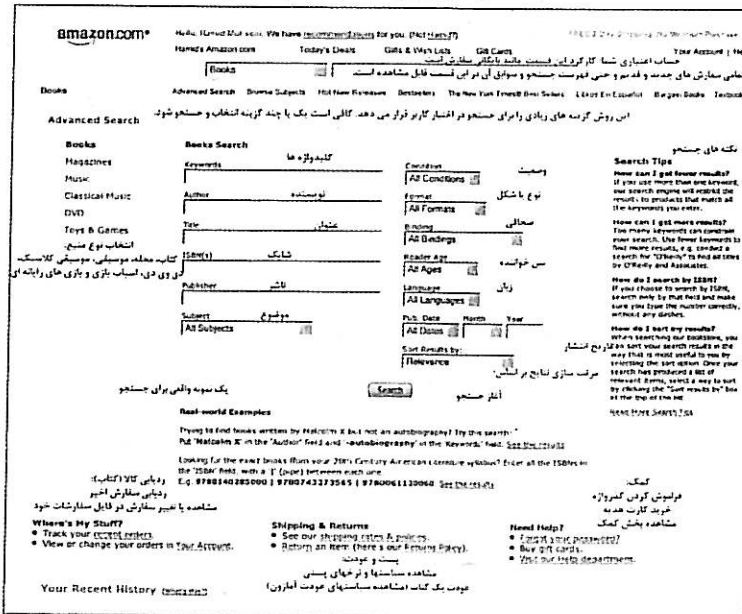
۱) جست و جوی ساده Simple search: در این روش به راحتی می‌توان با تایپ یک کلیدواژه (Keyword) در محل مورد نظر، جست و جو کرد. در بسیاری از موارد حتی می‌توان جست و جوی ساده را به عنوان، چکیده، متن، نویسنده و سایر بخش‌های مجله محدود کرد. جست و جوی ساده معمولاً در تمام بخش‌های مجله قابل دسترس است.

نمونه یک جستجوی ساده کتاب در سایت آمازون

۲) جست و جوی پیشرفته Advanced search: در این روش معمولاً فرمی الکترونیکی در اختیار جست و جوکننده قرار می‌گیرد که وی می‌تواند بخش‌های مختلف آن را تکمیل کند. در این برگه متناسب با موضوع مورد جست و جو، کیفیت نرم‌افزار و بسیاری از ملاحظات دیگر تقریباً تمام اجزای مهم مقاله پیش بینی شده و قابل جست و جو است. به عبارت دیگر جست و جوکننده با داشتن کوچک‌ترین جزء اطلاعاتی یک مقاله می‌تواند جست و جو کند این اجزا ممکن است کلیدواژه، موضوع، نویسنده، عنوان، بهاء، چکیده، سال نشر، ناشر، محل نشر، زبان و دهها جزء دیگر یا ترکیبی از آن‌ها به صورت عملگرهای منطقی باشد.

صفحه جستجوی پیشرفته کتاب در سایت آمازون

مزایای ادواری‌های الکترونیکی از دیدگاه‌های مختلف مانند استفاده‌کنندگان یا کاربران نهایی، کتابخانه‌ها و تولیدکنندگان و ناشران تا حدودی گوناگون است. البته کتابخانه‌ها نیز استفاده‌کننده مجلات الکترونیکی محسوب می‌شوند. اما در این جا آن‌ها را مستقل بررسی می‌کنیم. برخی از این مزایا برای تمامی گروه‌های فوق تقریباً یکسان است.

مزایای ادواری‌های الکترونیکی از نظر کاربران نهایی

سهولت و کاربرپسند بودن جست‌وجو و تورق الکترونیکی و تنوع آن جست و جو در مجلات چاپی همانند سایر منابع چاپی بسیار مشکل و خسته‌کننده است. تصور کنید که فردی بخواهد مقاله‌های مورد نیاز خود را در یک حوزه موضوعی خاص در مجلات چاپی پیدا کند. وی ناچار است چندین شماره از چندین مجله را تورق نماید تا به اطلاعات مورد نیاز دسترس یابد. حتی اگر بخواهد به جای تورق مجلات، در نمایه‌نامه‌ها و چکیده‌نامه‌ها جست و جو کند ناچار است شماره‌ها و دوره‌های بسیاری را ورق بزند. گاه برخی از محققان برای شناسایی منابع مورد نیاز خود ناچارند ساعت‌ها و روزهای زیادی را به این امر اختصاص دهند، که بسیار وقت‌گیر و خسته‌کننده است و دقت لازم را هم ندارد. اما محتوای منابع الکترونیکی را می‌توان با انواع روش‌های مختلف جست و جو کرد. نظام‌های جست و جوی مجلات الکترونیکی بسیار متنوع و عمدتاً کاربرپسند (User-friendly) است.

* اصطلاح کاربرپسند برای نرم‌افزارها و پایگاه‌های اطلاعاتی به کار می‌رود که استفاده از آن‌ها آسان است و تقریباً تمام کاربران آن می‌توانند به سهولت و با استفاده از تسهیلات مختلف، اطلاعات را جست و جو و بازیابی کنند.

امکان جست‌وجو در تمام محتوا و سایر اطلاعات کتابشناختی

نرم‌افزارهای جست و جو این امکان را به جست و جو کننده می‌دهند که در تمام محتوای یک مقاله مانند عنوان، چکیده، نویسنده، تصویر، متن کامل و سایر اطلاعات کتابشناختی مثل نام مجله، سال نشر، ناشر، زبان مقاله، کشور محل انتشار، نام نویسنده، مترجم، موضوع، کلیدواژه و غیره جست و جو شود. بدین ترتیب می‌توان هر گونه محتوای مرتبط با موضوع مورد نظر را بازیابی کرد.

جست‌وجوی همزمان در چندین شماره از یک مجله یا چندین مجله مختلف برای جست و جو در منابع چاپی باید هر شماره آن جداگانه تورق شود. اما نرم‌افزارهای الکترونیکی این امکان را به جست و جو کننده می‌دهند که وی به صورت هم زمان در تمام مقاله‌های یک شماره از یک مجله یا در تمام مقاله‌های چندین شماره از یک مجله‌های مختلف جست و جو کند. برای مثال کارگزاری مانند IngentaSelect این امکان را به کاربران می‌دهد که در میلیون‌ها مقاله از چندین هزار مجله به طور هم زمان جست و جو کند.

جست‌وجوی رایگان

ناشران و کارگزاران مجلات الکترونیکی این امکان را برای کاربران فراهم کرده‌اند که به صورت رایگان در اطلاعات توصیفی، چکیده و حتی متن کامل مقاله‌ها جست و جو کنند. گاهی برخی از این پایگاه‌ها میلیون‌ها پیشینه دارد و متن کامل تعدادی از مقاله‌ها، گزارش‌ها و بخش‌های برخی از مجله‌ها نیز رایگان است.

دروازه‌ای به فهرست‌های کتابخانه‌ای (از سایت کتابخانه کنگره آمریکا)

Z39.50

Gateway to Library Catalogs

Welcome to the Library of Congress Page for gateway access to LC's catalog and those at many other institutions.

بیشتر کتابهای انگلیسی موجود در کتابخانه‌های ایران را می‌توان با کمک همین فهرست، فهرست‌نویسی کرد و رکورد آن را به نرم افزار کتابخانه وارد کرد.

Search Library of Congress Catalog

Library of Congress Online Catalog

برای جستجو در فهرست کتابخانه کنگره

- Simple Search (any keyword) که حاوی میلیون‌ها رکورد است.
- Advanced Search (multiple terms using Boolean operators)
- Left-Anchored Phrase Search

Search Other Catalogs

Where applicable, the software vendor for the target Z39.50 implementation is given in parentheses after the name of the institution.

A | B | C | D | E | F | G | H | I | J | K | L | M | N | O | P | Q | R | S | T | U | V | W |

برای جستجو در سایر فهرست‌های کتابخانه‌ای در جهان

- Academica Sinica -- Taiwan (INNOPAC)
- Academy of Natural Sciences -- Philadelphia, PA (INNOPAC)
- Acadia University -- Nova Scotia, Canada (SirsiDynix)
- ACCESS Pennsylvania Database (INNOPAC)
- Adelphi University -- Garden City, NY (INNOPAC)
- American Museum of Natural History -- New York, NY (INNOPAC)

کیفیت مناسب و محیط چندرسانه‌ای و گرافیکی

محتوای مجله‌های الکترونیکی را می‌توان به صورت گرافیکی و چندرسانه‌ای استفاده نمود. این قابلیت‌ها سبب می‌شوند که محتوای مجله‌ها با کیفیت بسیار مناسب و در صورت نیاز همراه با صوت و تصویر و سایر قابلیت‌های گرافیکی ارائه شوند.

دسترسی به محتوای رایگان

علاوه بر دسترسی رایگان به خدمات مرجع و جست و جو در متن کامل مجلات الکترونیکی و نیز امکان استفاده از متن کامل برخی از مجله‌های تجاری، امروزه بسیاری از مجله‌های الکترونیکی سازمان‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی غیرانتفاعی و دولتی به صورت رایگان دسترس پذیر شده‌اند و به تدریج بر شمار آن‌ها اضافه می‌شود. تعداد مجلات الکترونیکی رایگان و معتبر روز به روز در حال افزایش است و علاوه بر آن بسیاری از محققان و دانشمندان، مقاله‌ها و گزارش‌های علمی خود را از طریق اینترنت و به صورت رایگان در اختیار عموم قرار

رسانه‌های مجلات با دسترسی آزاد (۲۰۰۰ مجله رایگان که متن کامل آن‌ها قابل جستجو و دسترسی است).

می‌دهند. افزایش تعداد آرشیوهای الکترونیکی و منابع رایگان تهدیدی جدی برای مجلات تجاری است و حتی پیش‌بینی می‌شود در آینده‌های نه چندان دور تعداد زیادی از پایگاه‌های اطلاعاتی و مجلات الکترونیکی تجاری به صورت رایگان عرضه شوند. آن‌ها سعی می‌کنند درآمدهای خود را بیش‌تر از تبلیغات و جذب آگهی و سایر روش‌های جایگزین کسب کنند. بدین ترتیب موقعیتی عالی برای کاربران اطلاعات فراهم شده است تا به اطلاعات مورد نیاز خود به صورت رایگان دسترسی یابند.

تغییر در رفتارهای اطلاع‌یابی

امکانات، تسهیلات و خدمات بی‌نظیر ناشران و کارگزاران مجله‌های الکترونیکی و به طور کلی منابع الکترونیکی و مسائلی که در فوق به آن‌ها اشاره شد سبب شدند تا رفتار اطلاع‌یابی استفاده‌کنندگان اطلاعات نیز به تدریج دگرگون شود. امروزه بسیاری از محققان و کاربران اطلاعات به جای مراجعه به نمایه‌نامه‌ها و چکیده‌نامه‌ها و سایر منابع مرجع و غیرمرجع چاپی ابتدا سعی می‌کنند به این منابع در وب مراجعه کنند. در آینده شاهد تغییرات بیش‌تری در رفتار اطلاع‌یابی کاربران خواهیم بود.

عدم وابستگی به محمل خاص

منابع الکترونیکی را می‌توان از محمل آن جدا کرد و از آن استفاده مجدد نمود. تولید پایگاه‌های اطلاعاتی تخصصی در موضوعات مختلف، محصول واکنشی اطلاعات از پایگاه‌های اصلی است. برای مثال پایگاه اطلاعاتی مدلاین حاوی میلیون‌ها رکورد اطلاعات در زمینه‌های مختلف پزشکی است. از این محصول می‌توان ده‌ها پایگاه اطلاعاتی دیگر در زمینه‌های مختلف پزشکی استخراج کرد که فقط متخصصان همان حوزه از آن بهره ببرند.

قابلیت‌های راهبری (Navigation) توسط کاربر یا استفاده‌کننده

قابلیتی است که در آن کاربر یا استفاده‌کننده اطلاعات و نظام‌های رایانه‌ای می‌تواند بسیاری از جنبه‌های استفاده از آن‌ها را کنترل و هدایت کند؛ به گونه‌ای که می‌تواند در زمان دلخواه و با استفاده از قابلیت‌های ویژه نرم‌افزاری از اطلاعات آن استفاده کند. (محسنی،

۱۳۸۵، ۸۱-۸۶)

DOAJ

**DIRECTORY OF
OPEN ACCESS
JOURNALS**

[Find Journals](#)

[New titles](#)

[Find articles](#)

[Suggest a journal](#)

[About](#)

[FAQ](#)

[News](#)

[Links](#)

[Sponsors](#)

[Membership](#)

[Feedback](#)

[For journal owners](#)

[For authors](#)

Welcome to the Directory of Open Access Journals. This service covers free, full text, quality controlled scientific and scholarly journals. We aim to cover all subjects and languages. There are now **4073** journals in the directory. Currently **1462** journals are searchable at article level. As of today **275288** articles are included in the DOAJ service.

Support the development and operation of DOAJ. Sign up for membership - go to the membership page. We are very thankful for the support from those of you who have already decided to become DOAJ members. See the list of members

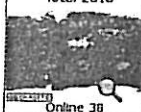
Breaking news: Long-term preservation of Open Access Journals

[Find Journals](#)

Browse by title
A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Browse by subject
[Expand Subject Tree](#)

Today's visitors
Total 2616

Online 38

<p>Agriculture and Food Sciences</p> <p>Arts and Architecture</p> <p>Biology and Life Sciences</p> <p>Business and Economics</p> <p>Chemistry</p> <p>Earth and Environmental Sciences</p> <p>General Works</p> <p>Health Sciences</p> <p>History and Archaeology</p>	<p>Languages and Literatures</p> <p>Law and Political Science</p> <p>Mathematics and Statistics</p> <p>Philosophy and Religion</p> <p>Physics and Astronomy</p> <p>Science General</p> <p>Social Sciences</p> <p>Technology and Engineering</p>
--	---

مزایای ادواری‌های الکترونیکی از دیدگاه ناشران

تولید ادواری‌های الکترونیکی برای ناشران نیز مزایای فراوانی دارد، به طوری که از آن استقبال زیادی نموده‌اند و به شکل‌های مختلف از مزایای آن استفاده می‌کنند.

- سرعت تولید، ویرایش و انتشار
- سرعت دسترسی پذیر ساختن محتوی
- هزینه پایین تولید و دسترسی
- بازاریابی، تبلیغ و دسترسی وسیع‌تر
- روش‌های مختلف قیمت‌گذاری
- ارائه خدمات تحویل مدرک
- استفاده از خدمات کارگزاران متعدد و بسته‌بندی مجدد محصولات
- قابلیت‌های گرافیکی و چندرسانه‌ای فراوان و متنوع
- محدودیت‌های کم‌تر برای انتشار مقاله
- مالکیت محتوا (Ownership) و بسته‌بندی مجدد (Repackaging)
- فرآیند شدن تولید محتوی توسط افراد حقیقی و حقوقی مختلف و تولید رایگان مجلات الکترونیکی

یک مجله درون خطی (PSQ) بخشی اول این تصویر در صفحه ۲ قابل مشاهده است.

The screenshot shows the website for Political Science Quarterly. It includes a navigation menu with 'Home', 'About', 'Contact', and 'Subscribe'. The main content area features 'Institutional Subscriptions' and '2005 SUBSCRIPTION RATES FOR LIBRARIES AND INSTITUTIONS'. It lists the journal's ISSN (0032-3195) and E-ISSN (1530-1652), and provides details on electronic access services, including terms and conditions, frequently asked questions, and access to full text. The subscription rate for the print edition with free online access is \$270 per year. The website also mentions that the journal is a non-partisan journal published since 1890, devoted to the study of contemporary and historical aspects of government, politics, and public affairs.

سرعت تولید، ویرایش و انتشار

بسیاری از مراحل تولید، ویرایش و انتشار مانند فرآیند لیتوگرافی، چاپ، صحافی و غیره برای انتشار مجلات و سایر منابع الکترونیکی وجود ندارد. به همین دلیل محتوای مجلات الکترونیکی را می‌توان با سرعت بیش‌تر تولید کرد.

سرعت دسترسی پذیر ساختن محتوا

محتوای مجلات الکترونیکی درون خطی به محض تولید و قرار گرفتن در وبسایت ناشر، قابل دسترسی است. در واقع مراحل سنتی توزیع و ارسال منابع چاپی از طریق نظام پستی حذف می‌شود.

هزینه پایین تولید و دسترسی

مجلات الکترونیکی یک بار تولید و صفحه‌آرایی می‌شود و تمام کاربران می‌توانند به طور هم‌زمان از همان نسخه استفاده کنند. حتی بسیاری از هزینه‌های تولید شماره‌های مختلف مجلات مانند نرم‌افزار جست و جو و بازیابی اطلاعات و مدیریت خدمات مربوط به مجلات درون خطی و غیره یک بار طراحی می‌شود و تا ویرایش بعدی به دفعات از آن استفاده می‌شود. بسیاری از فعالیت‌های تولید، تبلیغ، بازاریابی و ارائه خدمات اطلاع‌رسانی با نرم‌افزار انجام می‌شود. به همین دلیل هزینه تولید و دسترسی به مجلات الکترونیکی پایین‌تر از مجلات چاپی است.

بازاریابی، تبلیغ و دسترسی وسیع‌تر

وبسایت مربوط به بازاریابی، تبلیغ و دسترسی به محتوای مجلات الکترونیکی درون خطی در تمام شبانه‌روز و ۲۴ ساعته و حتی ایام تعطیل و در تمام مکان‌ها قابل دسترسی است. به همین دلیل ناشران ارتباط وسیع‌تری با بازار مصرف دارند. روش‌های تبلیغ و بازاریابی نیز بسیار تازه‌تر و جذاب‌تر شده است. امروزه بیش‌تر ناشران مجلات الکترونیکی، فهرست مندرجات و چکیده و خدمات جست و جو و انواع خدمات مرجع را به صورت رایگان در اختیار کاربران قرار می‌دهند و فقط هزینه تهیه متن کامل را از مشتریان دریافت می‌کنند.

ارتباط سریع‌تر و آسان‌تر ناشر با عوامل تولید و نشر

ناشر از مرحله تهیه محتوا تا تولید آن باید با افراد و سازمان‌های مختلفی ارتباط برقرار نماید. برای مثال می‌توان مقاله را به ویراستار،

نویسنده، نمونه‌خوان، صفحه‌آرا، گرافیکست و سایر عوامل تولید از راه دور و با اینترنت ارسال نمود. به همین دلیل ناشر می‌تواند با افراد بیشتری در نقاط مختلف دنیا و بدون محدودیت‌های زمانی و مکانی و مراجعه حضوری ارتباط داشته باشد و بسیاری از هزینه‌های مربوط را نیز کاهش دهد.

روش‌های مختلف قیمت‌گذاری

قیمت‌گذاری یک مجله چاپی معمولاً بر اساس اشتراک سالانه یا گاهی تک‌فروشی است و نظام قیمت‌گذاری آن نیز بیشتر ثابت است. البته گاهی ممکن است عواملی مانند تعداد نسخه‌های اشتراک، اشتراک فردی یا کتابخانه‌ای و غیره برای منابع چاپی موجب تخفیف گردد. اما به هر حال تخفیف آن هم معمولاً حداکثر چند درصد از قیمت سالانه آن است. اما قیمت‌گذاری مجلات الکترونیکی بسیار متنوع است. عواملی مانند زمان استفاده، مکان استفاده، تعداد مقاله‌های استفاده شده، تعداد کاربران، نوع سازمان، نوع شبکه، کارگزار و بسیاری از عوامل دیگر بر قیمت‌ها تأثیر زیادی می‌گذارند. در این باره در بخش مربوطه اطلاعات بیش تری کسب می‌کنید.

ارائه خدمات تحویل مدرک

خدمات تحویل مدرک در زمان‌های نه چندان دور در انحصار برخی کتابخانه‌های بزرگ و ملی و تعداد محدودی از مراکز خدمات تحویل مدرک تجاری بوده است. به عبارت دیگر، اطلاعات ناشران در کتابخانه‌ها و مراکز خریداری و نگهداری می‌شد و آن‌ها مقاله‌های مورد نیاز مشتریان را با دریافت هزینه‌های زیاد و معمولاً با استفاده از نسخه‌های چاپی ارسال می‌کردند. بدین ترتیب ناشران امکان دسترسی به بسیاری از مشتریان را نداشتند. نشر الکترونیکی و تحت وب و امکان ارتباط دائم ناشران با کتابخانه‌ها و بازار مصرف سبب شده است تا آن‌ها علاوه بر خدمات اشتراک به ارائه خدمات تحویل مدرک نیز بپردازند. ارائه خدمات تحویل مدرک ناشران از آن جایی که به صورت مستقیم و بر اساس نسخه‌های الکترونیکی ادواری‌هاست بسیار ارزان‌تر و سریع‌تر از خدمات تحویل مدرک سنتی است.

استفاده از خدمات کارگزاران متعدد و بسته‌بندی مجدد محصولات

ناشران، محصولات الکترونیکی درون خطی خود را می‌توانند از

شبکه‌های مختلف و حتی با بسته‌بندی‌های گوناگون و مجدد به بازار مصرف عرضه کنند. هر کارگزار از روش‌ها و نرم‌افزارهای متفاوتی استفاده می‌کند و مشتریان نیز بر اساس نیاز خود یکی از آن‌ها را انتخاب می‌کنند. بدین ترتیب ناشر می‌تواند با عرضه محصول خود از طریق کارگزاران گوناگون، آن را با روش‌های مختلف بازاریابی و توزیع کند. حتی گاهی بهای استفاده از یک ادواری خاص از یک کارگزار تا کارگزار دیگر متفاوت است. ارائه خدمات تحویل مدرک متعدد، تسهیل سفارش ائتلافی و سایر روش‌های متنوع برای عرضه محصول توسط کارگزاران مختلف از مزایای دیگر محصولات الکترونیکی است.

قابلیت‌های گرافیکی و چندرسانه‌ای فراوان و متنوع

سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای رایانه‌ای این قابلیت را به ناشران داده‌اند که منابع الکترونیکی را با ویژگی‌های گرافیکی بالا و مناسب، به صورت رنگی و چندرسانه‌ای منتشر کنند و با کمک خطوط مخابراتی در اختیار مصرف‌کنندگان قرار دهند. بسیاری از این قابلیت‌ها در منابع سنتی وجود نداشت و در برخی موارد با هزینه بسیار بالا امکان‌پذیر بود.

محدودیت‌های کم‌تر برای انتشار مقاله

بسیاری از محدودیت‌های انتشار منابع چاپی از جمله هزینه‌های کاغذ و چاپ، زمان لازم برای آماده‌سازی محتوا و انتشار چاپی آن و غیره مانع بزرگی برای انتشار به موقع تمامی مقاله‌های دریافتی از نویسندگان و سایر تولیدکنندگان محتواست. علاوه بر تأخیر فراوان در انتشار مقاله‌ها، بسیاری از مقاله‌های خوب هرگز منتشر نمی‌شوند. در محیط الکترونیکی بسیاری از این محدودیت‌ها معمولاً یا وجود ندارد یا چندان مشکل‌ساز نیست. به همین دلیل ناشران می‌توانند مقاله‌های بیش تری را با سرعت بیش تر در یک شماره از یک مجله منتشر کنند و مشکل انتظار نویسندگان برای انتشار مقاله را تا حدودی کم‌تر یا حذف کنند.

مالکیت محتوا (Ownership) و بسته‌بندی مجدد (Repackaging)

محتوای یک منبع الکترونیکی درون خطی در اختیار ناشر آن است و وی بیش تر می‌تواند مالکیت آن را کنترل کند. مصرف‌کنندگان معمولاً محتوای فوق را بر اساس قرارداد و در یک دوره زمانی خاص

مزایای ادواری های الکترونیکی از نظر کتابخانه ها

کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی یکی از بزرگترین کاربران و استفاده کنندگان ادواری های الکترونیکی درون خطی اند. به همین دلیل تمام مزایای ذکر شده برای مجلات الکترونیکی از دیدگاه کاربران برای کتابخانه ها نیز مصداق دارد. اما برخی از مزایای ویژه ادواری های الکترونیکی درون خطی برای کتابخانه ها عبارتند از:

- تسهیل اشتراک منابع، سفارش ائتلافی و سایر روش های گروهی برای دسترسی به ادواری ها
- استفاده بیش تر از نسخه های آزمایشی مجلات
- استفاده بیش تر از خدمات تحویل مدرک
- سازماندهی اطلاعات
- امکان استفاده از انواع روش های دسترسی به ادواری ها و حذف محدودیت های زمانی و مکانی
- امکان استفاده از خدمات اطلاع رسانی متنوع ناشران
- امکان دسترسی به اطلاعات مدیریتی مختلف و کنترل رفتار اطلاع یابی کاربران
- ارائه خدمات یکپارچه (Integrated) اشتراک و استفاده از ادواری ها

استفاده می کنند. در واقع ناشر آن را اجاره می دهد و مصرف کننده پس از انقضای قرارداد نمی تواند به آن ها دسترسی یابد. هر چند مشکلات مربوط به عدم رعایت قوانین حقوق نسخه برداری برای منابع الکترونیکی به نحوی وجود دارد و در مواردی حتی بیش تر نیز شده است، اما به هر حال ناشر می تواند محصولات خود را دوباره بسته بندی کند و آن را به شکل های مختلف و با واسطه های گوناگون به بازار عرضه کند.

فرآیند شدن تولید محتوا توسط افراد حقیقی و حقوقی مختلف و تولید رایگان مجلات الکترونیکی امکانات نرم افزاری و سخت افزاری وسیع، سهولت نشر الکترونیکی در محیط وب و کاهش نیاز به تخصص های ویژه، کاهش هزینه های نشر و بسیاری از مسائل دیگر سبب شده اند تا تولید ادواری ها و سایر منابع اطلاعاتی تسهیل شود و خودنشری نیز رواج یابد. امروزه بسیاری از سازمان ها، دانشگاه ها و حتی افراد و دانشمندان به سرعت و سهولت می توانند مقاله، گزارش و هر گونه اطلاعات شخصی، علمی، سازمانی و غیره را در محیط اینترنت و به صورت رایگان در اختیار عموم قرار دهند. دانشگاه ها، انجمن ها و مؤسسات علمی، قبلاً ادواری ها را به صورت چاپی و با هزینه های اشتراک زیاد منتشر می کردند. اما امروزه بسیاری از اطلاعات فوق به صورت الکترونیکی و در محیط وب و رایگان در اختیار عموم قرار می گیرد.

نرم افزارهای قدرتمند ناشران برای مدیریت محتوا سبب شده اند تا اطلاعات به بهترین شکل ممکن دسترس پذیر شوند. اطلاعات نیز در محیط رایانه ای سازماندهی و پردازش می شوند، به طوری که کاربران، تمام محتوای منابع الکترونیکی را به راحتی جست و جو می کنند. ناشر می تواند بایگانی تمام دوره ها و شماره های گذشته یک یا چند ادواری را در محیط وب قرار دهد و کاربران به طور هم زمان در تمام آن ها جست و جو کنند. ارائه انواع خدمات رایگان دیگر برای اطلاع رسانی، بازاریابی و فروش بیش تر ادواری ها نیز با استفاده از همین نرم افزارها امکان پذیر شده است. به طوری که تمام علاقه مندان به محض انتشار شماره جدید و حتی قبل از انتشار آن می توانند از محتوای آن آگاهی یابند. (محسنی، ۱۳۸۵، ۸۶-۸۹)

خدمات اطلاع رسانی سونتر به کتابخانه ها و کتابداران Swets Information Services

Our Solutions Services

SwetsWise Online Content

دسترسی و مدیریت تمام مجلات الکترونیکی از طریق یک رابط کاربر واحد

Access and manage all your e-journals through a single interface

Managing access to e-journals can be a demanding and time-consuming process - not to mention promoting the e-journals' availability and content. With approximately 15,000 established e-journals, these tasks drain valuable time from your workday.

Let SwetsWise Online Content be your single point of access to the most extensive collection of e-journals available. You benefit from a host of value-added features, including swift access set-up for new e-journal subscriptions and the handling of missing content claims with publishers - not to mention devoting more time to your core activities.

The core service خدمات اصلی

End users برای کاربران

جستجو SEARCH

انتخاب SELECT

مطالعه / خرید READ/PURCHASE

برای کتابخانه ها و متخصصان اطلاع رسانی

Library/Information Professional

تغییر یا متسبب سازی مجموعه بررسی استفاده

نگهداری مجموعه

لایحه اطلاعات

خدمات به کاربران

Maintain Collections

Disseminate information

Review Usage

Adjust Collections

Maintain users

The Benefits

- Full control over your e-journals
- 24/7 Access to the largest collection of e-journals in the industry
- Extensive dissemination and current awareness tools
- Advanced usage reporting capabilities
- Desired content without a subscription
- Easy integration with your existing resources
- Delegate user administration tasks to publishers and report

Thieme Verlag

"We are very pleased that the entire range of Thieme's medical and scientific online journals is now accessible to the users of Swets Information Services' outstanding SwetsWise Online Content platform."

Thomas Connertz,
Electronic Journal Director,
Thieme Verlag

SWETS

تسهیل اشتراک منابع، سفارش ائتلافی و سایر روش‌های گروهی برای دسترسی به ادواری‌ها محدودیت‌های کتابخانه‌ها برای تهیه تمامی ادواری‌های مورد نیاز مانند کمیود بودجه و فضا و غیره سبب شده است تا آن‌ها از روش‌های مختلف دیگری برای دسترسی به منابع اطلاعاتی استفاده کنند. مهم‌ترین روش‌های مرسوم عبارتند از: همکاری بین کتابخانه‌ای، اشتراک منابع، استفاده از خدمات تحویل مدرک سایر کتابخانه‌ها، اشتراک در خرید منابع و سفارش ائتلافی. تولید الکترونیکی ادواری‌ها و توزیع آن از طریق اینترنت، روش‌های فوق را فراگیرتر نموده است. به طوری که امروزه بسیاری از کتابخانه‌ها، سازمان‌ها، وزارتخانه‌ها، دانشگاه‌ها و مؤسسه‌ها در غالب یک ائتلاف از ادواری‌های الکترونیکی استفاده می‌کنند. بدین ترتیب هزینه اشتراک بسیار کاهش یافته است و آن‌ها می‌توانند با کم‌ترین هزینه به بیشترین منابع دسترسی یابند.

استفاده بیش‌تر از نسخه‌های آزمایشی مجلات

یکی از روش‌های انتخاب ادواری‌ها تهیه نسخه‌های آزمایشی (Trial Copy) و نسخه نمونه (Sample Copy) است. تهیه نسخه‌های نمونه الکترونیکی در مقایسه با مشکلات و زمان‌بر بودن تهیه نسخه‌های نمونه چاپی بسیار راحت‌تر است. تقریباً تمامی ناشران الکترونیکی درون خطی امکان دسترسی رایگان به دوره‌های آزمایشی یک یا چند

مجله را فراهم می‌کنند. حتی برخی از کارگزاران و ناشران همواره تعداد قابل توجهی از ادواری‌ها را به صورت رایگان و آزمایشی برای مشتریان خود دسترسی‌پذیر می‌کنند و کتابخانه‌ها و افراد در صورت نیاز می‌توانند در دوره‌های زمانی متفاوت که معمولاً بین ۳ تا ۶ ماه می‌باشد، از مجلات مورد نظر خود به صورت آزمایشی و بدون پرداخت هزینه، استفاده کنند و پس از ارزیابی محتوا و نرم‌افزار، آن‌ها را انتخاب و تمدید اشتراک کنند

EBSCO Publishing Provider of EBSCOhost®

Request Free Trial

* denotes required field

Your Name: _____

Your Job-Title: _____

Name of Institution: _____

Street Address: _____

City: _____

State/Province: Select a State

Zip/Postal Code: _____

Country: Select a Country

E-mail: _____

Check for pricing/subscription information

Comments: _____

Note: Submitting this form will not provide access to the databases requested.

Note: Submitting this form will not provide access to the databases requested.

درخواست نسخه آزمایشی

استفاده بیشتر از خدمات تحویل مدرک

بسیاری از مجلات در کتابخانه‌ها چندان استفاده نمی‌شوند. کتابخانه‌ها می‌توانند به جای اشتراک کامل این ادواری‌ها از خدمات تحویل مدرک ناشران و کارگزاران استفاده کنند. معمولاً در چنین مواردی جست و جو در اطلاعات کتابشناختی، چکیده و حتی متن کامل رایگان است و کتابخانه‌ها تنها در صورت استفاده از متن کامل مقاله، هزینه آن را پرداخت می‌کنند.

سازماندهی اطلاعات

سازماندهی ادواری‌های موجود و محتوای آن‌ها یکی از مشکلات اساسی کتابخانه‌هاست. مجلات الکترونیکی معمولاً به دقت توسط ناشران آن‌ها نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی و سازمان‌دهی شده‌اند و لازم نیست کتابخانه‌ها آن‌ها را دوباره سازماندهی کنند. حتی دوره‌های مختلف و بایگانی چندین ادواری و متن کامل مقاله‌های آن‌ها مانند روش‌های نگهداری مجله‌ها در قفسه‌های مخصوص نشریات و حتی بسیار بهتر از آن سازماندهی شده‌اند و کاربران کتابخانه‌ها می‌توانند با استفاده از نرم‌افزارهای پیشرفته ناشران در آن‌ها تورق و جست و جو کنند

EBSCO Electronic Journals Service

list of journals

فهرست آنلاین مجلات الکترونیکی و تنظیم برخی از ویژگی‌ها و نحوه نمایش از کارگزاران منتشر جهانی مجلات، پایگاه‌های اطلاعاتی و کتاب‌چاپی الکترونیکی

All Journals Pay-per-view Journals Publishers Subjects

همه مجلات مجلات پرداخت به ازای استفاده

Download Complete List EJS Login

ذخیره فهرست کامل بیابندها

فقط عنوان مجلات را نمایش دهد محدود کردن تعداد نمایش جستجو در کل فهرست

Find: Show 100 per page Show Journal Titles Only OK

0-9 A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

مجله ۱ تا ۱۰۰ از مجموع ۱۳۲۹ مجله قابل دسترسی

Journals 1 to 100 of 13209 available

first page previous page next page last page

صفحه اول صفحه قبل صفحه بعد صفحه آخر

ACE Journal

Publisher: Association for the Advancement of Computing in Edu

ISSN: 1065-6901

Subject: Theory and Practice of Education

URL: http://ejournals.ebsco.com/direct.asp?JournalID=113957

Legend: Available via Pay-per-view

پرداخت به ازای مشاهده یک مقاله یا استفاده از خدمات تحویل مدرک

به جای اشتراک دوره گزین مجله‌ها امکان پذیر است

AACN Clinical Issues: Advanced Practice in Acute and Critical Care

Publisher: Lippincott Williams & Wilkins (LWW)

ISSN: 1079-0713

Subject: Nursing

URL: http://ejournals.ebsco.com/direct.asp?JournalID=108942

FTS Coverage: Volume 7 Number 1 (February 1996) - Volume 17 Number 1 (January 2006)

امکان استفاده از انواع روش های دسترسی به ادواری ها و حذف محدودیت های زمانی و مکانی

کتابخانه ها می توانند با روش های مختلف، محتوای ادواری های الکترونیکی را برای کاربران خود دسترس پذیر سازند. برای مثال امکان استفاده هم زمان و بدون محدودیت های مکانی و زمانی را برای تمام کاربران فراهم کنند یا مزایا و محدودیت های مختلفی را برای کاربران گوناگون اعمال کنند. تمامی کاربران می توانند در هر زمانی از شبانه روز، ۲۴ ساعته و بدون مراجعه به کتابخانه و در هر محل دلخواه مانند کتابخانه، خانه، اتاق کار، مسافرت و غیره از آن استفاده کنند.

سونتر (یکی از کار گزاران بین المللی برای اشتراک ۲۶۰۰۰۰ عنوان از ۶۰۰۰۰ ناشر انواع پایندهای چاپی و الکترونیکی

امکان استفاده از خدمات اطلاع رسانی متنوع ناشران

ارائه خدمات مرجع رایگان و پیشرفته توسط ناشران سبب می شود حجم کار کتابخانه ها در این زمینه کاهش یابد. افراد می توانند با مراجعه به سایت میزبان و اعلام علایق خود، خدمات اشاعه گزینشی اطلاعات، خدمات آگاهی رسانی جاری و خدمات فهرست مندرجات را به صورت خود کار، روزآمد و رایگان از طریق پست الکترونیکی دریافت کنند. حتی بیش تر کتابخانه ها امکان ارائه بسیاری از این خدمات را با کمیت و کیفیت موجود ندارند. برخی از کتابخانه ها اشتراک پرهزینه بسیاری از پایگاه های اطلاعاتی را حذف نموده اند.

انتشارات بلک ول (یکی از ناشران معتبر پایندها در جهان و برخی از خدمات آن)

The Librarian Site

Library Purchasing Options

کرتنه های خرید کتابخانه

Key Features of Licensing the 2006 Collection from Blackwell Publishing:

- Includes over 750 online journal titles.
- Includes the maintenance of current subscriptions.
- Subscriptions can be converted on online-only formats.
- Transfer journals are included in the Collection.
- New/Young journals are not included in the Collection but are available on subscription basis only.
- Includes access to recent back files, i.e. those published online

Licensing the Blackwell Publishing Collection

بسته مجوز استفاده از انتشارات بلک ول

Key Features of Licensing the 2006 Collection from Blackwell Publishing:

- Includes over 750 online journal titles.
- Includes the maintenance of current subscriptions.
- Subscriptions can be converted on online-only formats.
- Transfer journals are included in the Collection.
- New/Young journals are not included in the Collection but are available on subscription basis only.
- Includes access to recent back files, i.e. those published online from January 1st 1997 to the current issue.
- Includes archival access to paid-for content.
- Includes access to OnlineEarly articles, posted online before the print issue is published.
- All journals are now available on Blackwell Synergy, as well as through intermediary sites.
- Offers a rich supply of content for a fraction of the print price.
- Unlimited access through IP recognition, Athens, or remote username and password.
- Reduces inter-library loan costs and saves shelving space, time and cost.
- Licenses designed with librarians for librarians. View our site license agreement [here](#)

Subject Bundles

مجموعه های تخصصی های موضوعی

Institutions focused on a defined research area may choose to license a Subject Bundle of online journals to best meet their needs. This could include hospitals, pharmaceutical companies, agricultural colleges, theological schools, businesses, among others.

The Subject Bundle option enables libraries and information services to 'top up' their existing subject collections with Premium access to other titles in the discipline at discounted prices.

A wide range of Subject Bundles are available, including:

- Agriculture کشاورزی
- Business and Finance بازرگانی و مالی
- Dentistry دندانپزشکی
- Engineering and Materials Science مهندسی و علوم مواد
- Fisheries ماهیگیری
- Law حقوق
- Medicine پزشکی
- Nursing پرستاری
- Statistics آمار
- Theology and Religion الهیات و دین
- Veterinary Science دامپزشکی

مجلات چاپی

مجلات الکترونیکی

سده ها مجموعه های بزرگ مجموعه های روز

کتابت، آلبوم های کتابخانه ای و مجموعه های برای دسترسی

پایگاه های اطلاعاتی

سایر خدمات الکترونیکی

مجموعه های کتابی

کتابهای آفریک: کتابهایی که برگه های آن را می توان با رنگه های روزآمد بزرگ بدینا کرد (رول شده ها)

SWETS

Journals & Magazines - Print
Swets Information Services started its business more than a century ago by supplying print journals and magazines to the STM (Science, Technology and Medicine), professional and business fields. Print journals and magazines form the basis of the formats currently available.

Journals & Magazines - Electronic
During the past decade, most publishers have begun offering electronic journals in addition to the print formats. E-journals are easier to search, take up no physical space and readers can access them online at anytime and place. Though the majority of e-journals are available online, publishers offer diverse e-journal subscription models:

- **Print + free E-Journal (internet)**
Your organization receives free access to the e-version of the print journal you currently subscribe to. Access is usually limited to one user per paid print subscription. You are required to maintain your print subscription.
- **Print + paid E-Journal (Internet)**
The publisher offers a hybrid option on the print subscription to allow you to access the e-version of the journal. This is usually the case if your organization requires access to an e-journal for more than one user at a time. Pricing can either be fixed, price per user, or day-per-view. You are required to maintain your print subscription.
- **Journals & Magazines - E-Journal only**
Publishers increasingly give you the option of accessing electronic journals without having to maintain a print subscription. E-journal pricing is usually based on the maximum number of users, though day-per-view pricing is also becoming increasingly widespread.

Swets Information Services

Select language

Home About Us Contact Us

Collection

We offer you a broad collection of information products, ranging from scientific journals and CD-Rom databases to your daily newspaper. The Swets Information Services' collection carries over 260,000 titles from more than 60,000 publishers. We deliver information from every place in the world - to every place in the world.

Let Swets Information Services be your single point of contact for all your subscription products:

Journals & Magazines - Print
Journals & Magazines - Electronic
Journal packages & the ALPSP Learned Journals Collection
Library Consortia & Multi-site organization packages
Databases
Other electronic information
Book series
Loose-leafs
Newspapers

Journals & Magazines - Print
Swets Information Services started its business more than a century ago by supplying print journals and magazines to the STM (Science, Technology and Medicine), professional and business fields. Print journals and magazines form the basis of the formats currently available.

Journals & Magazines - Electronic
During the past decade, most publishers have begun offering electronic journals in addition to the print formats. E-journals are easier to search, take up no physical space and readers can access them online at anytime and place. Though the majority of e-journals are available online, publishers offer diverse e-journal subscription models:

- **Print + free E-Journal (internet)**
Your organization receives free access to the e-version of the print journal you currently subscribe to. Access is usually limited to one user per paid print subscription. You are required to maintain your print subscription.
- **Print + paid E-Journal (Internet)**
The publisher offers a hybrid option on the print subscription to allow you to access the e-version of the journal. This is usually the case if your organization requires access to an e-journal for more than one user at a time. Pricing can either be fixed, price per user, or day-per-view. You are required to maintain your print subscription.
- **Journals & Magazines - E-Journal only**
Publishers increasingly give you the option of accessing electronic journals without having to maintain a print subscription. E-journal pricing is usually based on the maximum number of users, though day-per-view pricing is also becoming increasingly widespread.

Our Solutions
Collection

مشکلات استفاده از ادواری‌های الکترونیکی

مزایای ویژه‌ای که مجلات الکترونیکی در اینترنت برای ناشران و استفاده‌کنندگان به وجود آورده‌اند، موجب رشد روزافزون شمار این مجلات و استقبال کاربران شده است. ولی افراد و کتابخانه‌ها در استفاده از این مجلات با مشکلاتی نیز مواجه‌اند که این مشکلات را بررسی می‌کنیم.

- مالکیت ادواری‌ها
- شناسایی مجلات و پراکندگی آن‌ها
- انتخاب ادواری‌های معتبر
- مشکلات استفاده از راهنماها و موتورهای کاوش
- تنوع نرم‌افزارها
- عدم دسترسی به سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای احتمالی
- آموزش‌های مختلف برای کتابداران و کاربران نهایی
- پیش‌بینی هزینه‌ها، تأمین و پرداخت آن
- خطوط ارتباطی نامناسب
- مسائل امنیتی و حقوقی
- تغییرات احتمالی در محتوا، نشانی، مالکیت و غیره
- روش‌های متفاوت قیمت‌گذاری
- مشکل ارزش‌گذاری و امتیازدهی به اعضای هیأت علمی
- محدودیت‌های دسترسی
- موانع روانی و رفتاری
- مشکل انتخاب بین ادواری‌های چاپی و الکترونیکی

امکان دسترسی به اطلاعات مدیریتی مختلف و کنترل رفتار اطلاع‌یابی کاربران تهیه آمارهای گوناگون مربوط به نحوه استفاده از ادواری‌ها مانند مقدار استفاده از یک مجله، استفاده‌کنندگان، موضوعات استفاده شده و بسیاری از اطلاعات آماری و مدیریتی دیگر نقش زیادی در تصمیم‌گیری برای ادامه اشتراک یک ادواری یا تجدید نظر در این زمینه دارند. نرم‌افزارهای قدرتمند ناشران و کارگزاران معمولاً این اطلاعات را در اختیار کتابخانه‌ها قرار می‌دهد.

ارائه خدمات یکپارچه Integrated اشتراک و استفاده از ادواری‌ها

انتخاب، اشتراک و استفاده از ادواری‌های چاپی بسیار وقت‌گیر و پرهزینه است. مکاتبه برای پی‌گیری اشتراک و دریافت، پی‌گیری‌های مربوط به پرداخت و تجدید اشتراک و ده‌ها کار دیگر نیازمند دقت، هزینه، زمان، نیروی انسانی و دقت فراوانی است. ارائه خدمات اطلاع‌رسانی آن‌ها به صورت چاپی نیز همین مسائل و مشکلات را دارد. اما تمامی مسائل انتخاب، اشتراک و استفاده از ادواری‌های الکترونیکی را می‌توان به صورت یکپارچه و هم‌زمان انجام داد. بدین ترتیب کتابخانه‌ها بودجه و زمان کم‌تری را به مدیریت ادواری‌ها اختصاص می‌دهند. (محسنی، ۱۳۸۵، ۸۹-۹۱)

Swets Information Services - مدیریت اشتراک الکترونیکی سوئتز > Select language

* Home | Search | Service | Contact Us

Our Solutions Services

خدمات الکترونیکی برای انتخاب و سفارش و دریافت و پیگیری منابع چاپی و الکترونیکی یکی از خدمات ناشران و کارگزاران معتبر جهانی است.

*** Electronic Subscription Management**

Easy access to your electronic journals
Establishing and maintaining access to e-journals can be a painstaking, labor-intensive process full of administrative and technical challenges. Electronic Subscription Management enables you to easily buy, access and manage subscriptions to any e-journal currently available. We give you greater control over your e-subscriptions by ensuring quick access and reducing the number of time-consuming tasks involved.

The four elements of total control

1. **Search & select** - overview of all available e-journals, both free and pay-per-view.
2. **Orders, renewals, cancellations and payments** - submission of orders to publishers and ongoing management.
3. **Set-up services** - set-up and access to e-journals through your preferred suppliers, including use of SwetsWise Online Content and local Helpdesks for technical support.
4. **Claiming** - Access denied? We'll make sure that access to your "missing" e-journal is reinstated as quickly as possible.

The benefits

Control
We keep you informed about new e-versions of your print subscriptions. Our alerting service notifies you as soon as new titles are available. We maintain publishers' electronic subscription data to ensure you always get up-to-date

خدمات الکترونیکی برای انتخاب و سفارش و دریافت و پیگیری منابع چاپی و الکترونیکی یکی از خدمات ناشران و کارگزاران معتبر جهانی است.

خدمات الکترونیکی برای: جستجو و انتخاب پایبندها برقراری خدمات پیگیری

تجدید اشتراک، قطع اشتراک و پرداخت

SWETS

مالکیت ادواری‌ها

مالکیت محتوای ادواری‌ها متعلق به ناشر آن است و کتابخانه‌ها بر اساس قرارداد تنها اجازه دسترسی و استفاده از آن را در همان زمان محدود دارند؛ برخلاف ادواری‌های چاپی که کتابخانه‌ها و افراد پس از تهیه، مالک آن محسوب می‌شوند و همواره می‌توانند از آن استفاده کنند. محتوای ادواری‌های الکترونیکی در رایانه ناشر ذخیره شده است و پس از پایان مدت اشتراک دیگر قابل دسترسی نیستند، مگر آن که تجدید اشتراک شوند.

شناسایی مجلات و پراکندگی آن‌ها

هر کدام از ادواری‌های الکترونیکی دارای نشانی اینترنتی خاصی است که لازم است استفاده‌کننده از آن اطلاع داشته باشد. برای استفاده از آن‌ها باید ابتدا انبوه مجلات الکترونیکی موجود در اینترنت شناسایی و نشانی آن‌ها یادداشت شود و کاربر با تایپ این نشانی‌ها در مرورگر اینترنت به آن متصل شود و از آن استفاده کند. این کار با توجه به تعداد فراوان مجلات الکترونیکی و افزایش مداوم آن‌ها وقت‌گیر است و به بایگانی مناسبی نیاز دارد. برخی از کتابخانه‌ها بر اساس نیاز مخاطبان خود ادواری‌های مورد نظر را شناسایی می‌کنند و پس از دسته‌بندی، نشانی آن‌ها را در وبسایت کتابخانه قرار می‌دهند تا کاربران برای شناسایی و دسترسی به آن‌ها با مشکلات کم‌تری مواجه شوند.

انتخاب ادواری‌های معتبر

سهولت نشر الکترونیک در محیط وب سبب شده است تا بسیاری از افراد حقیقی و حقوقی اطلاعات گوناگونی چون ادواری‌ها را در محیط اینترنت منتشر کنند. کیفیت محتوای این منابع بسیار متغیر است. ادواری‌های بسیار معتبر، متوسط و بسیار بی‌ارزش را می‌توان در اینترنت پیدا کرد. به همین دلیل پیدا کردن محتوای معتبر و ارزش‌گذاری آن‌ها به خصوص برای مبتدیان بسیار مشکل است. کتابداران با توجه به تجربه قبلی، در این زمینه نیز می‌توانند بر اساس شاخص‌های مختلف آن‌ها را ارزیابی، انتخاب و دسته‌بندی کنند و برای راهنمایی و دسترسی جامعه کتابخانه نشانی آن‌ها را در وبسایت کتابخانه قرار دهند.

مشکلات استفاده از راهنماها و موتورهای کاوش

در موارد زیادی جست‌وجوکنندگان از راهنماها و موتورهای کاوش برای جست و جوی ادواری‌های مورد نیاز و احتمالاً محتوای موجود در آن‌ها استفاده می‌کنند. در بیش تر موارد نتیجه جست و جو انبوه اقلامی است که درصد بسیار زیادی از آن‌ها نامناسب است. موتورهای کاوش تقریباً هر چیز را بازایی می‌کنند و عدم آگاهی جست و جوکنندگان از فنون جست و جو و امکانات و کارایی موتورهای کاوش مشکلات فوق را بیش تر می‌کند.

تنوع نرم‌افزارها

هر ناشر مجلات الکترونیکی از نرم‌افزاری خاص برای مدیریت محتوا و جست‌وجو استفاده می‌کند. کاربران نیز باید به همین نسبت با نرم‌افزارهای مختلف آشنا شوند.

عدم دسترسی به سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای احتمالی

استفاده از ادواری‌های الکترونیکی به سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای مختلفی وابسته است که نصب و راه‌اندازی و ارتقای آن‌ها مشکل است و به آموزش خاص نیاز دارد.

آموزش‌های مختلف برای کتابداران و کاربران نهایی

تهیه و نصب و راه‌اندازی و استفاده از سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای عمومی و اختصاصی مورد نیاز برای استفاده از ادواری‌های الکترونیکی و نیز نحوه استفاده از انواع منابع الکترونیکی نیازمند آموزش‌های مختلفی است که باید کتابخانه‌ها و کاربران به آن‌ها توجه کنند.

پیش‌بینی هزینه‌ها، تأمین و پرداخت آن

پیش‌بینی هزینه‌های استفاده از ادواری‌های الکترونیکی غیرفارسی و تأمین آن و مشکلات روش‌های پرداخت، مشکلی اساسی برای بسیاری از کتابخانه‌ها در ایران است. هزینه استفاده از مجله‌های الکترونیکی بسیار متغیر است و به نحوه استفاده و متغیرهای مختلف دیگر بستگی دارد. علاوه بر آن روش‌های گوناگونی برای پرداخت هزینه‌ها وجود دارد. به خصوص استفاده مؤثر و مفید و سریع از بسیاری از خدمات ناشران و کارگزاران ادواری‌ها به فراهم نمودن انواع روش‌های مختلف پرداخت بستگی دارد. ارائه انواع خدمات بانکی، استفاده از کارت‌های اعتباری

و روش‌های مختلف انتقال ارز و غیره در استفاده از منابع الکترونیکی تجاری نقش مهمی دارد. متأسفانه در ایران قوانین و خدمات بانکی و اداری و مالی با مشکلات زیادی مواجه است و کتابخانه‌ها و افراد نمی‌توانند به راحتی این مشکلات را حل کنند.

خطوط ارتباطی نامناسب

کیفیت و کمیت استفاده از منابع الکترونیکی درون خطی وابسته به خدمات ارتباطی مناسب و پرسرعت است. کمبود خطوط مخابراتی و سرعت پایین آن در ایران یکی از مشکلات اساسی استفاده از اینترنت و منابع اینترنتی است. این مشکلات به خصوص برای استفاده از منابع چندرسانه‌ای و گرافیکی و انتقال تصاویر، عکس، فیلم و مانند آن بیش‌تر و عینی‌تر است.

مسائل امنیتی و حقوقی

اشتراک و استفاده از منابع اینترنتی تجاری براساس قراردادی است که بین ناشر یا کارگزار و کتابخانه‌ها منعقد می‌شود. مالکیت این منابع در اختیار ناشر است و نحوه استفاده کاربران، ذخیره و استفاده مجدد منابع، استفاده غیرمجاز از منابع، عدم رعایت حقوق نسخه‌برداری و حقوق پدیدآورندگان، عدم رعایت حقوق مصرف‌کنندگان، تغییر و جابجایی و حذف اطلاعات، دستکاری در اطلاعات، دستکاری و اختلال در نرم‌افزار، انتقال منابع برای دیگران، استفاده غیرقانونی از گذرواژه‌ها، سوء استفاده احتمالی از کارت‌های اعتباری، استفاده غیر مجاز از فایل‌های شخصی کاربران و بسیاری از مسائل حقوقی و امنیتی دیگر، مشکلاتی است که ممکن است بین ناشر و کاربران ایجاد شود.

تغییرات احتمالی در محتوا، نشانی، مالکیت و غیره

مالکیت ادواری‌های الکترونیکی در اختیار ناشران است و آن‌ها می‌توانند تغییراتی را اعمال کنند. به همین دلیل شاهد موارد زیادی چون حذف اطلاعات، تغییر محتوا، جابجایی محتوا، تغییر نام، حذف نشانی اینترنتی، تغییر نشانی، تغییر نرم‌افزار، انتقال مالکیت محتوا به ناشر دیگر، بسته‌بندی مجدد محتوا و موارد مشابه دیگر هستیم. این تغییرات سبب اختلال در استفاده از منابع الکترونیکی خواهد شد.

روش‌های متفاوت قیمت‌گذاری

قیمت‌گذاری ادواری‌های الکترونیکی تجاری بسیار متغیر و پیچیده است. استفاده صحیح و اقتصادی از آن‌ها نیازمند آگاهی کامل از روش‌های ناشران و کارگزاران مختلف برای تبلیغ، بازاریابی، قیمت‌گذاری، توزیع و دسترسی به ادواری‌ها است.

مشکل ارزش‌گذاری و امتیازدهی به اعضای هیأت علمی

یکی از مشکلات ادواری‌های الکترونیکی آن است که در بسیاری از کشورها هنوز انتشار مقاله و محتوا در آن‌ها مانند ادواری‌های چاپی امتیاز علمی ندارد. به همین دلیل دانشمندان و محققان و نویسندگان ناگزیرند برای انتشار مقاله‌های خود، بیش‌تر از همان روش‌های سنتی استفاده کنند. قطعاً تغییر در نحوه ارزش‌گذاری ادواری‌های الکترونیکی و امتیازدهی به مقاله‌های منتشر شده در آن‌ها استقبال محققان و نویسندگان و کاربران را به مراتب بیش‌تر از پیش می‌نماید. البته در حال حاضر بیش‌تر ادواری‌های الکترونیکی معتبر، قرینه الکترونیکی همان مجلات چاپی‌اند.

محدودیت‌های دسترسی

دسترسی به ادواری‌های الکترونیکی را می‌توان براساس قابلیت‌های نرم‌افزاری و نحوه قرارداد بین ناشر و کتابخانه یا کاربر به شکل‌های مختلف محدود کرد یا آن را گسترش داد. انواع روش‌های دسترسی به ادواری‌های الکترونیکی مانند استفاده از گذرواژه، تعریف و محدود کردن تعداد کاربران برای استفاده هم‌زمان، اعمال محدودیت‌های مکانی و زمانی در استفاده از ادواری‌های درون خطی، محدود کردن مقدار استفاده و بسیاری از محدودیت‌های دیگر موانعی مختلف برای استفاده از مزایای دسترسی به این منابع است.

موانع روانی و رفتاری

بسیاری از محققان و دانشمندان و افراد علاقه‌مند به استفاده از منابع چاپی عادت کرده‌اند. از طرف دیگر آن‌ها برای استفاده از منابع الکترونیکی چندان آسودگی روانی و رفتاری ندارند. تغییر رفتارهایی که در طول سالیان متممادی شکل گرفته است کارچندان ساده‌ای نیست. به همین دلیل علی‌رغم مزایای ویژه منابع الکترونیکی نباید این موانع را نادیده گرفت و هنوز برخی از افراد به درستی از آن‌ها استفاده نمی‌کنند.

مشکل انتخاب بین ادواری های چاپی و الکترونیکی

بسیاری از مسائل و محدودیت های فوق سبب شده که کتابخانه ها و کاربران در انتخاب شکل چاپی و الکترونیکی ادواری ها مردد باشند. از یک طرف مزایای زیادی برای استفاده از ادواری های الکترونیکی وجود دارد که در ادواری های چاپی نیست. از طرف دیگر، محدودیت های استفاده از ادواری های الکترونیکی را نباید نادیده گرفت. برای مثال عدم مالکیت ادواری های الکترونیکی سبب ناقص شدن آرشیو کتابخانه ها می شود. هم چنین استفاده از مجلات پر کاربرد و هسته به صورت الکترونیکی هزینه های زیادی را به کتابخانه ها تحمیل می کند. (محسنی، ۱۳۸۵، ۹۳-۹۶)

توزیع، توزیع کنندگان و کارگزاران ادواری های الکترونیکی

نحوه تولید ادواری های الکترونیکی بر شیوه توزیع و دسترسی به آن نیز مؤثر خواهد بود. برای توزیع ادواری های الکترونیکی قابل حمل از نظام های یستی سنتی استفاده می شود. اما دسترسی به ادواری های الکترونیکی درون خطی از طریق نظام های سنتی توزیع امکان پذیر نیست. آن ها از راه دور و از طریق شبکه های اطلاعاتی و ارتباطی و به شکل های مختلف توزیع می شوند. دسته ای از ادواری های الکترونیکی را به شکل فایل های مختلف از طریق پست الکترونیکی ارسال می کنند. ناشران، کارگزاران، میزبانان و واسطه هایی که به ابزارهای جدید مجهز شده اند، توزیع کنندگان ادواری های الکترونیکی به خصوص ادواری های درون خطی نیز هستند. اطلاعات ادواری های درون خطی در رایانه خدمتگزار ناشر ذخیره شده است و کاربران برای استفاده از این اطلاعات باید از طریق رایانه و شبکه های ارتباطی به نشانی سایت ادواری ها یا ناشر وصل شوند و با استفاده از نرم افزارهای اختصاصی ناشر از این اطلاعات استفاده کنند. استفاده از ادواری های تجاری به گزرواژه نیاز دارد. بدین ترتیب اگر کتابخانه ای ده ها ادواری از چندین ناشر را مشترک باشد، باید برای استفاده از هر کدام آن ها به نشانی ناشر یا ادواری وصل شود، گزرواژه ها را به خاطر بسپرد، از نرم افزارهای متعددی استفاده کند و در هر مورد سیاست ها و روش های متفاوت ناشران را مراعات کند. بدین ترتیب مسائل و مشکلات آموزشی و اجرایی متعددی ممکن است برای کاربران

و کارکنان کتابخانه ها به وجود آید. برای مقابله با این مشکلات استفاده از خدمات کارگزاران، واسطه ها و میزبانان درون خطی می تواند راهگشا باشد. این واسطه ها با استفاده از نرم افزارها و سخت افزارهای قدرتمند خود، دسترسی به هزاران ادواری الکترونیکی از هزاران ناشر را یکپارچه می کنند. بدین ترتیب کتابخانه ها و کاربران آن ها تمامی فرآیندهای اشتراک و استفاده از ادواری را با یک یا چند کارگزار محدود، حل و فصل می کنند. سوئز و ابسکو دو کارگزار معتبر و معروف جهانی ادواری های چاپی بودند که با رواج نشر الکترونیکی، توزیع و اشتراک و حتی خدمات تحویل مدرک انواع ادواری ها از جمله پایگاه های اطلاعاتی را نیز به عهده دارند. با رواج نشر الکترونیکی کارگزاران زیادی پا به عرصه گذاشتند که ادواری ها و پایگاه های اطلاعاتی الکترونیکی را توزیع می کنند و خدمات تحویل مدرک ارائه می دهند. اسی ال سی یکی از این کارگزاران است که در کنار سایر خدمات اطلاع رسانی الکترونیکی، خدمات مربوط به اشتراک و خدمات تحویل مدرک ادواری ها و پایگاه های اطلاعاتی ارائه می کند.

All Journals	Pay-per-view Journals	Publishers	Subjects
			International relations (22 Journals)
			Agriculture (295 Journals)
			Animal Culture (83 Journals)
			Aquaculture, Fisheries, Angling (25 Journals)
			Forestry (34 Journals)
			Hunting (3 Journals)
			Plant Culture (63 Journals)
			Archaeology (20 Journals)
			Biography (2 Journals)
			Diplomatics, Archives, Seals (4 Journals)
			Genealogy (2 Journals)
			History of Civilization (8 Journals)
			Inscriptions, Epigraphy (1 Journal)
			Education (353 Journals)
			Education: Individual Institutions (Europe) (1 Journal)
			History of Education (13 Journals)
			Special Aspects of Education (50 Journals)
			Theory and Practice of Education (151 Journals)

فهرست موضوعی مجلات (ابسکو) ی: یکی از کارگزاران معتبر جهانی

جست و جو و تورق هم زمان مجلات چندین ناشر

به جای استفاده از نرم افزارهای مختلف هر ناشر، از نرم افزار واحد کارگزار استفاده می شود. در این روش علاوه بر عدم نیاز به آموزش نرم افزارهای مختلف، به حفظ کردن نشانی های مختلف، گذرنامه های گوناگون و سایر مسائل اختصاصی هر ناشر نیازی نیست. نظام های جست و جوی مختلف پیش بینی شده در نرم افزار کارگزار سبب می شود تمام مقاله های مجلات مورد اشتراک از ناشران گوناگون، به سرعت کاوش شود. جست و جو را می توان به فیلهای مختلف مانند عنوان مقاله، نویسنده، چکیده، عنوان مجله و حتی متن کامل مقاله ها و غیره محدود کرد و بدین ترتیب میلیون ها مقاله از هزاران مجله به سرعت جست و جو می شود و در صورت نیاز مقاله مربوط مطالعه می شود. عمدتاً جست و جو و نمایش پیشینه های کتابشناختی، چکیده، کلیدواژه و فهرست مندرجات رایگان است.

جست و جوی یک مجله خاص یا مجلات یک ناشر خاص

نرم افزار کارگزار این امکان را فراهم می کند که کاربران فقط در یک مجله خاص یا مجموعه مجلات یک ناشر خاص کاوش کنند.

دسته بندی موضوعی مجلات و امکان سفارش و تورق و جست و جو در مجلات هم موضوع

بیش تر کارگزاران معتبر برای سهولت جست و جو و استفاده کاربران در رشته های گوناگون، مجلات مختلف از ناشران گوناگون را به طور موضوعی دسته بندی می کنند و مجلات هم موضوع را در کنار هم قرار می دهند. بدین ترتیب استفاده کنندگان با استفاده از این تسهیلات موضوعی می توانند کار جست و جوی اطلاعات را انجام دهند. حتی برخی از کارگزاران این امکان را برای کتابخانه ها فراهم می کنند که فقط همین دسته از مجلات موضوعی را مشترک شوند. به این دسته از کارگزاران مجموع ساز یا گروه ساز (Aggregator) می گویند. اغلب کتابخانه ها ناچارند تمام عناوین یک گروه، موضوع یا مجموعه را انتخاب کنند. گاهی نرم افزار کارگزار این امکان را برای کتابخانه ها فراهم می کند تا فهرست ادواری های مورد علاقه کاربران خود را خودشان تعریف کنند تا فقط در همین ادواری ها کاوش کنند.

مزایای استفاده از خدمات کارگزاران ادواری های الکترونیکی
نرم افزار یکپارچه کارگزار، استفاده از ادواری های گوناگون الکترونیکی از ناشران مختلف را به شکل های مختلف زیر تسهیل می کند:

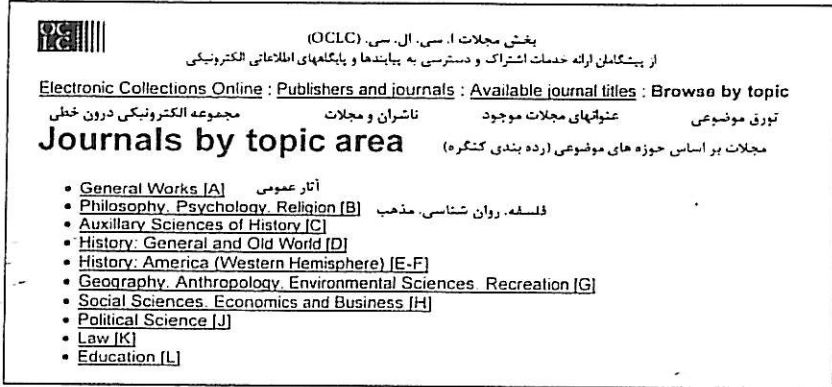
- جست و جو و تورق هم زمان مجلات چندین ناشر
- جست و جوی یک مجله خاص یا مجلات یک ناشر خاص
- دسته بندی موضوعی مجلات و امکان سفارش و تورق و جست و جو در مجلات هم موضوع
- امکان جست و جو در مجلات چاپی کتابخانه
- نمایش، ذخیره، چاپ یا ارسال اطلاعات کتابشناختی، چکیده،... و متن کامل مجلات مورد اشتراک
- اشتراک یک یا چند مجله مورد نیاز و استفاده نامحدود یا مشروط از آن ها و حل مسائل مالی آن
- خدمات تحویل مدرک بر اساس پرداخت هزینه برای مقالات مورد استفاده
- خدمات سفارش انتلافی
- تهیه گزارش های آماری، مالی و مدیریتی مختلف
- ارائه انواع خدمات جنبی

سایت الزویر (نمونه ای از کتابخانه های الکترونیکی آینده با ۷ میلیون رکورد) یکی از بزرگترین و معتبرترین ناشران کتاب و مجله و پایگاه های اطلاعاتی در جهان

The screenshot shows the ScienceDirect website interface. At the top, there is a navigation bar with 'Home', 'Journals', 'Books', 'Abstract Databases', 'My Profile', and 'Alerts'. Below this is a search bar with 'Quick Search' and 'All Full-text Sources' options. The main content area features a 'ScienceDirect Info' section with links for 'About ScienceDirect', 'Content Coverage', 'Library Services', and 'Guest User Info'. A prominent banner reads 'ScienceDirect® Digital library of the future' and 'Welcome to the world's largest electronic collection of science, technology and medicine full text and bibliographic information.' To the right, there is a 'Subject Areas in ScienceDirect' list including Agricultural and Biological Sciences, Arts and Humanities, Biotechnology, Chemistry, Computer Science, Earth and Environmental Sciences, Energy, Engineering, Health Sciences, Life Sciences, Materials Science, Mathematics, Medicine and Dentistry, Neuroscience, Physical and Earth Sciences, Physics and Astronomy, and Social Sciences. The interface also includes a 'Search for a Title' field, a 'Browse by' section, and a 'Hot Topics' section.

خدمات تحویل مدرک بر اساس پرداخت هزینه برای مقالات مورد استفاده کتابخانه‌ها به جای اشتراک دوره کامل یک ادواری می‌توانند از خدمات تحویل مدرک کارگزار استفاده کنند، یعنی فقط هزینه مقاله استفاده شده را بپردازند.

امکان جست و جو در مجلات چاپی کتابخانه نرم‌افزارهای برخی از کارگزاران این امکان را برای کتابخانه‌ها فراهم می‌کنند که بر اساس موجودی مجلات چاپی کتابخانه جست و جو کنند

بخش مجلات ا. سی. ال. سی. (OCLC)
از پیشگامان ارائه خدمات اشتراک و دسترسی به پاینده‌ها و پایگاه‌های اطلاعاتی الکترونیکی

Electronic Collections Online : Publishers and journals : Available journal titles : Browse by topic

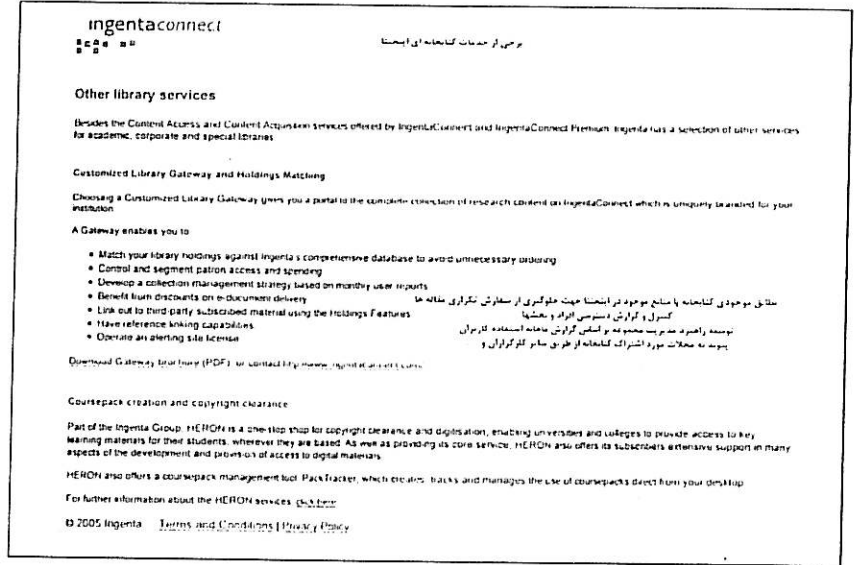
مجموعه الکترونیکی درون خطی
ناشران و مجلات
عنوانهای مجلات موجود
مجلات بر اساس حوزه‌های موضوعی (رده بندی کنگره)

Journals by topic area

- **General Works [A]** آثار عمومی
- **Philosophy, Psychology, Religion [B]** فلسفه، روان شناسی، مذهب
- **Auxiliary Sciences of History [C]**
- **History: General and Old World [D]**
- **History: America (Western Hemisphere) [E-F]**
- **Geography, Anthropology, Environmental Sciences, Recreation [G]**
- **Social Sciences, Economics and Business [H]**
- **Political Science [J]**
- **Law [K]**
- **Education [L]**

خدمات سفارش ائتلافی کارگزاران با جمع‌آوری هزاران عنوان مجله از چندین ناشر، امکان سفارش ائتلافی را نیز برای کتابخانه‌ها فراهم می‌کنند. دسترسی از راه دور و حذف محدودیت‌های زمانی و مکانی سبب شده است تا استفاده از سفارش ائتلافی بیش تر شود.

تیمه گزارش‌های آماری، مالی و مدیریتی مختلف نرم‌افزار کارگزار برای تسهیل فرآیند تصمیم‌گیری انتخاب مجلات، گزارش‌های جالبی مانند مجلات مورد استفاده، افراد استفاده‌کننده، موضوعات استفاده شده، هزینه‌های هر بخش و بسیاری از اطلاعات مفید دیگر را - که به شکل ماشینی و خودکار استخراج می‌شوند - برای کتابخانه ارسال می‌کند.

ingentaconnect
بررسی از خدمات کتابخانه‌ای اینستا

Other library services

Besides the Content Access and Content Acquisition services offered by IngentaConnect and IngentaConnect Premium, Ingenta has a selection of other services for academic, corporate and special libraries.

Customized Library Gateway and Holdings Matching

Choosing a Customized Library Gateway gives you a portal to the complete collection of research content on IngentaConnect which is uniquely tailored for your institution.

A Gateway enables you to:

- Match your library holdings against Ingenta's comprehensive database to avoid unnecessary ordering
- Control and segment patron access and spending
- Develop a collection management strategy based on monthly user reports
- Benefit from discounts on e-document delivery
- Link out to third party e-subscribed material using the Holdings Features
- Have reference linking capabilities
- Operate an alerting site license

مقاله موجودی کتابخانه با منابع موجود در اینستا جهت جلوگیری از سفارش تکراری مقاله‌ها کنترل و گزارش دسترسی افراد و بخشها توسعه راهبرد مدیریت محتوا و سفارش گزارش ماهانه استفاده کاربران پیوند به مجلات مورد اشتراک کتابخانه از طریق سامان کارگزاران و

Download Gateway for Ingenta (PDF) for contact: www.ingentaconnect.com

Coursepack creation and copyright clearance

Part of the Ingenta Group, HERON is a one-stop shop for copyright clearance and digitisation, enabling universities and colleges to provide access to key learning materials for their students, wherever they are based. As well as providing its core service, HERON also offers its subscribers extensive support in many aspects of the development and provision of access to digital materials.

HERON also offers a coursepack management tool PackFactor, which creates, tracks and manages the use of coursepacks direct from your desktop.

For further information about the HERON services, visit: www.ingenta.com

© 2005 Ingenta Terms and Conditions Privacy Policy

نمایش، ذخیره، چاپ یا ارسال اطلاعات کتابشناختی، چکیده... و متن کامل مجلات مورد اشتراک

کاربران پس از جست و جو می‌توانند محتوای مورد نیاز را در نمایشگر رایانه مشاهده کنند، نسخه‌ای از آن را چاپ کنند یا در حافظه رایانه یا دیسک‌های مختلف ذخیره کنند. حتی می‌توانند با استفاده از پست الکترونیکی آن را برای سایر همکاران، دوستان و کتابداران ارسال کنند.

اشتراک یک یا چند مجله مورد نیاز و استفاده نامحدود یا مشروط از آن‌ها و حل مسائل مالی آن

کتابخانه‌ها بر اساس نیاز کاربران می‌توانند برخی از ادواری‌ها را مشترک شوند و روش استفاده، استفاده‌کنندگان، تعداد استفاده، مکان و زمان استفاده و بسیاری از مسائل دیگر را بر اساس قرارداد با کارگزار و سایر ویژگی‌های مورد نظر تعریف کنند.

ارائه انواع خدمات جنبی

مانند خدمات اشاعه گزینشی اطلاعات، خدمات آگاهی رسانی جاری، خدمات فهرست مندرجات و انواع خدمات مرجع دیگر و دهها خدمات دیگر؛ این خدمات معمولاً رایگان و برای تمامی افراد و کتابخانهها قابل دسترسی است. (محسنی، ۱۳۸۵، ۹۹-۱۰۱)

خدمات اطلاع رسانی الیور (ناشری جهانی) و مقایسه دسترسی افراد دارای مجوز و میهمان در میلیونها رکورد اطلاعات

Home | Contact Us | About Us | Site Map | Go To ScienceDirect

SCIENCE @ DIRECT®
INFO First-line support for ScienceDirect customers

USING SCIENCE DIRECT ABOUT SCIENCE DIRECT

Librarian Tips/Help User Tips/Help Accessing Content Licensing Options Content Coverage 5D Updates

Accessing Content	What can I access?	Contact Us:
What can I access?	The content and functionality you are able to see depends on your status.	Comments & Suggestions
On-campus/off-campus	Comparison Table:	ScienceDirect E-Customer Service
Pay per View	کاربران دارای مجوز	Regional Sales Offices
Disabilities Compliance	کاربران میهمان	
Use of 5D material	Licensed Users	Resources for:
مجلات	Subscribed Journals (HTML & PDF)*	ScienceDirect
فهرست مطالب	Non-subscribed Journals (HTML & PDF)	ScienceDirect
چکیده ها	Reference works	ScienceDirect
مجلات مشترک شده	Tables of contents	ScienceDirect
مجلات غیر مشترک	Abstracts	ScienceDirect
آثار مرجع	Full-text*	ScienceDirect
فهرست مطالب	Additional Content	ScienceDirect
چکیده ها	Abstract Databases*	ScienceDirect
متن کامل	Search, Browse & Advanced Functionality	ScienceDirect
محتوای اضافی	Search	ScienceDirect
چکیده نامه ها	Quick search	ScienceDirect
چستجو تریپ و جستجوی پیشرفته	Basic & advanced search	ScienceDirect
جستجوی ساده	Alerts	ScienceDirect
جستجوی پیشرفته و پایه	Journal issue alerts	ScienceDirect
آگاهی رسانی	Search alerts	ScienceDirect
اگهی رسانی شماره های مجلات	Citation alerts	ScienceDirect
اگهی رسانی جستجو	Highlights of other features	ScienceDirect
اگهی رسانی استنادات	Cited by	ScienceDirect
دیگر ویژگیهای مهم	Export citations	ScienceDirect
این مقاله استناد شده بوسیله	Save a favorite journal list	ScienceDirect
استناد به مقاله های دیگر	Linked references	ScienceDirect
ذخیره فهرست مجلات مورد علاقه	CrossRef links	ScienceDirect
مرامج پیوند داده شده	Key to Table	ScienceDirect
پیوندهای ارجاع متقابل		ScienceDirect

According to titles/content subscribed to by your institute
 Via transactional access (charged to your institute or by user credit card payment). (Note: this option is not available to all institutes and depends on the arrangement between the institute and Elsevier
 Via Pay per View (credit card payment)

Guest users are accessing ScienceDirect through the public domain as a visitor.

Licensed users will be automatically recognized as belonging to an institute that has a subscription.

Access to the abstracts of articles and journal tables of contents from a multitude of publishers is free to all users.

Licensed Access
Based on the needs of an institution, ScienceDirect® can provide access either to the entire collection of full text journals and secondary databases, or only to a specified selection

The availability of a journal at your institute is indicated in the publications view, by icons placed next to the journal title and volume:

= Subscribed
 = Complimentary
 = Non-subscribed
 = Partner web site

It is also optional for your institute to give you access to non-subscribed journals, via one of two payment methods:

- The fee is charged straight to your institute's account
- You may purchase the article directly by using a credit card

If you are unsure what is available at your institute please check with your librarian.

انتخاب و دسترسی پذیر ساختن ادواری های الکترونیکی

روش تولید و استفاده از ادواری های الکترونیکی، انتخاب و سفارش آن ها را نیز با تغییرات شگرفی مواجه ساخته است. به طوری که فرآیند انتخاب، سفارش و استفاده از ادواری های الکترونیکی در موارد زیادی حذف شده است. برای مثال بسیاری از مجلات الکترونیکی به صورت رایگان در شبکه های اطلاعاتی عرضه می شوند و کاربران می توانند در هر زمان و مکان دلخواه به این اطلاعات دسترسی یابند. استفاده از خدمات تحویل مدرک و پرداخت هزینه به ازای مقالات استفاده شده و سایر روش های عرضه مجلات الکترونیکی سبب شده است بسیاری از فرآیندهای انتخاب به کاربران نهایی سپرده شود. بدین ترتیب که یک یا چند کتابخانه بر اساس قرارداد با یک یا چند ناشر یا کارگزار، تعداد زیادی از مجلات را مشترک می شوند که به صورت گروهی عرضه می شوند یا هیچ هزینه اولیه ای را پرداخت نمی کنند. اما به محض استفاده کاربران از یک مقاله، هزینه همان مقاله خاص پرداخت می شود.

مالکیت ادواری های الکترونیکی درون خطی در اختیار ناشران آن است و افراد و کتابخانهها در صورت عدم تجدید اشتراک حق دسترسی به این ادواری ها را ندارند. این مسأله مجموعه سازی سنتی را به چالش فراخوانده است. زیرا اولاً دسترسی همگانی به ادواری های رایگان اینترنت سبب شده است تا انتخاب، سفارش و سایر فرآیندهای مجموعه سازی سنتی درباره این منابع اجرا نشود. ثانیاً فرآیند انتخاب و دسترسی به بسیاری از ادواری های علمی تجاری نیز با نگرش دسترسی پذیر ساختن محتوای مجلات باشد.

به عبارت دیگر، نگرش اصلی در انتخاب و تهیه ادواری های چاپی، احتمال استفاده بالفعل و بالقوه از آن ها در حال و آینده است. در حالی که نتیجه انتخاب مجلات الکترونیکی درون خطی، فراهم کردن تسهیلات دسترسی به آن ها در دوره های زمانی خاص مانند یک ساعت، یک سال، یک مقاله و غیره است. منابع اطلاعاتی در محلی غیر از کتابخانه ذخیره شده اند و پس از انقضای قرارداد هیچ مجموعه ای در دسترس نیست. حتی واحد اطلاعات نیز در بسیاری از موارد علاوه بر یک دوره یا یک شماره مجله به مقاله ای خاص از همان مجله محدود شده است. بدین ترتیب شاهدیم که بسیاری از کارکردهای سنتی مجموعه سازی مانند انتخاب، سفارش، ارزیابی مجموعه، و جین و غیره حذف شده اند

یا به شکلی دیگر نمود داشته اند.

* امروزه تصمیم گیری برای انتخاب و تهیه یا دسترسی پذیر ساختن منابع اطلاعاتی به خصوص ادواری های الکترونیکی نیازمند اطلاعات، تجربه ها، نگرش ها، سیاست ها، راهبردها و مهارت های جدیدی است که آموزش های متنوعی را می طلبد تا مجموعه سازی یا دسترسی پذیر ساختن مجلات الکترونیکی به درستی در خدمت اهداف کتابخانه و سازمان متبوع آن باشد. آشنایی با نحوه تولید، نرم افزارها، سخت افزارها، انتخاب، قیمت گذاری، اشتراک، روش های مختلف سفارش و دسترسی به ادواری های الکترونیکی درون خطی و خدمات متنوع آن و بسیاری از مسائل دیگر از مهارت های ضروری است که تمام کتابداران به خصوص کارکنان مجموعه سازی باید آن را کسب کنند و حتی بسیاری از این آموزش ها را به شکل های مختلف به کاربران نهایی نیز منتقل کنند.

نظام های قیمت گذاری نشر با تاکید بر قیمت گذاری منابع الکترونیکی نظام قیمت گذاری نشر در این فصل مطرح می شود، زیرا قبل از رواج منابع الکترونیکی، قیمت گذاری منابع اطلاعاتی مانند سایر کالاها بود. رواج منابع اطلاعاتی الکترونیکی سبب شد تا نوع جدیدی از قیمت گذاری به نام قیمت گذاری متغیر رواج یابد. دلیل بعدی عبارت است از:

* نظام قیمت گذاری متغیر بیش تر برای منابع درون خطی و منابع قابل حمل تحت شبکه به خصوص انواع بایندها (از مجلات و روزنامه های الکترونیکی تا پایگاه های مختلف اطلاعاتی) (موضوع همین فصل) به کار می رود.

آشنایی با نظام های قیمت گذاری برای مراکز اطلاع رسانی و کتابداران و اطلاع رسانی و همین طور کاربران آن ها مهم است، زیرا این مراکز همواره با کمبود بودجه مواجهند و توان تهیه همه اطلاعات مورد نیاز خود را ندارند. هم چنین نظام قیمت گذاری منابع الکترونیکی آن قدر پیچیده است که عدم آشنایی با آن سبب می شود بودجه زیادی هدر رود و این مساله مشکلات مالی و عدم دسترسی به اطلاعات را بیش تر می کند. به همین دلیل در ادامه به این مساله خواهیم پرداخت.

در فصل "مراحل و هزینه های نشر" با مراحل و هزینه هر فعالیت انتشاراتی آشنا شدید. هزینه های فوق در نظام های قیمت گذاری منابع الکترونیکی نیز وجود دارد. اما نظام قیمت گذاری منابع الکترونیکی بسیار پیچیده تر از منابع چاپی و مانند آن است. به همین دلیل در

بنظر کلی بیش بینی هزینه ها و قیمت گذاری محصولات نشر یکی از مسائل بسیار مهم ناشران و همین طور کاربران اطلاعات است. ابتدا باید هزینه تمام فعالیت های انتشاراتی مشخص شود و سپس محصول نهایی قیمت گذاری شود.

ادامه با تاکید بر روش های قیمت گذاری منابع الکترونیکی بخصوص تحت وب و شبکه، نظام های قیمت گذاری را بررسی کنیم.

* در مجموع، دو نوع نظام قیمت گذاری در نشر وجود دارد: قیمت گذاری ثابت و قیمت گذاری متغیر.

۱) قیمت گذاری ثابت

* در این نظام، هر نسخه از محصولات نشر یک قیمت ثابت و واحد دارد. این روش قیمت گذاری از گذشته های دور تا کنون برای انواع محصولات چاپی مانند کتاب، مجله و سایر محصولات غیر الکترونیکی مثل ریزنگاشت ها، فیلم، نوار کاست و غیره به کار می رود. محصولات الکترونیکی تک کاربر هم بیش تر با همین روش قیمت گذاری می شود.

قیمت گذاری ثابت فراگیرترین نظام قیمت گذاری برای کالاهای مختلف در اقتصاد و تجارت است و از همان منطق، الگو و روش نیز برای تعیین قیمت منابع اطلاعاتی در این نظام استفاده می شود.

* منطق قیمت گذاری در این روش آن است که (برخلاف محصولات الکترونیکی تحت شبکه) هر کالا را تنها یک نفر می تواند استفاده کند و استفاده هم زمان دو یا چند نفر معمولاً ناممکن یا مشکل است یا گاه ناشر به عمد آن را محدود می سازد. ویژگی فیزیکی اثر و نحوه استفاده از آن نیز (برخلاف محصولات الکترونیکی) متنوع نیست. معمولاً کالای مورد نظر مانند کتاب یا هر چیز دیگر با قیمت خاص و اغلب همراه با صورتحساب به خریدار فروخته می شود و خریدار نیز مالک آن محسوب می شود و از آن پس براساس قوانین حقوق نسخه برداری می تواند از آن استفاده کند.

پیش بینی هزینه ها و قیمت گذاری در این نظام، نسبت به نظام قیمت گذاری متغیر، پیچیدگی زیادی ندارد و خریدار نیز سردرگم نیست، زیرا هر کتاب یا منبع اطلاعاتی دیگر، قیمت واحد و ثابتی دارد. کالانیز بر اساس همان ساز و کار بازار (مراکز پخش عمده، کتابفروشی ها و عرضه کنندگان محصولات فرهنگی و کتابخانه ها) به مشتریان عرضه می شود. خرید تعداد بیش تر معمولاً با تخفیف بیش تر همراه است و برخی از هزینه های جنبی مانند هزینه های پستی نیز گاه به قیمت کالا اضافه می شود.

۲) قیمت گذاری متغیر

* در این روش، قیمت ثابت و واحدی برای یک محصول وجود ندارد، بلکه عواملی چون میزان استفاده، تعداد کل استفاده کنندگان، تعداد استفاده کنندگان هم زمان،

مهم ترین شاخص ها یا متغیرهایی که سبب قیمت متغیر می شود عبارتند از:

- هزینه پایه
- تعداد کاربران هم زمان
- تعداد کارکنان سازمان، تعداد دانشجویان، تعداد اعضای هیأت علمی و غیره
- تعداد مقاله ها و پیشینه ها (رکوردها)ی استفاده شده
- حجم استفاده
- مقدار زمان استفاده
- زمان استفاده (شب، روز و ...)
- نوع سازمان
- نوع شبکه
- نوع سفارش
- تعداد سفارش
- محل استفاده
- اشتراک هم زمان نسخه چاپی و الکترونیکی
- استفاده از گذرواژه یا شماره سریال رایانه خاص یا آی پی
- دریافت هزینه برای نمایش متن کامل هر مقاله الکترونیکی (خدمات تحویل مدرک)

هزینه پایه

گاهی مبلغ اندکی به عنوان هزینه پایه یا ثابت از مشترکان دریافت می شود و از آن پس بر اساس متغیرهای دیگر به هزینه ها اضافه می شود. مانند هزینه ثابت و پایه ای که سیستم مخابراتی ایران برای اشتراک تلفن از مشترکان خود دریافت می کند.

تعداد کاربران هم زمان

بدین معنا که از یک ادواری به طور هم زمان چند نفر بتوانند استفاده کنند. هر چه تعداد افرادی که به طور "هم زمان" از یک ادواری استفاده کنند بیش تر باشد، قیمت آن نیز افزایش می یابد. اگر قرار باشد تعداد نامحدودی از یک مجله به طور هم زمان استفاده کنند نیز قیمت ها متفاوت خواهد بود. معمولاً نظام قیمت گذاری بر اساس این روش شبیه این خواهد بود: دسترسی هم زمان ۲-۵ نفر: ۱۵۰۰ دلار، ۶-۱۰ نفر: ۲۵۰۰ دلار، ۱۱-۲۰ نفر: ۴۰۰۰ دلار، ۲۱-۵۰ نفر: ۶۰۰۰ دلار، ۵۰-۱۰۰ نفر: ۱۰۰۰۰ دلار، ۱۰۰-۵۰۰ نفر: ۲۰۰۰۰ دلار، نامحدود ۴۰۰۰۰۰ دلار.

این روش قیمت گذاری برای نرم افزارهای اداری، مالی و کاربردی

نوع شبکه مانند شبکه محلی (لن) یا شبکه گسترده (ون)، نوع سازمان مانند دانشگاهی، انتفاعی یا غیرانتفاعی، ناشر یا کارگزار عرضه کننده خدمات و کیفیت خدمات نرم افزاری و عوامل متعدد دیگر، متغیرهایی است که قیمت ها را هم تغییر می دهد.

قیمت گذاری متغیر با نشر الکترونیکی رواج یافت. زیرا نشر الکترونیکی سبب شد تا یک منبع اطلاعاتی خاص به شکل های متنوعی به بازار عرضه شود و ارزش افزوده بسیاری را برای ناشران و مشتریان آن ها ایجاد کند. برای مثال استفاده چندین نفر از یک منبع واحد - در محیط شبکه محلی و راه دور و با نرم افزارهای پیشرفته امکان یافت. ارزش افزوده بیش تر، کیفیت خدمات نرم افزاری و اطلاع رسانی و ده ها شاخص کمی و کیفی متنوع و در سطوح متفاوت سبب شد تا هم قیمت گذاری این محصولات پیچیده تر شود و هم قیمت های متفاوتی اعمال گردد.

* منطبق روش قیمت گذاری متغیر آن است که ارائه خدمات بیش تر و کیفی تر، هم ارزش افزوده بیش تری ایجاد می کند و هم مشتریان ناشر را کم تر می کند. مثلاً اگر سازمانی یک محصول شبکه ای و اینترنتی را با قیمت ثابت تهیه کند و بخواهد آن را به صورت نامحدود و در محیط شبکه اینترنت به همه مشتریان خود به صورت رایگان یا پولی عرضه کند، از مشتریان بالقوه ناشر و سود وی کاسته می شود و گاه تمام سرمایه وی بر باد می رود. به همین دلیل سازمان مزبور برای استفاده بیش تر و کیفی تر و در محیط شبکه باید هزینه بیش تری هم پرداخت کند. به عبارت دیگر، مشتری باید برای خدمات بیش تر، هزینه بیش تر؛ و برای خدمات کیفی تر، پرداخت بیش تری بکند؛ برای استفاده زیاد نیز پرداخت بیش تر؛ و برای استفاده کنندگان بیش تر، پرداخت بیش تر لازم است.

* محصولات الکترونیکی عمدتاً به دو شکل (۱) محصولات قابل حمل مانند دیسک نوری، و (۲) محصولات تحت وب درون خطی (پیوسته) عرضه می شود. همین طور، ممکن است یک منبع الکترونیکی بصورت تک کاربر یا چند کاربر استفاده شود.

قیمت گذاری محصولات قابل حمل تک کاربر (اگر مجوز شبکه سازی و استفاده هم زمان چندین نفر وجود نداشته باشد) به صورت ثابت و واحد است. اما نسخه چند کاربره یا شبکه ای آن ها معمولاً قیمتی متغیر دارد.

هم اعمال می شود. برای مثال اگر تعداد کاربران هم زمان یک سیستم های اتوماسیون اداری، ۲، ۴، ۶، ۱۰، یا مانند آن باشد، قیمت آن نیز افزایش می یابد.

تعداد کارکنان سازمان، تعداد دانشجویان، تعداد اعضای هیات علمی و غیره گاهی قیمت گذاری متأثر از تعداد کارکنان سازمان یا غیره می باشد. هر چه تعداد افراد سازمان بیش تر باشد میزان استفاده یا مصرف اطلاعات نیز بیش تر خواهد شد. به همین دلیل هزینه بیش تری نیز دریافت می شود.

تعداد مقاله ها و پشته ها (رکوردها)ی استفاده شده

گاهی مبنای قیمت گذاری بر اساس استفاده واقعی افراد می باشد. در چنین مواردی برای تشویق مراجعان به مصرف بیش تر و درآمد بیش تر، تخفیف های مناسبی برای مشتریان پرمصرف در نظر گرفته می شود. برای مثال هزینه متوسط ۲۰۰ تا ۳۰۰ مقاله کم تر از ۱۰۰ مقاله یا پیشینه در ماه یا سال خواهد بود. همین طور برای مصرف بالاتر تخفیف های بیش تری در نظر می گیرند.

حجم استفاده

برخی از پایگاه های اطلاعاتی بر اساس مقدار فایل های ذخیره شده به بیت، کیلو بایت، یا گیگابایت قیمت گذاری می شود. این روش قیمت گذاری نیز در شرکت های ارائه کننده خدمات اینترنتی سابقه دارد. بدین ترتیب که بر اساس حجم اطلاعات ارسال شده و دریافت شده از مشترکان هزینه دریافت می شود. این روش بیش تر برای منابع اطلاعاتی کم حجم، اما باارزشی چون اطلاعات پایگاه های اطلاعاتی سازمان های بورس اوراق بهادار، اطلاعات مالی و حقوقی و مانند آن استفاده می شود.

مقدار زمان استفاده

قیمت گذاری برخی از پایگاه های اطلاعاتی بر اساس مقدار زمان استفاده است. واحد زمان ممکن است ثانیه، دقیقه یا ساعت باشد. این روش قیمت گذاری هم مانند روش حجم استفاده برای منابع اطلاعاتی چون اطلاعات مالی و حقوقی استفاده می شود.

زمان استفاده

گاه استفاده از یک منبع الکترونیکی در زمان های خاص مانند ساعت های کم مصرف (هم چون استفاده نیم بها از شبکه تلفن در بین ساعت ۱۰ شب تا ۶ صبح) مشمول تخفیف خواهد بود.

نوع سازمان

معمولاً بسیاری از ناشران برای استفاده شخصی یا تحقیقاتی افراد، استفاده آموزشی در دانشگاه ها و مدارس یا مراکز غیر انتفاعی تخفیف های مناسبی اعمال می کنند. از شرکت های خصوصی و انتفاعی معمولاً هزینه بیش تری دریافت می شود.

نوع شبکه

نوع شبکه مؤسسه خریدار مانند شبکه محلی (لن) و شبکه گسترده (ون) موجب تغییر قیمت منابع الکترونیکی خواهد شد. قیمت شبکه گسترده، گران تر از شبکه محلی خواهد بود. هم چنین اگر شبکه در یک ساختمان یا چندین ساختمان در یک مجتمع، شهر یا در مناطق وسیع تری باشد قیمت ها به ترتیب بیش تر خواهد شد. برای مثال قیمت نرم افزار کتابخانه ای تک کاربر، پایین تر از همان نرم افزار تحت شبکه محلی است. همین نرم افزار، تحت شبکه گسترده وب، قیمت بسیار بالاتری دارد. استدلال افزایش قیمت در این روش آن است که تعداد بیش تری از افراد از شبکه گسترده استفاده می کنند.

نوع سفارش

سفارش چند ساله یک منبع الکترونیکی موجب تخفیف خواهد شد. هم چنین سفارش و خرید ائتلافی یعنی همکاری چند کتابخانه یا سازمان در پرداخت هزینه یک منبع اطلاعاتی و استفاده مشترک آن ها موجب افزایش قیمت خواهد شد (اگر چه سهم هر سازمان بسیار پایین تر از خرید انفرادی است).

تعداد سفارش

گاهی افزایش تعداد عنوان خریداری شده از یک ناشر با تخفیف همراه است. هم چنین در مواردی قیمت چندین مجله یا پایگاه اطلاعاتی در یک حوزه موضوعی یا از یک ناشر به صورت گروهی، پایین تر از قیمت انفرادی آن ها محاسبه می شود. یعنی اگر همه عنوان ها خریداری شود، بسیار ارزان تر از قیمت واحد محاسبه خواهد شد.

محل استفاده

معمولاً اگر محل استفاده به مکان خاصی مانند کتابخانه محدود باشد و افراد نتوانند در اتاق کار، منزل یا سایر مکان‌های مورد علاقه از منبع مورد نظر استفاده کنند، قیمت‌ها متفاوت و کم‌تر خواهد بود. افزایش گزینه‌های محل استفاده موجب افزایش قیمت می‌شود.

اشتراک هم‌زمان نسخه چاپی و الکترونیکی

اشتراک معادل الکترونیکی برخی از پایگاه‌ها و منابع چاپی موجب تخفیف ویژه برای نسخه الکترونیکی آن تا حدود ۷۰ درصد خواهد شد. گاه نسخه الکترونیکی یک مجله یا پایگاه اطلاعاتی رایگان عرضه می‌شود.

استفاده از گذرواژه یا شماره سریال رایانه خاص یا آی پی

استفاده از گذرواژه گران‌تر از روش دیگر آن است. زیرا با گذرواژه چندین نفر می‌توانند از محل‌های متفاوت از اطلاعات استفاده کنند. در حالی که در روش دیگر فقط با همان رایانه می‌توان از اطلاعات استفاده کرد. رایانه‌های یک سازمان دارای یک آی پی واحد می‌باشند و با معرفی آن به کارگزار یا ناشر، تنها همان رایانه‌های سازمان یا کتابخانه می‌توانند از اطلاعات راه دور ناشر استفاده کنند. به همین دلیل استفاده محدود می‌شود. بسیاری از نرم‌افزارها و اطلاعات دارای مجوز به همین شکل عرضه می‌شوند. برای مثال یکی از روش‌های تایید مجوز و قابل استفاده بودن یک نرم‌افزار این است که خریدار با استفاده از رایانه مستقر در شرکت خود یک بار به سایت فروشنده اصلی آن متصل شود و شماره سریال سی دی تهیه شده خود را در آن وارد کند. با این کار هم اعتبار آن (Authetication) تایید می‌شود و هم شماره رمزی را دریافت می‌کند که می‌تواند نرم‌افزار را نصب و استفاده کند. نرم‌افزار ناشر نیز شماره سریال نرم‌افزار و مشخصات رایانه خریدار را ذخیره می‌کند. از آن پس تنها همان رایانه می‌تواند از آن نرم‌افزار استفاده کند و در هیچ رایانه دیگری نصب نمی‌شود، مگر آن که خریدار دوباره با همان رایانه قبلی به سایت ناشر متصل شود و آن را از رایانه خود حذف (Uninstall) کند و دوباره با رایانه دیگر، همان مراحل برای نصب طی شود.

دریافت هزینه برای نمایش متن کامل هر مقاله الکترونیکی (خدمات تحویل مدرک)

امروزه بیش‌تر ناشران و کارگزاران علاوه بر خدمات اشتراک ادواری‌های الکترونیکی، خدمات تحویل مدرک را بر اساس مقاله‌های استفاده شده ارائه می‌دهند. بدین ترتیب برای اشتراک سالانه و استفاده از خدمات جست‌وجو و نمایش اطلاعات کتابشناختی، چکیده و فهرست مندرجات هیچ هزینه‌ای دریافت نمی‌شود، اما به محض استفاده از متن کامل یک مقاله، هزینه همان مقاله دریافت می‌شود. به همین سبب مشترکین برای استفاده احتمالی از یک مجله کم‌مصرف مجبور به پرداخت هزینه سنگین اشتراک سالانه نیستند، اما اگر چندین بار از یک مقاله استفاده شد باید هزینه آن هر بار جداگانه پرداخت شود. استفاده مخاطبان از این روش برای مجلات کم‌مصرف بسیار اقتصادی و مناسب است. (محسنی، ۱۳۸۵، ۱۰۳-۱۰۵)

موارد فوق نمونه‌هایی از روش‌های قیمت‌گذاری است که ممکن است به صورت انفرادی یا ترکیبی استفاده شوند.

* روش‌های قیمت‌گذاری از یک ناشر و کارگزار تا ناشر و کارگزار دیگر و حتی در مورد یک مجله یا پایگاه اطلاعاتی واحد نیز ممکن است متفاوت باشد. نوع خدمات، کیفیت خدمات، سیاست‌های قیمت‌گذاری و بسیاری از ملاک‌های دیگر موجب تفاوت قیمت خواهد شد. در هر حال، شرایط استفاده و قیمت‌ها براساس قرارداد و توافق طرفین و کاملاً متغیر است.

* مالکیت محتوای ادواری‌های الکترونیکی به‌خصوص مجلات درون‌خطی در اختیار ناشر یا تولیدکننده اطلاعات است و مصرف‌کنندگان تنها بر اساس قرارداد و شرایط تعریف شده، اجازه استفاده از آن را خواهند داشت. پس از پایان اشتراک محتوای مورد نظر بر خلاف مجلات چاپی در اختیار کتابخانه یا فرد استفاده‌کننده نیست.

نحوه مذاکره و چانه زنی و بستن قرارداد و تعیین شرایط استفاده بسیار مهم و اساسی است و در کاهش هزینه‌ها و در عین حال استفاده مناسب، نقش چشمگیر دارد. در چنین شرایطی لازم است کتابداران قبل از بستن قرارداد، نیازسنجی دقیقی نمایند تا از اتلاف منابع مالی جلوگیری شود و کاربران نیز بتوانند از منابع اطلاعاتی به‌خوبی استفاده کنند. برای مثال گاهی مطالعه میزان استفاده نشان می‌دهد که به‌طور هم‌زمان کم‌تر از ۱۰ نفر در یک سازمان بزرگ از یک مجله استفاده می‌کنند، اما کتابدار در قرارداد استفاده نامحدود را پیش‌بینی و هزینه

نحوه مذاکره و چانه زنی و عقد قرارداد و تعیین شرایط استفاده بسیار مهم و اساسی است و در کاهش هزینه‌ها و در عین حال استفاده مناسب، نقش چشمگیر دارد.

سنگین آن را پرداخت نموده است و یا به گونه‌ای قرارداد تنظیم شده که هیچ مطالعه‌ای در این زمینه صورت نگرفته است.

* شواهد بسیاری نشان می‌دهد که در ایران تعدادی از سازمان‌ها به دلیل عدم آگاهی کتابداران از نحوه قیمت‌گذاری ناشران و کارگزاران و عدم آگاهی از میزان استفاده و نیازهای اطلاعاتی جامعه کتابخانه و سایر مطالعات مرتبط با آن، منابع ارزی و ریالی زیادی را به هدر داده‌اند و سازمان خسارت‌های زیادی را متحمل شده است.

مراجع

۱. بوتما، ثنو جی. دی. (۱۳۷۹). ارزش افزوده انتشارات الکترونیکی. در "کنفرانس بین‌المللی اطلاع‌رسانی پیوسته (بیستمین: ۱۹۹۶: لندن) ترجمه کیوان کوشا. به کوشش حمید محسنی و احمد یوسفی. تهران: مرکز اطلاع‌رسانی و خدمات علمی جهاد سازندگی.
۲. فتاحی، رحمت‌الله. (۱۳۸۱). مدیریت نشریه‌های ادواری. تهران: دبیرش.
۳. کوشا، کیوان. (۱۳۸۱). ابزارهای کاوش اینترنت؛ اصول، مهارت‌ها و امکانات جستجو در وب. تهران: نشر کتابدار.
۴. محسنی، حمید. (۱۳۸۸). آشنایی با چاپ و نشر در روابط عمومی، تهران: نشر کتابدار.
۵. محسنی، حمید. (۱۳۸۸). مجموعه‌سازی و خدمات تحویل مدرک. تهران: نشر کتابدار.
۶. محسنی، حمید. (۱۳۸۶). مدیریت مجلات. تهران: نشر کتابدار.
۷. میچل، آن. ام و سرت، برایان ای. (۱۳۸۸). فهرستنویسی و سازماندهی منابع دیجیتال؛ راهنمای کتابداران. ترجمه زهیر حیاتی و علی اکبر خاصه. تهران: کتابدار.